

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2024

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

κ.κ.	Θάνος Μιχαηλίδης	-	Πρόεδρος
	Ανδρέας Καπετάνιος	-	Αναπληρωτής Πρόεδρος
	Δώρος Τάκκας	-	Α' Αντιπρόεδρος
	Ανδρέας Τσόκκος	-	Β' Αντιπρόεδρος
	Ιάσων Περδίας	-	Γραμματέας
	Αλέξιος Χρυσ αφίνης	-	Οικονομικός Διαχειριστής
κα	Χριστιάνα Ιακωβίδου	-	Μέλος
	Χρίστος Τσάνος	-	Μέλος
	Μάριος Πολυβίου	-	Μέλος
	Παναγιώτης Κωνσταντίνου	-	Μέλος
	Ευριπίδης Λοϊζίδης	-	Μέλος
	Ανδρέας Μαντάλας	-	Μέλος
	Στέλιος Μανδρίδης	-	Μέλος
	Πανίκος Λεωνίδου	-	Μέλος
	Νίκος Κατσουνωτός	-	Μέλος
κα	Ιωάννα Φλωρεντιάδου	-	Μέλος
κα	Αννα Μιχαηλίδου	-	Μέλος
	Θέμης Φιλιππίδης	-	Μέλος
	Γιάννος Πανταζής	-	Μέλος
	Μαρίνος Κουννάς	-	Μέλος
	Αγαθόκλης Κωνσταντίνου	-	Μέλος
	Παναγιώτης Τσόκκος	-	Μέλος
	Grant Johnson	-	Μέλος

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

κ. Φιλόκυπρος Ρουσούνιδης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

κα Φαβιόλα Ουσάρ
κ. Κυριάκος Κωστή
κα Έλλη Σάρρου
κ. Στέλιος Προκοπίου

ΝΟΜΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Τάσος Παπαδόπουλος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ

ΕΛΕΓΚΤΕΣ

PwC Cyprus

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Red Wolf PR & Advertising

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
3. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΔΙΑΔΟΧΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	6
4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	7
4.1. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	7
4.1.1. Διεθνής Τουριστική Κίνηση	7
4.1.2. Τουριστική Κίνηση στην Κύπρο	8
4.1.3. Έσοδα από τον Τουρισμό	9
4.1.4. Συνεισφορά στο Α.Ε.Π.	10
4.1.5. Ανταγωνιστικότητα της Κύπρου σαν Τουριστικός Προορισμός	10
4.2. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	13
4.2.1. Προσφορά Κλινών και Απασχόληση στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία	13
4.2.2. Πληρότητες	13
4.2.3. Δυναμικότητα Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας	14
4.2.4. Απασχόληση	14
4.2.5. Τιμές Ξενοδοχείων, Πολιτική Τιμών και Οικονομικές Υποχρεώσεις στο Τραπεζικό Σύστημα	14
4.3. ΠΟΡΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ 2023	15
4.3.1. Απολογισμός Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού για το 2023	15
4.3.2. Δηλώσεις του Γενικού Γραμματέα του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO) και Εκτιμήσεις για την Πορεία του Τουρισμού το 2024	17
4.4. ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	19
4.4.1. Πορεία του Τουρισμού στην Κύπρο κατά την 22-ετία 2001-2023	19
4.4.2. Στοιχεία Τουριστικών Αφίξεων (Ιαν.-Απρ. 2024) και Εσόδων (Ιαν.-Μάρτ. 2024) και Εκτιμήσεις για όλο το 2024	22
4.5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ) - ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ	23
4.5.1. Διαπιστώσεις από την Αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου	24

4.5.2.	Διαπιστώσεις από την Αγορά του Ισραήλ -----	25
4.5.3.	Διαπιστώσεις από την Αγορά της Γερμανίας -----	26
4.5.4.	Απώλεια των Αγορών της Ρωσίας και της Ουκρανίας -----	27
4.6.	▪ ΕΠΙΜΗΚΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	
	▪ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
	▪ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 'ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΑΙΘΕΡΩΝ' / ΕΝΙΣΧΥΣΗ	
	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	
	▪ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΕ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	
	▪ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΑΧΕΙΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	
	ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ (ΒΙΖΑΣ) -----	29
4.6.1.	Επιμήκυνση της Τουριστικής Περιόδου και Ανάπτυξη του Χειμερινού Τουρισμού -----	29
4.6.2.	Πολιτική 'Ανοικτών Αιθέρων' (Open Skies Policy) και Ενίσχυση της Αεροπορικής Συνδεσιμότητας ---	30
4.6.3.	Σχέδια Κινήτρων σε Αεροπορικές Εταιρείες και Κάθοδος Νέων Αεροπορικών Εταιρειών -----	31
4.6.4.	Διαδικασία Ταχείας Έκδοσης Θεωρήσεων Διαβατηρίων (Βίζα) -----	32
4.7.	▪ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2030	
	▪ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ	
	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ -----	34
4.7.1.	Εθνική Στρατηγική Τουρισμού Μέχρι το 2030 ----	34
4.7.2.	Παροχή Πολυεδομικών Κινήτρων για Εμπλουτισμό και Αναβάθμιση του Τουριστικού Προϊόντος -----	35
4.7.3.	Μεταρρύθμιση του Κανονιστικού Πλαισίου για τον Τουρισμό (Νέος Τρόπος Αδειοδότησης και Κατάταξης Ξενοδοχείων -----	37
4.7.4.	Δημιουργία Γηπέδων Γκολφ και Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Ξενοδοχ. Βιομηχανίας ---	38
4.7.5.	Προοπτική Νέων Επενδύσεων στην Κυπριακή Τουριστική Βιομηχανία -----	38
4.8.	ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ -----	39
4.8.1.	Χειμερινός Τουρισμός -----	39
4.8.2.	Επιχορηγημένες Άδειες και Σχέδιο Επιχορήγησης Διακοπών Χαμηλοσυνταξιούχων στα Ορεινά Θέρετρα -----	40
4.8.3.	Αθλητικός Τουρισμός -----	41
4.8.4.	Θρησκευτικός Τουρισμός -----	44
4.8.5.	Γαμήλιος Τουρισμός -----	45
4.8.6.	Τουρισμός Υγείας (Ιατρικός και Ευεξίας) -----	46
4.8.7.	Συνεδριακός Τουρισμός -----	47

4.8.8. Θεσμός του "Κυπριακού Προγεύματος" στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία και Ενίσχυση του Γαστρονομικού Τουρισμού -----	48
4.8.9. Άλλες Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού -----	48
4.9. ΦΟΡΟΛΟΓΙΕΣ - ΤΕΛΗ	
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ / ΠΡΑΣΙΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ -----	49
4.9.1. Φορολογική Μεταρρύθμιση / Πράσινη Φορολογία / Τέλος Διαμονής -----	50
4.9.2. Κόστος της Τιμής του Ηλεκτρικού Ρεύματος στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία / Χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας -----	51
4.9.3. Κόστος της Τιμής του Νερού και των Αποχετεύσεων στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία ---	52
4.9.4. Τέλη Διανυκτέρευσης προς τους Δήμους και τα Συμβούλια Βελτιώσεως -----	53
4.10. ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ -----	53
4.10.1. Ο Περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023 -----	54
5. ΜΑΡΚΕΤΙΓΚ -----	54
5.1. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ -----	55
5.2. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΟΛΗ -----	55
5.2.1. Τουριστικές Εκθέσεις - Προβολή Τουριστικής Κύπρου - World Travel Market (Λονδίνο) ITB (Βερολίνο) -----	56
5.3. ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ -----	57
5.3.1. 45 ^ο Ετήσιο Ξενοδοχειακό Συνέδριο και Έκθεση Προϊόντων και Υπηρεσιών ΠΑΣΥΞΕ Φεβρουάριος 2024 -----	57
5.3.2. Cyprus Hotel Association Leaders in Hospitality Awards -----	60
5.3.3. 8 th Mediterranean Tourism Forum, Μάλτα -----	60
5.3.4. 11 ^η Γενική Συνέλευση του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Αθήνα -----	62
5.3.5. 14 th Nicosia Economic Congress, Λευκωσία -----	63
5.3.6. Investopia Europe, Μιλάνο -----	63

- 5.3.7. International Business Conference, Great Britain
- Cyprus Business Association, Λονδίνο ----- 64
- 5.3.8. Εκδηλώσεις ΠΑΣΥΞΕ στα Πλαίσια της Συμμετοχής
του στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα SUPMed ----- 64

6. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ----- 66

- 6.1. **ΜΗ ΑΔΕΙΟΥΧΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ / AIRBNB ----- 66**
- 6.2. **ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΖΙΝΟΥ/ΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ -----67**
- 6.3. **ALL INCLUSIVE ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ -----67**
- 6.4. **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ ΕΝΤΟΣ
ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ -----67**
- 6.5. **ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΗΧΟΡΥΠΑΝΣΗΣ
ΣΤΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΜΑΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ -----68**
- 6.6. **ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ----- 68**
- 6.7. **ΔΩΡΕΑΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΣΕ ΠΛΗΡΩΜΑΤΑ
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ ΑΠΟ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΑΣΥΞΕ ----- 68**
- 6.8. **ΠΤΩΧΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ΜΕ ΞΕΝΟΥΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ----- 69**
- 6.9. **ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2023 ----- 69**

7. ΕΡΓΑΤΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ -----71

- 7.1. **ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ----- 71**
- 7.2. **ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ
ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ
ΣΤΙΣ 31/12/2023 ----- 71**
- 7.3. **ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ----- 72**
- 7.4. **ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗ ΞΕΝΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ----- 73**
- 7.5. **ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ / ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ / ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ----- 75**
- 7.6. **ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ----- 76**

7.7. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ -----	77
7.8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΜΟΥ" ΤΟΥ ΞΕΕ -----	77
8. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ ΞΕΝΟΔΟΧΟΙ -----	79
8.1. ΝΕΑ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΕΝΤΑΞΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ -----	79
8.2. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ -----	79
8.3. ΑΥΞΗΤΙΚΗ ΡΟΗ ΔΙΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ Vs ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ -----	82
8.4. ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ ΞΕΝΟΔΟΧΟΙ -----	84
8.5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΣΥΞΕ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΤΟΥ UNDP -----	86
9. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ -----	86
9.1. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ -----	86
9.2. ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΠΑΣΥΞΕ 2023 -----	87
9.3. ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΑΣΥΞΕ -----	88
9.4. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΣΥΞΕ -----	89
9.5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΣΥΞΕ ΣΕ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ -	90
9.6. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΑΣΥΞΕ ΚΑΙ ΞΕΕ -----	91
9.7. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΑΣΥΞΕ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ -----	92
9.8. Ο "ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ" ΤΟΥ ΠΑΣΥΞΕ ΣΤΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ -----	93
9.9. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΣΥΞΕ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ -----	94

9.10. ΑΠΕΒΙΩΣΕ Ο ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΥΞΕ, ΚΙΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ -----	94
9.11. ΜΕΛΗ ΠΑΣΥΞΕ -----	95
10. ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ -----	95
10.1. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ -----	95
10.2. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΜΕΣΟΥ -----	96
10.3. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ -----	97
10.4. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ -----	98
10.5. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΦΟΥ -----	100
10.6. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΡΕΙΝΩΝ ΘΕΡΕΤΡΩΝ ---	102

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	104
I. ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	105
II. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2019/22/23 & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2030	106
III. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ / ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	106
IV. ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΣΥΝΗΘΟΥΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ	107
V. ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΦΙΞΕΩΝ ΓΙΑ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ (YEAR TO DATE, 2023 & 2022) -	108
VI. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ	109
VII. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 5-1 ΑΣΤΕΡΩΝ	109
VIII. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΧΩΡΙΑ	110
IX. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ	110
X. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ 1973-2023	111
XI. ΜΕΛΗ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ	112
XII. ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΑΣΥΞΕ	120
XIII. ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΑΣΥΞΕ	123

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άλλη μια χρονιά προκλήσεων αντιμετωπίζει η τουριστική βιομηχανία το 2024, με κορυφαία τη γεωπολιτική ένταση στη Μέση Ανατολή που επέφερε η πολεμική σύρραξη μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς και με την εμπλοκή του Ιράν, αποτελεί μια αρνητική εξέλιξη, που έχει κυρίως ανθρωπιστική υφή.

Η τουριστική μας βιομηχανία βρέθηκε τα τελευταία χρόνια μεταξύ σφύρας και άκμονος, βιώνοντας διαδοχικές κρίσεις, με την πανδημία και τον πόλεμο στην Ουκρανία που συνεχίζεται, αφήνοντας έντονα το αποτύπωμα τους στις τουριστικές ροές προς τη χώρα μας.

Οι αστάθμητοι όμως παράγοντες από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, προκαλούν αβεβαιότητα ανά το παγκόσμιο και πολύ περισσότερο στην περιοχή μας. Τους κραδασμούς από τον απόηχο της έκρυθμης κατάστασης βιώνει η τουριστική βιομηχανία της Κύπρου και δη ο ξενοδοχειακός τομέας, καθώς μετά τη ρωσική αγορά υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να χάσουμε διαδοχικά τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά μας, αυτή του Ισραήλ. Όσο η αβεβαιότητα που κυριαρχεί στην περιοχή παίρνει παράταση, αναπόφευκτα επηρεάζει και την ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη του κυπριακού τουρισμού, καθώς ενδέχεται να επηρεάσει επίσης σε ένα ποσοστό τις αφίξεις και από άλλες αγορές, που θα προτιμήσουν άλλους προορισμούς.

Η τουριστική βιομηχανία αντιμετώπισε ανάλογες συνθήκες και το 2023, όμως καταφέραμε να βρούμε τις λύσεις με τις τουριστικές ροές να πλησιάζουν τα επίπεδα του 2019, χρονιάς ρεκόρ, για τον κυπριακό τουρισμό (3.9 εκατ. αφίξεις). Τα αποτελέσματα του 2023 κατέδειξαν ότι βρισκόμαστε προς τη σωστή κατεύθυνση. Οι τουριστικές αφίξεις ανήλθαν σε 3.8 εκατ. - χωρίς τουρίστες από τη Ρωσία. Οι αφίξεις ωστόσο δεν μπορούν να μεταφραστούν μία προς μία σε πληρότητα ξενοδοχείων, καθώς υπήρχε σημαντική απώλεια τουριστών προς στις κατεχόμενες περιοχές και στα μη αδειοδοτημένα καταλύματα που αφορούν την βραχυπρόθεσμη ενοικίαση.

Όσον αφορά τα έσοδα του 2023, ξεπέρασαν αυτά του 2019, καταγράφοντας ιστορικό ρεκόρ, κάτι που οφείλεται κυρίως στις υψηλές πληθωριστικές πιέσεις που επικράτησαν κατά τη διάρκεια του χρόνου. Τα έσοδα σε ξένο συνάλλαγμα από τον τουρισμό

ανήλθαν το 2023 στα €2.990 δις αφού αυξήθηκαν κατά 11.5% σε σύγκριση με το 2019 (€2.683 δις), που είχε όμως μείωση κατά 1% σε σύγκριση με τη χρονιά ρεκόρ του 2018 (€2.710 δις) στα έσοδα. Τα έσοδα ως οικονομικός δείκτης είναι θετικά, ως κερδοφορία των επιχειρήσεων όμως δεν είναι ικανοποιητικά, καθώς είναι δυσανάλογη και χαμηλότερη από το 2022 και το 2019. Αυτό οφείλεται στα αυξημένα έξοδα, τα οποία έχουν πολλαπλασιαστεί, αλλά και στα υψηλά επιτόκια.

Οι εξελίξεις στην περιοχή μας μπορεί να προκαλούν ανησυχία, αλλά ο Σύνδεσμος παραμένει αισιόδοξος, καθώς, αν και ο τουρισμός είναι μια βιομηχανία ευαίσθητη από εξωγενείς παράγοντες, έχουμε αποδείξει αρκετές φορές στο παρελθόν την ισχυρή ανθεκτικότητά μας, όπως τις συμπληγάδες των τελευταίων χρόνων που έχει διέλθει με τις λιγότερες δυνατές απώλειες. Επί τούτου ο Πρόεδρος του Συνδέσμου σε ομιλία του ανέφερε: "Αν πρέπει να κρατήσουμε κάτι από το 2023, είναι η ισχυρή ανθεκτικότητα του κυπριακού τουρισμού, ιδιαίτερα σε μία εποχή όπου οι κρίσεις έχουν γίνει η κανονικότητά μας".

Κατά το 2024 ο ξενοδοχειακός τομέας, όπως και ολόκληρο το φάσμα της οικονομίας, συνεχίζει να αντιμετωπίζει μια σειρά από προκλήσεις, όπως οι συνεχιζόμενες πληθωριστικές τάσεις, τα αυξημένα επιτόκια, το αυξημένο κόστος ενέργειας και των πρώτων υλών, η αύξηση του λειτουργικού κόστους των ξενοδοχείων αλλά και η συνεχιζόμενη έλλειψη εργατικού δυναμικού. Η έλλειψη προσωπικού είναι ένα πρόβλημα που δεν είναι μόνο κυπριακό, αλλά πανευρωπαϊκό, ίσως και παγκόσμιο. Στο εξωτερικό αρκετές χώρες προχώρησαν ήδη σε εφαρμογή πολιτικών και στρατηγικών, προς άμβλυνση του ζητήματος, δίνοντας τεράστιες ευελιξίες και χαλαρώσεις στην εισαγωγή εξειδικευμένου και ανειδίκευτου ξένου ανθρώπινου δυναμικού από τρίτες χώρες.

Σε αυτό το κλίμα αβεβαιότητας, συνεχίζεται η προσπάθεια που ξεκίνησε το 2022 με τις παραδοσιακές ευρωπαϊκές αγορές που παλαιότερα δεν ήταν ψηλά στις προτεραιότητές μας. Όπως ανέφερε σε δηλώσεις του ο Πρόεδρος του Συνδέσμου: "Η στρατηγική μας έχει στραφεί σε παραδοσιακές αγορές, όπως η Βρετανική, αλλά και σε αγορές που τα τελευταία χρόνια έχουν επιδείξει θετικές τάσεις, αυτές της Πολωνίας, της Γαλλίας, αλλά και της Γερμανίας".

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι πρώτοι τέσσερις μήνες (Ιαν.-Απρ.) του 2024, κατέδειξαν αύξηση της τάξης του 1.6% (748.814) στις

τουριστικές αφίξεις σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2023 (736.629 αφίξεις), ενώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019 (686.783 αφίξεις) η αύξηση ήταν της τάξης του 9%.

Επίσης με βάση τα μέχρι σήμερα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, τα έσοδα των τριών πρώτων μηνών (Ιαν.-Μάρτ.) του 2024, είχαν αύξηση έναντι των αντίστοιχων ίδιων μηνών του 2023. Σε απόλυτους αριθμούς το σύνολο εσόδων των τριών αυτών μηνών (Ιαν.-Μάρτ.) του 2024 ήταν €223.300 εκατ. έναντι €200 εκατ. των αντίστοιχων ίδιων μηνών του 2023 με συνολική αύξηση της τάξης του 12%, ενώ σε σύγκριση με τους ίδιους αντίστοιχους τρεις μήνες του 2019 (€188.6 εκατ.) αυξήθηκαν κατά 18%.

Ανεξάρτητα όμως των πιο πάνω αισιόδοξων εξελίξεων και ενόψει των τεράστιων επενδύσεων που έγιναν σε αναβαθμίσεις, εκσυγχρονισμό και επεκτάσεις των ξενοδοχειακών μονάδων, θα χρειαστεί χρόνος ώστε ο τομέας να σταθεροποιήσει την υγιή απόδοσή του. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, με βάση στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, κατά το 2023, το σύνολο των οικονομικών υποχρεώσεων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων μόνο, στις εμπορικές τράπεζες της Κύπρου, ανέρχεται στο αστρονομικό ποσό των €2.050 δισεκατομμυρίων.

Η Κύπρος πάντα στήριζε τις ελπίδες της στον τουριστικό και ξενοδοχειακό τομέα, μια πηγή εισοδήματος που κράτησε τη χώρα στη ζωή σε κάθε δύσκολη στιγμή της πορείας της ως ανεξάρτητο κράτος - ακόμα και το 1974. Ο κυπριακός τουρισμός κατέδειξε πολλές φορές την ανθεκτικότητα και τη δυναμική του και σε πολλές άλλες κρίσεις και ήταν το όχημα πάνω στο οποίο διαχρονικά στηρίχθηκε η ανάπτυξη της οικονομίας, και ιδιαίτερα μετά την οικονομική κρίση του 2013.

Παρά τα εμπόδια που δημιουργήσε και συνεχίζει να δημιουργεί η παρούσα συγκυρία, ο ΠΑΣΥΞΕ είναι αισιόδοξος ότι η τουριστική βιομηχανία θα ξεπεράσει και αυτή τη δυσκολία και θα συνεχίσει να οδηγεί την ανάπτυξη στον τόπο και τα επόμενα χρόνια.

Η παρούσα Έκθεση Πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου, περιλαμβάνει εκτενή ανασκόπηση των δραστηριοτήτων που ανέπτυξε ο Σύνδεσμος κατά τον τελευταίο χρόνο καλύπτοντας και την περίοδο μέχρι το Μάιο 2024. Στην αρχή της Έκθεσης παρουσιάζεται μια γενική αναφορά στις εξελίξεις της τουριστικής κίνησης και στη συνεισφορά της ξενοδοχειακής βιομηχανίας στην οικονομία του τόπου, στο τέλος δε της Έκθεσης παρατίθενται αριθμός παραρτημάτων με συναφή λεπτομερή στατιστικά στοιχεία, καθώς και πληροφορίες για τα μέλη και την οργάνωση του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων.

2. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Κατά την χρονική περίοδο Μαΐου 2023-Μαΐου 2024 πραγματοποιήθηκαν 10 συνεδρίες, πολύωρης διάρκειας, της ολομέλειας και της Εκτελεστικής Επιτροπής του, κατά τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΑΣΥΞΕ εξέτασε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν την ξενοδοχειακή και τουριστική βιομηχανία, καθώς και την οικονομία του τόπου γενικότερα.

Τα κυριότερα θέματα τα οποία απασχόλησαν ενδελεχώς την ολομέλεια του Συμβουλίου ήταν οι επιπτώσεις από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία με αποτέλεσμα την απώλεια των δύο αυτών αγορών, ο αντίκτυπος από τη γεωπολιτική ένταση στη Μέση Ανατολή, με σοβαρό κίνδυνο να χάσουμε διαδοχικά τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά μας, αυτή του Ισραήλ, η άμεση ενεργοποίηση, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Τουρισμού, για επανεκκίνηση του τουριστικού τομέα ώστε με εναλλακτικούς τρόπους να μετριασθεί αυτή η απώλεια και να καταστεί η φετινή χρονιά καλύτερη από πέρυσι, καθώς και το Σχέδιο Κινήτρων για την περαιτέρω βελτίωση της αεροπορικής συνδεσιμότητας της Κύπρου.

Από τα σοβαρότερα θέματα που απασχόλησαν το Συμβούλιο ήταν η σοβαρή έλλειψη εργατικού δυναμικού στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, που επιδεινώθηκε ένεκα της πανδημίας, καθώς και η νέα Στρατηγική για την Απασχόληση Αλλοδαπών Τρίτων Χωρών, με στόχο την άμεση ενεργοποίηση για παραχώρηση αδειών για εργοδότηση προσωπικού από τρίτες χώρες. Επίσης οι διαπραγματεύσεις για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης που έληξε στις 31/12/2023 απασχολεί ιδιαίτερα το Σύνδεσμο.

Πολύ σοβαρά απασχόλησε το Συμβούλιο ο Φορολογικός Μετασχηματισμός και οι επιπτώσεις της Πράσινης Φορολογίας και του Τέλους Διαμονής, πάνω στις επιχειρήσεις, καθώς επίσης η συνεχής αύξηση του πληθωρισμού και τα υψηλά τέλη ηλεκτρικού ρεύματος/ενέργειας/υδατοπρομήθειας/αποχευτικού.

Μεταξύ των σημαντικότερων θεμάτων που απασχόλησαν επίσης τον ΠΑΣΥΞΕ, ήταν η ανάγκη περαιτέρω επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου για αντιμετώπιση της εποχικότητας, η ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, η πολιτική "ανοικτών αιθέρων", η πλήρης φιλελευθεροποίηση των αεροπορικών πτήσεων από πληθώρα υφιστάμενων και νέων αγορών και η παράταση της παροχής πολεοδομικών κινήτρων για σκοπούς ανάκαμψης της αναπτυξιακής δραστηριότητας στην Κύπρο.

Με στόχο την εξέταση όλου του φάσματος των σοβαρών θεμάτων που απασχολούν την ξενοδοχειακή και τουριστική βιομηχανία, ο Πρόεδρος και Αξιωματούχοι του Συμβουλίου, καθώς και ο Γενικός Διευθυντής, είχαν κύκλο συναντήσεων με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Αρχηγούς Κομμάτων, τους Υπουργούς Οικονομικών, Εργασίας & Κοιν. Ασφαλίσεων, Μεταφορών, Επικοινωνιών & Έργων, Εσωτερικών, Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας, τον Υφυπουργό Τουρισμού, τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού, Οικονομικών, Εργασίας & Κοιν. Ασφαλίσεων και Εσωτερικών, τους Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές και Ανώτερους Αξιωματούχους του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών και Τουριστικών Πρακτόρων Κύπρου (ΑΤΤΑ), του Συνδέσμου Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ), του Κυπριακού Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ) και της Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ), καθώς και με άλλους αρμόδιους φορείς για τον τουρισμό.

Έντονη υπήρξε η δραστηριότητα που ανέπτυξε ο Σύνδεσμος στον τομέα της προβολής και της εμπορίας του ξενοδοχειακού μας προϊόντος. Μέσα στα πλαίσια των διεθνών τουριστικών εκθέσεων, εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου του ΠΑΣΥΞΕ είχαν συναντήσεις με Διοργανωτές Ταξιδίων και τουριστικούς παράγοντες στην Αγγλία και τη Γερμανία, καθώς και με επίσημους τουριστικούς παράγοντες από χώρες που αποτελούν υποσχόμενες πηγές τουρισμού για το νησί μας, κατά τις οποίες εξετάστηκαν τα προβλήματα και οι προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη των τουριστικών μας σχέσεων με τις χώρες αυτές.

Επίσης εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ συμμετείχαν ενεργά σε διάφορες Κυβερνητικές και άλλες Επιτροπές στις οποίες εξετάστηκαν τουριστικά, οικονομικά, εκπαιδευτικά και άλλα θέματα και κλήθηκαν ενώπιον αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών προς τις οποίες εξέφρασαν τις απόψεις του Συνδέσμου αναφορικά με διάφορα Νομοσχέδια και θέματα που τις απασχόλησαν.

Σε μια προσπάθεια ευρύτερης κατανόησης των σοβαρών προβλημάτων και προοπτικών του τουρισμού στον τόπο μας από την κοινή γνώμη, δημοσιοποιήθηκαν στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, άρθρα και συνεντεύξεις τόσο του Προέδρου του Συνδέσμου, όσο και του Γενικού Διευθυντή, καθώς και άλλων Αξιωματούχων του Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου και των Επαρχιακών του Επιτροπών.

Νέα μεγάλη επιτυχία σημείωσε η διοργάνωση, σε συνεργασία με την ΙΜΗ, του 45^{ου} Ξενοδοχειακού Συνεδρίου του ΠΑΣΥΞΕ στη Λεμεσό το Φεβρουάριο 2024, καθώς και η Έκθεση Προϊόντων & Υπηρεσιών που διοργανώνεται μέσα στα πλαίσια του Συνεδρίου από το Σύνδεσμο.

3. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΔΙΑΔΟΧΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Υπενθυμίζεται ότι ο τουρισμός ήταν η πλέον βαριά πληγείσα βιομηχανία κατά την πανδημία μετρώντας βαθιές πληγές, αφού η μείωση αφίξεων και εσόδων ήταν δραματική, με αποτέλεσμα το 2020 και το πρώτο εξάμηνο του 2021 να θεωρούνται ως μη γενόμενη περίοδος για τον τουρισμό.

Το σοκ από την πανδημία, διαδέχτηκε ο αντίκτυπος από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 και οι κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας, γεγονός που επηρέασε και τη χώρα μας, σε διάφορους τομείς της οικονομίας και κατ' επέκταση και στον ευαίσθητο τομέα της τουριστικής μας βιομηχανίας. Η Ρωσική αγορά ήταν η δεύτερη χώρα σε αφίξεις τουριστών στην Κύπρο, αναφέροντας ενδεικτικά ότι το 2019 δεχθήκαμε σχεδόν 800.000 Ρώσους τουρίστες. Η Ουκρανία αποτελούσε επίσης μια πολύ υποσχόμενη αγορά και προ πανδημίας βρισκόταν στην πρώτη πεντάδα της τουριστικής αγοράς της Κύπρου, με το 2019 να έχουμε πέραν των 95.000 αφίξεων. Αμφότερες οι αφίξεις από τη Ρωσία και την Ουκρανία αποτελούσαν το 2021, πέραν του 20% του συνολικού τουρισμού της Κύπρου, ενώ είναι αξιοσημείωτο ότι η κατά κεφαλήν δαπάνη τους ήταν από τις πιο υψηλές σε σύγκριση με τους υπόλοιπους τουρίστες. Η δυναμική και οι θετικές προοπτικές που υπήρχαν για το 2022 από τις δύο αυτές αγορές, έχουν αποδυναμωθεί και τουλάχιστον στο σύντομο μέλλον, δεν αναμένεται ροή τουριστών.

Κατά γενική ομολογία, η τουριστική βιομηχανία της Κύπρου προσαρμόστηκε αμέσως στα δεδομένα που δημιουργήσε η κρίση και παρά τα εμπόδια και τις δυσκολίες, τα αποτελέσματα του 2023 εξέπεμψαν μηνύματα αισιοδοξίας για το μέλλον αφού η τουριστική Κύπρος επέστρεψε στις ψηλές επιδόσεις της, με τις τουριστικές ροές (3.8 εκατ. αφίξεις) να πλησιάζουν τα επίπεδα του 2019, χρονιάς ρεκόρ, για τον κυπριακό τουρισμό (3.9 εκατ. αφίξεις).

Εντούτοις με τη σύρραξη Χαμάς-Ισραήλ στις 7 Οκτωβρίου 2023 και τους αστάθμητους παράγοντες από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, η χώρα μας αντιμετωπίζει μια νέα πρόκληση, καθώς υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να χάσουμε διαδοχικά τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά μας, αυτή του Ισραήλ.

Όσο η αβεβαιότητα που κυριαρχεί στην περιοχή παίρνει παράταση, αναπόφευκτα επηρεάζει και την ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη του κυπριακού τουρισμού, καθώς ενδέχεται να επηρεάσει επίσης σε ένα ποσοστό τις αφίξεις και από άλλες αγορές, που θα προτιμήσουν άλλους προορισμούς.

Κατά τη φετινή χρονιά, η τουριστική βιομηχανία συνεχίζει να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις όπως ο πληθωρισμός, τα αυξημένα επιτόκια, η έλλειψη εργατικού δυναμικού και η αύξηση λειτουργικών κόστων των ξενοδοχείων, όπως της ενέργειας, της εφοδιαστικής αλυσίδας και των πρώτων υλών.

Παρά τα εμπόδια που δημιούργησε και συνεχίζει να δημιουργεί η παρούσα συγκυρία, ο ΠΑΣΥΞΕ δεν χάνει τον προσανατολισμό του και παραμένει επικεντρωμένος στην επίτευξη των μεγάλων στόχων που έχουν τεθεί. Η υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τον τουρισμό με ορίζοντα το 2030 συνεχίζει να καθοδηγεί κάθε πτυχή των ενεργειών του. Ειδικά τώρα επείγει περισσότερο από ποτέ άλλοτε η επιτάχυνση των προσπάθειών για να αναβαθμίσουμε το τουριστικό προϊόν που προσφέρουμε και να επανατοποθετήσουμε το τουριστικό μοντέλο της χώρας σε μία πιο στέρεα βάση, με στόχο την αύξηση των αφίξεων και την προσέλκυση πιο ποιοτικού τουρισμού, υψηλών εισοδημάτων.

Η Κύπρος πάντα στήριζε τις ελπίδες της στον τουριστικό και ξενοδοχειακό τομέα, μια πηγή εισοδήματος που κράτησε τη χώρα στη ζωή σε κάθε δύσκολη στιγμή της πορείας της ως ανεξάρτητο κράτος - ακόμα και το 1974. Ο κυπριακός τουρισμός κατέδειξε πολλές φορές την ανθεκτικότητα και τη δυναμική του και σε πολλές άλλες κρίσεις και ήταν το όχημα πάνω στο οποίο διαχρονικά στηρίχθηκε η ανάπτυξη της οικονομίας, και ιδιαίτερα μετά την οικονομική κρίση του 2013.

4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

4.1. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1.1. Διεθνής Τουριστική Κίνηση

Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (Μαΐος 2024), ο αριθμός τουριστικών αφίξεων διεθνώς για το 2023 κατέγραψε αύξηση της τάξης του 33% φθάνοντας στο 1.3 δις σε σύγκριση με τα 975 εκατ. του 2022 που κατέγραψε αύξηση της τάξης του 112% σε σύγκριση με τα 459 εκατ. του 2021 που κατέγραψε αύξηση της τάξης του 13% σε σύγκριση με τα μόλις 406 εκατ. του

2020 (η χειρότερη χρονιά στην ιστορία του παγκόσμιου τουρισμού) αφού κατέγραψε μείωση της τάξης του 72% σε σύγκριση με το 1.465 δις του 2019 (+4% το 2019/18), το 1.407 δις του 2018 (+6% το 2018/17), το 1.329 δις του 2017 (+7% το 2017/16), το 1.239 δις του 2016 (+4% το 2016/15), το 1.196 δις του 2015 (+4.5% το 2015/14), το 1.137 δις του 2014 (+4% το 2014/13), το 1.088 δις του 2013 (+4.6% το 2013/12), το 1,040 δις του 2012 (+4.6% το 2012/11), τα 994 εκατομμύρια του 2011 (+4.6% το 2011/10), τα 951 εκατομμύρια του 2010 (+8% το 2010/09) και τα 877 εκατομμύρια του 2009 που ήταν χρονιά κατά την οποία υπέστη τη 2^η μεγαλύτερη ετήσια μείωση στις διεθνείς τουριστικές αφίξεις (-4% το 2009/08), σε σύγκριση με τα 913 εκατομμύρια του 2008 (+2% το 2008/07), με τα 894 εκατομμύρια του 2007 (+5% το 2007/06), τα 846 εκατομμύρια του 2006 (+5% το 2006/05), τα 809 εκατομμύρια του 2005 (+5% το 2005/04) και με τα 766 εκατομμύρια του 2004 (που ήταν χρονιά θεαματικής αύξησης ύψους 10% έναντι του 2003 και ρεκόρ σε ποσοστό αύξησης από το 1980) (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**). Οι προβλέψεις των τουριστικών αφίξεων για την περίοδο μέχρι το 2030 διαφαίνονται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ**.

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (Μάιος 2024) του ίδιου Οργανισμού, τα έσοδα από τον τουρισμό παγκοσμίως το 2023 ανήλθαν στο €1.39 τρις, επανακάμπτοντας πλήρως στα προ πανδημίας επίπεδα του 2019 (€1.32 τρις) (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ**).

4.1.2. Τουριστική Κίνηση στην Κύπρο

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, το 2023 ο αριθμός των τουριστών πολυήμερης διαμονής αυξήθηκε κατά 20% και έφθασε τα 3.845 εκατ. σε σύγκριση με το 3.201 εκατ. το 2022. Εντούτοις το 2023 παραμένει κατά -3.3% πιο κάτω από το 2019, χρονιά ρεκόρ που οι αφίξεις κατάφεραν να προσεγγίσουν, για πρώτη φορά, τα 4 εκατομμύρια.

Συναφώς, το 2019 έχει καταστεί ο νέος πήχης για την τουριστική μας βιομηχανία, αφού ξεπέρασε αισθητά την άλλοτε χρονιά ορόσημο, που ήταν το 2001 (2.696 εκατομμύρια). Το ποσοστό αύξησης του 2019 σε σχέση με το 2001 είναι της τάξης του 47%, ευελπιστώντας στην επίτευξη αντίστοιχου ρεκόρ τουριστικών αφίξεων κατά τα επόμενα χρόνια.

Υπενθυμίζεται ότι το 2020 λόγω πανδημίας θεωρείται ως μη γενόμενο έτος για τον τουρισμό ένεκα της δραματικής μείωσης τουριστικών αφίξεων που με μόλις 631.609 αφίξεις, ήταν της τάξης του -84% σε σύγκριση με το 2019. Μετά τη βελτίωση κατά το 2^ο εξάμηνο, το 2021 ο αριθμός των τουριστών πολυήμερης διαμονής αυξήθηκε κατά 206% και έφθασε το 1.936 εκατ. σε σύγκριση με το 2020.

Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την Έρευνα Ταξιδιωτών που διεξάγεται πάνω σε συστηματική βάση από τη Στατιστική Υπηρεσία.

Όσον αφορά τις τουριστικές αφίξεις κατά χώρα συνήθους διαμονής, αυτές καταγράφονται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV**.

4.1.3. Έσοδα από τον Τουρισμό

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας για τη Δαπάνη των Περιηγητών που διεξάγεται πάνω σε συστηματική βάση από τη Στατιστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, τα έσοδα σε ξένο συνάλλαγμα από τον τουρισμό το 2023 (€2.990 δις) αυξήθηκαν κατά 22% σε σύγκριση με το 2022 (€2.439 δις). Τα έσοδα του 2023 έχουν αυξηθεί κατά 11.5% σε σύγκριση με το 2019 (€2.683 δις), που είχε όμως μείωση κατά 1% σε σύγκριση με τη χρονιά ρεκόρ του 2018 (€2.710 δις) στα έσοδα. Συναφώς τα έσοδα του 2023 έχουν καταγράψει νέο ιστορικό ρεκόρ.

Υπενθυμίζεται ότι το 2020, λόγω πανδημίας, κατέγραψε εξίσου δραματική μείωση και στα έσοδα από τον τουρισμό που ήταν της τάξης του 85% (€395 εκατ.) σε σύγκριση με το 2019 (€2.683 δις). Το 2021, μετά τη βελτίωση κατά το 2^ο εξάμηνο, τα έσοδα από τον τουρισμό αυξήθηκαν κατά 286% (€1.513 δις) σε σύγκριση με το 2020.

Συναφώς, το 2023 με τις επιδόσεις του στα έσοδα (€2.990 δις), έχει καταστεί ο νέος πήχης για την τουριστική μας βιομηχανία, αφού ξεπέρασε αισθητά την άλλοτε χρονιά ορόσημο, που ήταν το 2018 (€2.710 δις).

Σημαντική παράμετρο, σε σχέση με τα έσοδα, η οποία αναδεικνύει το πολλαπλασιαστικό όφελος του τουριστικού τομέα για την Κυπριακή οικονομία στο σύνολό της, αποτελεί το γεγονός ότι 50% περίπου των εσόδων από τον τουρισμό κατανέμονται σε όλο το φάσμα της οικονομίας, πέραν δηλαδή του χώρου διαμονής - στη γεωργία, τη μεταποίηση, το εμπόριο, τις υπηρεσίες. Ένα άλλο σημαντικό μέρος των

εσόδων καταλήγει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στα κρατικά ταμεία, ως φορολογίες, εισφορές, τέλη κ.α., αλλά και στο τραπεζικό σύστημα για αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων.

4.1.4. Συνεισφορά στο Α.Ε.Π.

Σύμφωνα με τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις της Στατιστικής Υπηρεσίας, η συνεισφορά του ξενοδοχειακού και επισιτιστικού τομέα στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) για το έτος 2023 ήταν 6.3%, για το έτος 2022 ήταν 5.7%, για το 2021 ήταν 4.4%, το 2020 ήταν 2.3% και το 2019 ήταν 7.1%. Το ολικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τρέχουσες τιμές αγοράς υπολογίζεται για το έτος 2023 στα €29.8 δισεκατομμύρια, για το 2022 στα €27.8 δισεκατομμύρια, για το 2021 στα €24.9 δισεκατομμύρια, για το 2020 στα €22.1 δισεκατομμύρια και για το 2019 στα €23.2 δισεκατομμύρια, δηλαδή το 2023 σημειώθηκε αύξηση 7.1% σε σύγκριση με το 2022.

4.1.5. Ανταγωνιστικότητα της Κύπρου σαν Τουριστικός Προορισμός

Παρά τις επιδόσεις ρεκόρ που κατέγραψε η Κύπρος τις χρονιές 2019 και 2018 σε αφίξεις και έσοδα - έστω και σε ηπιότερους ρυθμούς αύξησης σε σχέση με το 2017 και 2016 - και παρά την επανεκκίνηση του τουρισμού το 2022/23, εντούτοις οι διαδοχικές προκλήσεις από την πανδημία, τον πόλεμο στην Ουκρανία και στη Μέση Ανατολή, συγκράτησαν την ανοδική τάση του τουρισμού μας και επιβράδυναν την τροχιά ανάκαμψης του.

Συγκεκριμένα, οι σημαντικότερες προκλήσεις ενώπιον των οποίων βρίσκεται η τουριστική μας βιομηχανία είναι:

- » Η αβεβαιότητα, η αστάθεια και το δύσκολο οικονομικό περιβάλλον που προκαλούν, σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, οι εξελίξεις από τον πόλεμο στην Ουκρανία, οι αστάθμητοι παράγοντες από τις εξελίξεις στη διαμάχη μεταξύ Χαμάς-Ισραήλ καθώς και η ευρύτερη ένταση στην περιοχή της Μέσης Ανατολής.
- » Οι πολύ αντίξοες συνθήκες, που προκαλεί η ενεργειακή κρίση παγκόσμια, επιδεινώνοντας τις ήδη υψηλές τιμές του πετρελαίου και τον συνολικό πληθωρισμό, γεγονός που οδηγεί σε υψηλότερο κόστος μεταφοράς και διαμονής για τον τουριστικό τομέα.

- » Η αντιμετώπιση σημαντικών προκλήσεων που εντείνουν το αίσθημα της αβεβαιότητας ένεκα της αυξητικής τάσης του πληθωρισμού, τα αυξημένα επιτόκια, την έλλειψη εργατικού δυναμικού και όλες τις παρεμφερείς αυξήσεις που έχουν άμεσο αντίκτυπο στα λειτουργικά κόστη των ξενοδοχειακών μονάδων, όπως το αυξημένο κόστος ενέργειας, καθώς και το αυξημένο κόστος της εφοδιαστικής αλυσίδας και των πρώτων υλών.
- » Οι έντονες προσπάθειες της Τουρκίας, της Αιγύπτου και άλλων προορισμών της περιοχής να καταστούν ξανά ανταγωνιστικοί στον τομέα του τουρισμού. Αξίζει να αναφερθεί, ότι η υποτίμηση της τουρκικής λίρας έχει ενισχύσει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα του τουρκικού τουριστικού προϊόντος.

Σημειώνεται ότι η Τουρκία περιλαμβάνεται πλέον μεταξύ των ελάχιστων χωρών που εκτελούν πτήσεις από και προς τη Ρωσία, μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία, αφού αποτελεί από τους κορυφαίους διεθνείς προορισμούς διακοπών για τη ρωσική αγορά. Η ισχυρή ζήτηση διακοπών αφορά κυρίως την Αττάλεια αλλά και τα τουρκικά παράλια. Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα του Υπουργείου Τουρισμού της Τουρκίας (Money-Tourism.gr), το 2023 ο τουρισμός πέτυχε ένα "θαύμα" αφού, σε μια χρονιά, που σηματοδεύτηκε από καταστροφικούς σεισμούς και γεωπολιτικά προβλήματα, κατέγραψε αύξηση 10% φθάνοντας τα 56,7 εκατ. διεθνείς επισκέπτες. Τα έσοδα της χώρας από τον τουρισμό αυξήθηκαν κατά 17%, φτάνοντας τα 54,3 δισ. δολάρια και η μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση ανήλθε στα 99 δολάρια. Ο αριθμός των διεθνών επισκεπτών και τα έσοδα από τον τουρισμό αποτελούν νούμερα-ρεκόρ για τη χώρα.

Ο ανταγωνισμός ήταν και συνεχίζει να είναι έντονος, με τους Διοργανωτές Ταξιδιών να ασκούν πιέσεις στους ξενοδόχους ώστε να κρατήσουν χαμηλά τις τιμές τους, με αποτέλεσμα και το 2023, οι τιμές των ξενοδοχείων να διατηρήθηκαν σε ανταγωνιστικά και όχι τόσο αμειπτικά επίπεδα.

Σε σχέση όμως με την τιμή πακέτου, η Κύπρος εξακολουθεί να είναι ακριβός προορισμός στη Μεσόγειο που οφείλεται κυρίως στο ψηλότερο αεροπορικό κόστος λόγω του ότι η Κύπρος βρίσκεται στο μακρύτερο σημείο από τη δυτική Ευρώπη.

Μετά την τραγική χρονιά 2013 για τον τόπο μας λόγω των γεγονότων της τραπεζικής κρίσης και της αρνητικής εικόνας που εξέπεμπε η χώρα μας στο εξωτερικό, η άμεση κινητοποίηση και αντίδραση της Κυβέρνησης σε συνεργασία και συμβολή της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, έχουν επιτευχθεί τα πολύ θετικά αποτελέσματα της πενταετίας 2015/16/17/18/19. Η ανοδική πορεία ανακόπηκε λόγω της πανδημίας τα έτη 2020/21, ενώ το 2022, ο πόλεμος προκάλεσε την απώλεια της Ρωσικής αγοράς που ήταν η 2^η πιο σημαντική αγορά της Κύπρου, καθώς και της Ουκρανικής αγοράς. Κορυφαία πρόκληση φέτος είναι η γεωπολιτική ένταση στη Μέση Ανατολή, με κίνδυνο να χάσουμε την αγορά του Ισραήλ, καθώς και η μείωση πτήσεων λόγω καθήλωσης μέρους του στόλου των αεροπορικών εταιρειών λόγω τεχνικών ζητημάτων. Υπενθυμίζεται ότι το Ισραήλ είχε καταστεί η 2^η αγορά μας μετά την απώλεια της Ρωσίας,

Ενόψει όλων των πιο πάνω, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου σε δηλώσεις του επεσήμανε ότι:

"Παρά τις δύσκολες συνθήκες που αντιμετωπίσαμε και το 2023, καταφέραμε να βρούμε τις λύσεις με τις τουριστικές ροές να πλησιάζουν τα επίπεδα του 2019, χρονιάς ρεκόρ, για τον κυπριακό τουρισμό. Αφίξεις ωστόσο, που δεν μπορούν να μεταφραστούν μία προς μία σε πληρότητα ξενοδοχείων, καθώς υπήρχε σημαντική απώλεια τουριστών προς στις κατεχόμενες περιοχές και στα μη αδειοδοτημένα καταλύματα που αφορούν την βραχυπρόθεσμη ενοικίαση. Όσον αφορά τα έσοδα του 2023, ξεπέρασαν αυτά του 2019 κάτι που οφείλεται κυρίως στις υψηλές πληθωριστικές πιέσεις που επικράτησαν κατά τη διάρκεια του χρόνου. Τα έσοδα ως οικονομικός δείκτης είναι θετικά, ως κερδοφορία των επιχειρήσεων όμως δεν πρέπει να μας αφήνει ικανοποιημένους, καθώς είναι δυσανάλογη και χαμηλότερη από το 2022 και το 2019. Αυτό οφείλεται στα αυξημένα έξοδα, τα οποία έχουν πολλαπλασιαστεί, αλλά και στα υψηλά επιτόκια".

Παραστατικά, η διακύμανση των αφίξεων για την Κύπρο και τους κύριους ανταγωνιστικούς της προορισμούς (Year to Date, 2023 και 2022), σκιαγραφείται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V**, με βάση τα επίσημα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού.

4.2. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

4.2.1. Προσφορά Κλινών και Απασχόληση στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία

Πιο κάτω δίνεται αναλυτικά η όλη κατάσταση αναφορικά με τις πληρότητες και τη δυναμικότητα της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, την απασχόληση και τις τιμές των ξενοδοχείων.

4.2.2. Πληρότητες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υφυπουργείου Τουρισμού, η ακαθάριστη ετήσια πληρότητα κλινών στην ξενοδοχειακή βιομηχανία για το 2023 ανήλθε στο 49% επί του συνόλου των κλινών σε σχέση με 54% το 2019. Επίσης σύμφωνα με τα στοιχεία του Υφυπουργείου Τουρισμού, το 2023 η Κύπρος είχε 15.633.483 συνολικές διανυκτερεύσεις, ντόπιων και ξένων, στα ξενοδοχεία και άλλα τουριστικά καταλύματα της, έναντι 17.573.684 διανυκτερεύσεων το 2019.

Από τους κύριους λόγους για τις χαμηλές ετήσιες πληρότητες των ξενοδοχειακών μονάδων, είναι το έντονο πλέον φαινόμενο πολλοί τουρίστες να μη διαμένουν σε νόμιμα τουριστικά καταλύματα, ενώ υπάρχει και πληθώρα τουριστικών επαύλεων, ως δεύτερης κατοικίας πολλών Ευρωπαίων, κάτι στο οποίο δεν μπορούμε να σταθούμε εμπόδιο μια και πρόκειται για μια νέα μορφή τουρισμού που αναπτύσσεται σε όλη την Ευρώπη και τη Μεσόγειο. Το δυσάρεστο όμως είναι ότι οι επαύλεις αυτές τυγχάνουν εμπορικής εκμετάλλευσης/ενοικίασης από τους ίδιους τους ιδιοκτήτες σε συμπατριώτες τους, την επικαρπία των οποίων επωφελούνται στη χώρα τους με αποτέλεσμα την απώλεια των συναφών εσόδων/εισροών για την Κυπριακή οικονομία.

Βάση στοιχείων του Κράτους, πέραν του 30% των αφικνούμενων τουριστών, δηλαδή περίπου 1 στους 3 τουρίστες, δεν διαμένει σε αδειούχα τουριστικά καταλύματα, αλλά σε μη αδειούχα καταλύματα/Airbnb, που λαμβάνει ολόένα και πιο ανησυχητικές διαστάσεις.

Ανησυχητική είναι επίσης η αυξητική τάση που παρουσιάζεται στο μερίδιο των αφίξεων στα νόμιμα Αεροδρόμια μας, που μεταβαίνει στις κατεχόμενες περιοχές, με αποτέλεσμα την απώλεια διαμονών και εσόδων από τις ελεύθερες περιοχές μας, κάτι το οποίο το Κράτος θα πρέπει να διερευνήσει και μελετήσει περαιτέρω.

4.2.3. Δυναμικότητα Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας

Στις 31/12/2023 λειτουργούσαν στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου 771 αδειούχες από το Υφυπουργείο Τουρισμού μονάδες.

Η δυναμικότητα της ξενοδοχειακής βιομηχανίας σε αριθμό κλινών το 2023 ανήλθε σε 84.859 σε σύγκριση με 90.435 κλίνες που λειτουργούσαν κατά το 2019, σημειώνοντας μείωση κατά 5.576 κλίνες (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI**).

Πιο αναλυτικά στοιχεία ίδεστε: για ξενοδοχεία 5*-1* (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII**), για μονάδες οργανωμένων διαμερισμάτων Α, Β, Γ κατηγορίας και τουριστικά χωριά (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII**) και για άλλα καταλύματα (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX**).

4.2.4. Απασχόληση

Με βάση τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις της Στατιστικής Υπηρεσίας, ο αριθμός των υπαλλήλων που απασχολήθηκε στην ξενοδοχειακή και επισιτιστική βιομηχανία το 2023 έφθασε στις 50.187, το 2022 ήταν 48,804 το 2021 ήταν 45,956, το 2020 ήταν 42.729 και το 2019 ήταν στις 49.680.

Το σύνολο των υπαλλήλων στον πληθυσμό της Κύπρου κατά το 2023 έφθασε στις 423.987, σε σχέση με 416.968 το 2022, τις 403,948 το 2021, τις 390.886 το 2020 και τις 396.136 το 2019.

4.2.5. Τιμές Ξενοδοχείων, Πολιτική Τιμών και Οικονομικές Υποχρεώσεις στο Τραπεζικό Σύστημα

Ένεκα της δυναμικής ανάκαμψης ανταγωνιστικών μας προορισμών το 2019/18 και των εντεινόμενων ανταγωνιστικών πιέσεων, οι ξενοδοχειακές μας τιμές παρέμειναν σε συγκριτικά χαμηλά επίπεδα.

Σημειώνεται ότι ανταγωνιστικές μας αγορές όπως η Τουρκία, η Αίγυπτος και η Τυνησία, λόγω της δραστηκής μείωσης του τουρισμού τους ένεκα των τρομοκρατικών επιθέσεων του 2016, έχουν ανακάμψει δυναμικά προσφέροντας πολύ χαμηλές και ανταγωνιστικές τιμές στις αγορές της Ευρωζώνης, αλλά και αυτής του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και της Ρωσίας, καθώς επίσης και ενισχυμένες επιδοτήσεις στους Διοργανωτές Ταξιδίων. Ως αποτέλεσμα τούτου οι Διοργανωτές Ταξιδίων ασκούσαν πιέσεις στους

Κύπριους ξενοδόχους και στον Κυπριακό τουρισμό, επιδιώκοντας εκπώσεις, έχοντας ως επιχείρημα την επιθετική πολιτική των γειτονικών προορισμών.

Βάση στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας, κατά το 2023, οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, μόνο, όφειλαν στις εμπορικές τράπεζες της Κύπρου, το αστρονομικό ποσό των €2.050 δισεκατομμυρίων, με αποτέλεσμα τον εξανεμισμό της επικερδότητας αρκετών μονάδων.

Τούτο καταδεικνύει ότι η ξενοδοχειακή βιομηχανία στην ουσία επιχορηγεί την οικονομική ανάπτυξη του τόπου, σε βάρος της δικής της υγιούς απόδοσης.

Παρά ταύτα και ενόψει της θεαματικής ανάκαμψης των τελευταίων - προ πανδημίας - τριών περίπου χρόνων, αλλά και κατά το 2023 και των θετικών προοπτικών για τη μελλοντική πορεία του τουρισμού, παρατηρήθηκε αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον τόσο για αναβαθμίσεις, εκσυγχρονισμό και επεκτάσεις υφιστάμενων μονάδων, όσο και για ανέγερση νέων, περιλαμβανομένων και διεθνών ξενοδοχειακών αλυσίδων που βλέπουν, μετά από την απουσία τους από την Κύπρο για δεκαετίες, το νησί μας πλέον ως ένα ελκυστικό προορισμό/βάση για τις επενδύσεις τους σε νέες πολυτελείς ξενοδοχειακές μονάδες.

Εκείνο που πρέπει να κρατήσουμε από το 2023 είναι η ισχυρή ανθεκτικότητα του κυπριακού τουρισμού, ιδιαίτερα σε μία εποχή όπου οι κρίσεις έχουν γίνει η κανονικότητά μας. Αυτό καλείται ο τομέας να κάνει και φέτος: Να προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες εξελίξεις και με αισιοδοξία να αντιμετωπίσει την κάθε πρόκληση ως μία μοναδική ευκαιρία.

4.3. ΠΟΡΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ 2023

4.3.1. Απολογισμός Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού για το 2023

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO) έχει χαρακτηρίσει το 2023 ως μια χρονιά που κατέδειξε ανθεκτικότητα και ισχυρά σημεία ανάκαμψης στον τουρισμό φθάνοντας το 89% των προ πανδημίας επιπέδων (2019), ένεκα της μεγάλης ζήτησης για διακοπές σε μεγάλο αριθμό χωρών. Παρά το γεγονός ότι οι αφίξεις παγκόσμια ανήλθαν στο περίπου 1.3 δις το 2023, εντούτοις παραμένουν μειωμένες κατά 11% σε σχέση με το 2019.

Υπενθυμίζεται ότι μετά τη δυναμική ανάπτυξη του 2019, ακολούθησε το 2020 που χαρακτηρίστηκε ως η χειρότερη χρονιά στην ιστορία του παγκόσμιου τουρισμού αφού κατέγραψε μείωση της τάξης του 72% (μόλις 406 εκατομμύρια και 1 δις λιγότερες αφίξεις) σε σχέση με το 2019 (1.465 δις), αφού είχε υποστεί τη μεγαλύτερη κρίση που έχει καταγραφεί ποτέ ως αποτέλεσμα μιας πρωτόγνωρης υγειονομικής, κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης έκτακτης ανάγκης ένεκα της πανδημίας Covid-19. Σύμφωνα με στοιχεία του UNWTO, το 2020 είχε απώλεια περίπου €1 τρισεκατομμυρίων σε έσοδα του παγκόσμιου τουρισμού (κατά 11 φορές περισσότερη απώλεια εσόδων που καταγράφηκε το 2009 ένεκα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης), θέτοντας ταυτόχρονα σε κίνδυνο 100-120 εκατομμύρια άμεσες θέσεις εργασίας κυρίως σε μικρές και μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις.

Με βάση στοιχεία του UNWTO (Μάιος 2024), το 2023 (1.3 δις) κατέγραψε αύξηση της τάξης του 33% έναντι του 2022 (975 εκατ.) που είχε αύξηση της τάξης του 112% έναντι του 2021 (459 εκατ.) που είχε αύξηση κατά 13% σε σχέση με το 2020 (406 εκατομμύρια) που κατέγραψε μείωση κατά 72% σε σύγκριση με το 2019 που είχε αύξηση 4% (1.465 δις) σε σχέση με το 2018 που είχε αύξηση της τάξης του 6% (1.407 δις) σε σχέση με το 2017 που είχε αύξηση 7% (1.329 δις-η υψηλότερη ανάπτυξη από το 2010 που είχε 8% αύξηση) σε σχέση με το 2016 που είχε αύξηση 3.7% (1.239 δις) σε σχέση με το 2015 που είχε αύξηση της τάξης του 4.5% (1.196 δις) σε σχέση με το 2014 που είχε αύξηση της τάξης του 4.2% (1.137 δις) σε σχέση με το 2013 που είχε επίσης αύξηση της τάξης του 4.6% (1.088 δις) σε σχέση με το 2012 που ήταν χρονιά ορόσημο για τον παγκόσμιο τουρισμό, αφού - για πρώτη φορά στην ιστορία του - σημείωσε ένα νέο ρεκόρ αφίξεων ξεπερνώντας το 1 δις τουριστών που ταξίδεψαν ανά τον κόσμο (+4.6%-1.040 δις), σφραγίζοντας έτσι τη θέση του τουρισμού ως ένα από τους μεγαλύτερους παγκόσμιους οικονομικούς τομείς.

Με βάση στοιχεία του UNWTO (Μάιος 2024) εκτιμάται ότι τα έσοδα του παγκόσμιου τουρισμού το 2020 μειώθηκαν κατά 63% (€488 δις) σε σύγκριση με το 2019 (€1.32 τρις). Το 2021 τα έσοδα του παγκόσμιου τουρισμού αυξήθηκαν κατά 9% (€540 δις) σε σύγκριση με το 2020, αλλά παρέμειναν μειωμένα κατά 59% σε σύγκριση με το 2019. Το 2022 τα έσοδα του παγκόσμιου τουρισμού αυξήθηκαν κατά 75% (€1.069 δις) σε σύγκριση με το 2021, αλλά παρέμειναν μειωμένα κατά 25% σε σύγκριση με το 2019. Σύμφωνα με

τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (Μάιος 2024), το 2023 τα έσοδα του παγκόσμιου τουρισμού ανήλθαν στο €1.39 τρις, επανακάμπτοντας πλήρως στα προ πανδημίας επίπεδα του 2019 (€1.32 τρις).

Με βάση επίσης τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του UNWTO (Μάιος 2024), σε όλες τις ηπείρους κατεγράφησαν θετικά αποτελέσματα το 2023 σε σχέση με το 2022, με τον παγκόσμιο τουρισμό να αγγίζει το 89% των τουριστικών αφίξεων του 2019.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2023 σε σχέση με το 2022, η Ευρώπη - ο μεγαλύτερος προορισμός παγκοσμίως - είχε αύξηση της τάξης του 16% με 709.4 εκατ. αφίξεις (-4% έναντι του 2019), η Ασία και ο Ειρηνικός (+154%) με 237.2 εκατ. αφίξεις (-35% έναντι του 2019), η Αμερική (+27%) με 200 εκατ. αφίξεις (-9% έναντι του 2019), η Αφρική (+41%) με 66.3 εκατ. αφίξεις (-4% έναντι του 2019) και η Μέση Ανατολή (+28.3%) με 87 εκατ. αφίξεις (-22% έναντι του 2019).

4.3.2. Δηλώσεις του Γενικού Γραμματέα του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO) και Εκτιμήσεις για την Πορεία του Τουρισμού το 2024

Ο Γενικός Γραμματέας του UNWTO, κ. Z. Pololikashvili, στο φετινό του μήνυμα ανάφερε: "Τα τελευταία στοιχεία του Οργανισμού υπογραμμίζουν την ανθεκτικότητα και την ταχεία ανάκαμψη του τουρισμού, με τα προ-πανδημίας επίπεδα να αναμένονται μέχρι το τέλος του 2024. Η ανάκαμψη έχει ήδη σημαντικό αντίκτυπο στις οικονομίες, τις θέσεις εργασίας, την ανάπτυξη και τις ευκαιρίες για τις κοινότητες παντού. Αυτοί οι αριθμοί αναδεικνύουν επίσης το καθήκον για προώθηση της βιωσιμότητας και ένταξη στην τουριστική ανάπτυξη".

Με βάση τις προβλέψεις του UNWTO για το 2024, ο παγκόσμιος τουρισμός αναμένεται να ανακάμψει πλήρως στα προ-πανδημικά επίπεδα, με τις αρχικές εκτιμήσεις να δείχνουν αύξηση 2% πάνω από τα επίπεδα του 2019. Αυτή η πρόβλεψη του Οργανισμού εξακολουθεί να υπόκειται στον ρυθμό ανάκαμψης στην Ασία και στην εξέλιξη των υφιστάμενων οικονομικών και γεωπολιτικών καθοδικών κινδύνων. Εντούτοις η ανοδική ζήτηση, η αυξημένη αεροπορική συνδεσιμότητα και η ισχυρότερη ανάκαμψη των ασιατικών αγορών και προορισμών αναμένεται να στηρίξουν την πλήρη ανάκαμψη έως το τέλος της τρέχουσας χρονιάς.

Η θετική προσέγγιση για το 2024 αντλείται από τα ακόλουθα κύρια συμπεράσματα:

- Ο εξερχόμενος και εισερχόμενος τουρισμός της Κίνας αναμένεται να επιταχυνθεί το 2024, λόγω της διευκόλυνσης της έκδοσης θεωρήσεων και της βελτιωμένης εναέριας χωρητικότητας. Η Κίνα εφαρμόζει ταξίδια χωρίς βίζα για πολίτες της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Ολλανδίας, της Ισπανίας και της Μαλαισίας για ένα χρόνο μέχρι 30 Νοεμβρίου 2024.
- Τα μέτρα διευκόλυνσης έκδοσης θεωρήσεων και ταξιδιών θα προωθήσουν τα ταξίδια προς και γύρω από τη Μέση Ανατολή και την Αφρική με τις χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (GCC) να εφαρμόζουν μια ενιαία τουριστική θεώρηση, παρόμοια με τη βίζα Σένγκεν.
- Η Ευρώπη αναμένεται να πρωτοστατήσει ξανά στα φετινά αποτελέσματα. Τον Μάρτιο, η Ρουμανία και η Βουλγαρία εντάχθηκαν στη ζώνη ελεύθερης κυκλοφορίας Σένγκεν και το Παρίσι θα φιλοξενήσει τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες τον Ιούλιο και τον Αύγουστο.
- Τα ταξίδια από τις Ηνωμένες Πολιτείες, που υποστηρίζονται από ένα ισχυρό δολάριο ΗΠΑ, θα συνεχίσουν να ωφελούν τους προορισμούς στην Αμερική και όχι μόνο. Όπως και το 2023, οι ισχυρές αγορές πηγών στην Ευρώπη, την Αμερική και τη Μέση Ανατολή, θα συνεχίσουν να τροφοδοτούν τις τουριστικές ροές και τις δαπάνες σε όλο τον κόσμο.

Παρά τις θετικές προοπτικές του τουρισμού, εντούτοις οι οικονομικές και γεωπολιτικές προκλήσεις επιστήνουν την προσοχή σε σημαντικούς κινδύνους για την ανάκαμψη του παγκόσμιου τουρισμού το 2024, έχοντας υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους:

- Ο επίμονος πληθωρισμός, τα υψηλά επιτόκια, οι ασταθείς τιμές του πετρελαίου και οι διαταραχές στο εμπόριο μπορούν να συνεχίσουν να επηρεάζουν το κόστος μεταφοράς και διαμονής το 2024.
- Αρκετοί τουρίστες αναμένεται να αναζητήσουν value for money προτάσεις και να ταξιδέψουν πιο κοντά στο σπίτι τους, παρά το γεγονός ότι τα ταξίδια πολυτελείας αναμένεται να αυξηθούν φέτος.
- Οι ελλείψεις προσωπικού παραμένουν ένα κρίσιμο ζήτημα, καθώς οι τουριστικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν έλλειψη εργατικού δυναμικού για να αντιμετωπίσουν την υψηλή ζήτηση.

- Η εξέλιξη της σύγκρουσης Χαμάς-Ισραήλ μπορεί να διαταράξει τα ταξίδια στη Μέση Ανατολή. Η αβεβαιότητα που προέρχεται από τη ρωσική επιθετικότητα κατά της Ουκρανίας, καθώς και άλλες αυξανόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, συνεχίζουν να επιβαρύνουν την εμπιστοσύνη των ταξιδιωτών.

4.4. ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

4.4.1. Πορεία του Τουρισμού στην Κύπρο κατά την 22-ετία 2001-2023

Έχοντας υπόψη τα προαναφερόμενα επίσημα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO), αλλά και της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κυβέρνησης, εξάγονται πολύ ενδιαφέροντα συμπεράσματα που επιβεβαιώνουν ότι τα έτη 2019/18/17/16/15 κατέδειξαν την ανοδική πορεία της Κυπριακής τουριστικής βιομηχανίας, μετά τη φθίνουσα πορεία που ακολούθησε τη 14-ετία (2001-2014). Σημειώνεται όμως εδώ ότι δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε ότι τη διετία 2015/16 στην ανάκαμψη της Κύπρου συνέβαλαν και οι επιπτώσεις στους κύριους ανταγωνιστικούς μας προορισμούς από τις τρομοκρατικές επιθέσεις. Σημειώνεται ενδεικτικά ότι χώρες όπως η Τουρκία, η Αίγυπτος και η Τυνησία, είχαν τότε συνολικές απώλειες περίπου 22 εκατομμυρίων επισκεπτών, τους οποίους επωφελήθηκαν σε μεγάλο ποσοστό άλλοι μεσογειακοί προορισμοί, μεταξύ των οποίων και η Κύπρος. Επισημαίνεται όμως ότι και οι τρεις προαναφερθείσες χώρες έχουν ανακάμψει δυναμικά την τριετία 2019/18/17.

Δυστυχώς την ανοδική πορεία του 2019 ανέκοψε η πανδημία Covid-19 το 2020 με τον τουρισμό να ήταν η πλέον βαριά πληγείσα βιομηχανία και με αποτέλεσμα το 2020 και το πρώτο εξάμηνο του 2021 να θεωρούνται ως μη γενόμενη περίοδος για τον τουρισμό.

Ενδεικτικά, με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2020, η μείωση στις αφίξεις ήταν κατά 84% (μόλις 631.609 αφίξεις) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο το 2019 (3.976 εκατομμύρια), ενώ σε ό,τι αφορά τα έσοδα, για την ίδια περίοδο, η μείωση ήταν της τάξης του 85%.

Παρά τη βελτίωση κατά το 2^ο εξάμηνο του 2021, οι συνολικές αφίξεις της περιόδου Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2021, κατέγραψαν μείωση της τάξης του 51% (1.936

εκατομμύριο) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο το 2019 (3.976 εκατομμύρια), ενώ σε ό,τι αφορά τα έσοδα, για την ίδια περίοδο 2021/2019, η μείωση ήταν της τάξης του 44%.

Δυστυχώς το σοκ από την πανδημία, διαδέχτηκε ο αντίκτυπος από τον πόλεμο στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 και οι κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων και το κλείσιμο του Ευρωπαϊκού εναέριου χώρου για ρωσικά αεροσκάφη, γεγονός που επηρέασε και τον ευαίσθητο τομέα της τουριστικής μας βιομηχανίας. Η Ρωσία ήταν η δεύτερη χώρα σε αφίξεις τουριστών στην Κύπρο από την οποία το 2019 δεχθήκαμε σχεδόν 800.000 Ρώσους τουρίστες. Επίσης το 2021, οι αφίξεις από τη Ρωσία και την Ουκρανία αποτελούσαν, πέραν του 20% του συνολικού τουρισμού της Κύπρου.

Στις προαναφερόμενες πολυεπίπεδες προκλήσεις έχει προστεθεί η γεωπολιτική κρίση στη περιοχή μας με τον πρόσφατο πόλεμο στο Ισραήλ. Μία εξέλιξη που πέραν της ανθρωπιστικής ευαισθησίας, επηρεάζει σημαντικά τη χώρα μας, με τον τουρισμό να δέχεται ένα ακόμη μεγάλο πλήγμα, καθώς μετά τη ρωσική αγορά υπάρχει το ενδεχόμενο να χάσουμε διαδοχικά τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά, το Ισραήλ. Όσο οι μάχες συνεχίζονται, τόσο οι επιπτώσεις θα αφήνουν έντονα το αποτύπωμά τους στις τουριστικές ροές προς τη χώρα μας.

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας κατά τις χρονιές 2001-2019, οι τουριστικές αφίξεις είχαν ανακάμψει σημαντικά με αποτέλεσμα τα 3.976.777 τουρίστες που είχαμε το 2019, να ξεπεράσουν την τότε χρονιά ρεκόρ του 2001 (2.696 εκατομμύρια τουρίστες). Σε ποσοστό η αύξηση του 2019 έναντι του 2001 ήταν της τάξης του 47%.

Για δεκαπέντε περίπου χρόνια η τουριστική μας βιομηχανία προσπαθούσε - ανεπιτυχώς - να ξεπεράσει ή έστω να προσεγγίσει τις επιδόσεις του 2001. Στο λεξιλόγιο των φορέων του κλάδου, το 2001 αποτελούσε τη "χρονιά ρεκόρ" του Κυπριακού τουρισμού. Το 2019 καθίσταται πλέον ένα νέο και αρκετά απαιτητικό μέτρο σύγκρισης για την τουριστική μας βιομηχανία αφού πλησίασε τα 4 εκατομμύρια αφίξεις. Η επιτυχία αυτή καθίσταται ακόμη μεγαλύτερη, αν αναλογιστούμε ότι καταγράφηκε έξι μόλις χρόνια μετά την κατάρρευση της Κυπριακής οικονομίας το 2013.

Η αύξηση στις αφίξεις το 2019 ήταν μόνο κατά 1% σε σχέση με το 2018 που είχε αύξηση κατά 8% έναντι των θεαματικών αυξήσεων του 2017 (+15%) και του 2016 (+20%) έναντι της αύξησης του 2015 κατά 9% έναντι της αύξησης το 2014 κατά 1.5% έναντι της μείωσης το 2013 κατά 2.5% έναντι της αύξησης το 2012 κατά 3% έναντι της σημαντικής αύξησης το 2011 κατά 10% έναντι του 2010, δεν διαγράφει την επίδοση του 2009 που χαρακτηρίστηκε ως μια από τις χειρότερες χρονιές κατρακύλας του τουρισμού μας με 11% μείωση στις αφίξεις έναντι του 2008, αφού καταδεικνύεται από το γεγονός ότι συγκρίνεται με τη μείωση της τάξης του επίσης 11% που καταγράφηκε το 2002 που επηρεάστηκε από τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 και με τη μείωση του 11.3% που καταγράφηκε το 1991 εξαιτίας των επιπτώσεων του Πολέμου στον Κόλπο.

Παρά την απώλεια της Ρωσικής και Ουκρανικής αγοράς, το 2022 ο τουρισμός έφθασε τα 3.201 εκατ. αφίξεις, παραμένοντας όμως κατά -19.5% πιο κάτω από το 2019. Το 2023, ο τομέας του τουρισμού, παρά το ασταθές οικονομικό περιβάλλον αλλά και τις γεωπολιτικές εξελίξεις, απέδειξε για άλλη μια φορά την ισχυρή ανθεκτικότητα του, σημειώνοντας αρκετά αποτελέσματα, με τις αφίξεις να πλησιάζουν τα επίπεδα του 2019, χρονιάς ρεκόρ, για τον κυπριακό τουρισμό. Το 2023 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 3.845 εκατ., πλησιάζοντας το ρεκόρ του 2019 (-3% πιο κάτω από το 2019).

Ανοδικά, αλλά με πιο χαμηλή τάση από τις αφίξεις κινήθηκαν και τα έσοδα μας από τον τουρισμό κατά τις χρονιές 2001-2019. Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, τα €2.683.000 δις του 2019 κατάφεραν να ξεπεράσουν τη χρονιά ρεκόρ του 2001 (€2.172.600 δις), αλλά ήταν μειωμένα κατά 1% σε σχέση με το 2018 (€2.710.600 δις). Σε ποσοστό η αύξηση του 2019 έναντι του 2001 είναι της τάξης του 24%.

Όπως έχουμε προαναφέρει και βάση των επίσημων στοιχείων της Στατιστικής Υπηρεσίας, λόγω πανδημίας, την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2020 καταγράφηκε μείωση κατά 85% (€395 εκατομμύρια) στα έσοδα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019 (€2.683 δις). Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2021, η μείωση στα έσοδα ήταν της τάξης του 44% (€1.513 δις) επίσης σε σχέση το 2019, ενώ κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2022, η μείωση στα έσοδα ήταν της τάξης του 10% (€2.439 δις) σε σχέση με το 2019. Κατά το 2023 τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 11.5%

(€2.990 δις) σε σχέση με το 2019, καταγράφοντας νέο ιστορικό ρεκόρ και καταστρώνοντας έτσι την περσινή χρονιά τον νέο πήχη στα έσοδα για την τουριστική μας βιομηχανία.

Ενδεικτικό της όλης πορείας του Κυπριακού τουρισμού από το 1973-2023 σε σχέση με τις αφίξεις και τα έσοδα είναι το γράφημα στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ**.

4.4.2. Στοιχεία Τουριστικών Αφίξεων (Ιαν.-Απρ. 2024) και Εσόδων (Ιαν.-Μάρτ. 2024) και Εκτιμήσεις για όλο το 2024

Με βάση τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι πρώτοι τέσσερις μήνες του 2023, δηλαδή από Ιανουάριο-Απρίλιο, κατέδειξαν αύξηση της τάξης του 1.7% (748.814) στις τουριστικές αφίξεις σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2023 (736.629 αφίξεις), ενώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο το 2019 (686.783 αφίξεις) η αύξηση ήταν της τάξης του 9%.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, τα έσοδα των τριών πρώτων μηνών του 2024, δηλαδή από Ιανουάριο-Μάρτιο, είχαν αύξηση έναντι των αντίστοιχων ίδιων μηνών του 2023. Σε απόλυτους αριθμούς το σύνολο εσόδων των τριών αυτών μηνών (Ιαν.-Μάρτ.) του 2024 ήταν €223,300 εκατ. έναντι €200 εκατ. των αντίστοιχων ίδιων μηνών του 2023 με συνολική αύξηση της τάξης του 12%, ενώ σε σύγκριση με τους ίδιους αντίστοιχους τρεις μήνες του 2019 (€188.6 εκατ.) αυξήθηκαν κατά 18%.

Αναφορικά με τις εκτιμήσεις για το 2024, παρά την αβεβαιότητα, την αστάθεια, το δύσκολο οικονομικό περιβάλλον που προκαλούν οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, στην Ουκρανία, σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, την απώλεια της Ρωσικής αγοράς, την ενεργειακή κρίση και τον πληθωρισμό, αναμένεται ότι ο κυπριακός τουρισμός, θα φθάσει οριακά την περσινή χρονιά.

Συνεχίζει να αποτελεί πρόκληση για την Κύπρο και όραμα του Συνδέσμου μας, το γεγονός ότι, με βάση τη μηνιαία κατανομή των τουριστικών μας αφίξεων την 22-ετία (2001-2023), ο τουρισμός θα επιστρέψει στην ανοδική του πορεία και θα είναι εφικτή η εξυπηρέτηση πέραν των 4 εκατομμυρίων τουριστών κατ' έτος, νοουμένου ότι η επικέντρωση της προσπάθειας μας θα είναι στην προσέλκυση πρόσθετου τουριστικού ρεύματος εκτός των

κατεξοχήν μηνών αιχμής του Ιουλίου και Αυγούστου, θέτοντας συγκεκριμένους στόχους ανά αγορά προτεραιότητας. Και τούτο θα επιτευχθεί εφόσον δεν προκύψουν νέες προκλήσεις και απρόοπτα γεγονότα που θα ανακόψουν την πορεία του κυπριακού τουρισμού.

4.5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ) - ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Το 2019, με τις περαιτέρω επιδόσεις του - έστω και σε ηπιότερους ρυθμούς αύξησης, καθίσταται ο νέος πήχης για την τουριστική μας βιομηχανία, αφού ξεπέρασε αισθητά τις προηγούμενες χρονιές ρεκόρ (2018/17/16 και 2001), αφού κατάφερε να προσεγγίσει, για πρώτη φορά, τα 4 εκατομμύρια αφίξεις, μέσα σε ένα σαφώς πιο δύσκολο και ανταγωνιστικό περιβάλλον. Η εκτίμηση του Συνδέσμου είναι ότι οι θετικές επιδόσεις των τελευταίων - προ πανδημίας - χρόνων, ήταν το αποτέλεσμα της άμεσης και δυναμικής κινητοποίησης κράτους και ιδιωτικού τομέα, στα πλαίσια και της αξιοποίησης των ευνοϊκών συγκυριών που επικράτησαν στη γύρω περιοχή μας.

Στη θετικότερη εικόνα του τουρισμού μας συνέβαλαν και οι έντονες παραστάσεις του Συνδέσμου μας προς την Κυβέρνηση για την ανάγκη επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και κατ' επέκταση την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, με αποτέλεσμα τον καταρτισμό Σχεδίου για τους ξένους Διοργανωτές Ταξιδιών οι οποίοι το είχαν αξιοποιήσει και είχε επιτευχθεί σημαντικά η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, από Μάρτιο-Νοέμβριο, θέτοντας έτσι τα θεμέλια για περαιτέρω επιμήκυνση, με απώτερο στόχο τη δραστική αύξηση του χειμερινού τουρισμού.

Το ποσοστό αύξησης του 2019 σε σχέση με το 2001 ήταν της τάξης του 47% και ευελπιστούσαμε στην επίτευξη, αν όχι ενός νέου ρεκόρ τουριστικών αφίξεων, τουλάχιστον στη σταθεροποίηση των τουριστικών μας επιδόσεων.

Δυστυχώς η πανδημία Covid-19 ανέτρεψε όλα τα δεδομένα κατά τις χρονιές 2020 και 2021 και άφησε το αποτύπωμά της σε όλους τους κλάδους της οικονομίας στην Κύπρο και διεθνώς και ιδιαίτερα στην τουριστική βιομηχανία, η οποία μέτρησε βαθιές πληγές.

Το σοκ της πανδημίας διαδέχτηκε ο αντίκτυπος από τον πόλεμο στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 και οι κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας, που επέφεραν νέες προκλήσεις οι οποίες επηρέασαν και τον ευαίσθητο τομέα της τουριστικής μας βιομηχανίας, όπως το κλείσιμο του Ευρωπαϊκού εναέριου χώρου για ρωσικά αεροσκάφη, ο πληθωρισμός, η ενεργειακή κρίση και το κενό που άφησε η Ρωσική και Ουκρανική αγορά. Δυστυχώς οι προκλήσεις συνεχίζονται με κορυφαία φέτος τη γεωπολιτική ένταση στη Μέση Ανατολή, με κίνδυνο να χάσουμε την αγορά του Ισραήλ.

Το Υφυπουργείο Τουρισμού σε συνεργασία με τον ΠΑΣΥΞΕ και άλλους επαγγελματικούς φορείς, βρίσκονταν σε συνεχή συνεργασία για παρακολούθηση των εξελίξεων, καθώς και την πορεία τόσο των παραδοσιακών μας αγορών του Ηνωμένου Βασιλείου, του Ισραήλ και της Γερμανίας, όσο και άλλων υποσχόμενων αγορών οι οποίες έχουν προοπτικές λόγω της καλής αεροπορικής συνδεσιμότητας τους με την Κύπρο, όπως η Πολωνία, η Γαλλία, η Αυστρία, η Ελβετία, η Ιταλία, η Σουηδία και η Ουγγαρία. Κατά γενική ομολογία, η τουριστική μας βιομηχανία προσαρμόστηκε αμέσως στα νέα δεδομένα και προς τούτο κρίνουμε ότι η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είναι η μοναδική συνταγή για αντιμετώπιση κρίσεων. Η προσπάθεια που ξεκίνησε το 2022 με τις παραδοσιακές ευρωπαϊκές αγορές που παλαιότερα ενδεχομένως να μην ήταν ψηλά στις προτεραιότητες μας, θα πρέπει να συνεχιστεί. Οι εμπειρίες που έχουμε αποκομίσει, μας διδάσκουν ότι πρέπει να αποφεύγουμε την υπερβολική εξάρτηση από συγκεκριμένες αγορές και να διευρύνουμε συνεχώς τον κύκλο των αγορών από τις οποίες αντλούμε τουρίστες.

Ο ΠΑΣΥΞΕ τονίζει σε όλες τις συναντήσεις του με τους αρμόδιους Υπουργούς και τον Υφυπουργό Τουρισμού, την ανάγκη για λήψη εκείνων των πολιτικών αποφάσεων που χρειάζονται για να αντιμετωπισθούν οι νέες προκλήσεις, όπως οι συνεχιζόμενες πληθωριστικές τάσεις, τα αυξημένα επιτόκια, το αυξημένο κόστος της ενέργειας και των πρώτων υλών, αλλά και η συνεχιζόμενη έλλειψη εργατικού δυναμικού.

4.5.1. Διαπιστώσεις από την Αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου

Στα πλαίσια των συναντήσεων που είχε ο ΠΑΣΥΞΕ το Νοέμβριο 2023 με τους μεγαλύτερους Διοργανωτές Ταξιδίων του Ηνωμένου Βασιλείου, έγινε ενημέρωση σε σχέση με την

πολύ υποσχόμενη πορεία της αγγλικής αγοράς για την Κύπρο, η οποία είναι η σημαντικότερη και μεγαλύτερη σε μέγεθος αγορά πηγή τουρισμού για το νησί μας.

Στη θετική επίδοση της Βρετανικής αγοράς συμβάλλει η αισθητά αυξημένη αεροπορική σύνδεση της Κύπρου με το Ηνωμένο Βασίλειο αφού υφιστάμενες Αεροπορικές Εταιρείες αύξησαν τη δυναμικότητα των θέσεων τους, ενώ έχουν προστεθεί και νέες.

Η Βρετανική αγορά εξακολουθεί να παραμένει παραδοσιακά η 1^η αγορά πηγή τουρισμού για την Κύπρο, παρά το Brexit και την εξασθένηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της στερλίνας έναντι του ευρώ. Ο Σύνδεσμος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, αλλά και τις κινήσεις κύριων ανταγωνιστικών μας προορισμών και πάντοτε σε στενή επαφή με τους συνεργάτες μας Διοργανωτές Ταξιδίων, ώστε να διασφαλίζεται η ανταγωνιστικότητα του τουριστικού μας πακέτου και η επέκταση των προγραμμάτων τους για την Κύπρο.

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι τουριστικές αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο κατά το 2023 έφθασαν το 1.302,125 τουρίστες σε σχέση με το 1.330.635 τουρίστες του 2019 (-2% 2023 Vs 2019), ενώ συγκρινόμενο το 2023 με την χρονιά ρεκόρ του 2001 (1.487.000) καταγράφεται μείωση της τάξης του 12%!

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, το πρώτο τετράμηνο του 2024 (Ιαν.-Απρ.), οι τουριστικές αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθαν στις 229.411.

4.5.2. Διαπιστώσεις από την Αγορά του Ισραήλ

Αξιοσημείωτη και ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά αναδεικνύεται τα τελευταία χρόνια το Ισραήλ, κατατάσσοντας την πλέον από το 2022 (μετά την απώλεια της Ρωσικής αγοράς) ως την 2^η σε μέγεθος αγορά μας.

Οι αστάθμητοι όμως παράγοντες από τις εξελίξεις στη διαμάχη μεταξύ Χαμάς-Ισραήλ που άρχισε στις 7 Οκτωβρίου 2023, καθώς και η ευρύτερη ένταση στην περιοχή της Μέσης Ανατολής που μέρα με τη μέρα μεγαλώνει, προκαλούν αβεβαιότητα ανά το παγκόσμιο και πολύ περισσότερο στην περιοχή μας.

Τους κραδασμούς από τον απόηχο της έκρυθμης κατάστασης που έχει δημιουργηθεί στο Ισραήλ - πέραν της ανθρωπιστικής ευαισθησίας - βιώνει η τουριστική βιομηχανία της Κύπρου και δη ο ξενοδοχειακός τομέας. Ο Σύνδεσμος και όλοι οι τουριστικοί φορείς, είναι ιδιαίτερα προβληματισμένοι ενόψει της απώλειας Ισραηλινών τουριστών και η όλη εξέλιξη του θέματος θέτει σε εγρήγορση τόσο τον ΠΑΣΥΞΕ, όσο και τους αρμόδιους φορείς του κλάδου που αναμένουν ότι το κενό μπορεί να καλυφθεί από τις κρατήσεις της τελευταίας στιγμής.

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι τουριστικές αφίξεις από το Ισραήλ κατά το 2023 ανήλθαν στις 410.607 σε σύγκριση με τους 277.397 τουρίστες το 2022 και τους 293.746 τουρίστες το 2019.

Αξιοσημείωτο είναι η σύγκριση των αφίξεων Ισραηλινών τουριστών το 2001 (μόλις 36.676 τουρίστες) με το 2023 (410.607 τουρίστες), καταγράφοντας θεαματική αύξηση της τάξης του 1.020%!

Η υιοθέτηση πολιτικής 'ανοικτών αιθέρων' έχει ευνοήσει σημαντικά την ώθηση της αγοράς του Ισραήλ τα τελευταία χρόνια, καθιστώντας την Κύπρο, όχι μόνο πιο προσβάσιμη και με προσιτά ναύλα, αλλά και ως την πιο ελκυστική επιλογή, ως του πλησιέστερου ευρωπαϊκού προορισμού για τις αγορές της Μέσης Ανατολής, χαράσσοντας την κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθούμε για την δραστική ανάπτυξη και άλλων μη παραδοσιακών αγορών της Μέσης Ανατολής, όπως είναι η Ιορδανία, η Αίγυπτος και η περιοχή των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και της Σαουδικής Αραβίας.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, το πρώτο τετράμηνο του 2024 (Ιαν.-Απρ.), οι τουριστικές αφίξεις από το Ισραήλ ανήλθαν στις 74.731.

4.5.3. Διαπιστώσεις από την Αγορά της Γερμανίας

Το 2019, η Γερμανία ήταν στην 5^η θέση ως αγορά πηγή τουρισμού για την Κύπρο (με μερίδιο 4% επί του συνόλου των ετήσιων τουριστικών μας αφίξεων), γεγονός που αναπτέρωνε τις ελπίδες να επανακάμψει η σημαντική αυτή αγορά. Σ' αυτό συνέβαλε και το γεγονός ότι το Υφυπουργείο Τουρισμού προέβη σε καλές συμφωνίες με τους κυριότερους Διοργανωτές Ταξιδίων, με στόχο τη βελτίωση της

προσβασιμότητας από τη Γερμανία προς την Κύπρο, που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των πτήσεων και των αεροπορικών θέσεων από τη Γερμανία προς την Κύπρο.

Τροχοπέδη σ' αυτή την ανάπτυξη ήταν για το 2019, η αρνητική εξέλιξη με τις πτωχεύσεις αεροπορικών εταιρειών όπως της Air Berlin και της Cobalt, ενώ από την πτώχευση της Germania μόνο, προκλήθηκε απώλεια περίπου 50.000 θέσεων.

Η αγορά της Γερμανίας σταθμίζεται τόσο από τον ΠΑΣΥΞΕ, όσο και από όλους τους τουριστικούς φορείς, ως αγορά προτεραιότητας επισημαίνοντας την ανάγκη να της δοθεί σωστό προϊόν στη σωστή τιμή με στόχο την ανάκαμψη της. Σημειώνεται ότι οι Γερμανοί τουρίστες θεωρούνται ποιοτικοί πελάτες που ταξιδεύουν κυρίως τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο και συνεπώς συμβάλλουν στην επιμήκυνση της καλοκαιρινής περιόδου. Επίσης επισημάνθηκε η ανάγκη στήριξης των προσπαθειών των Αεροπορικών Εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε αυτή την αγορά, ώστε να αυξήσουν τις πληρότητες τους και να εδραιώσουν με επιχειρηματική επιτυχία τα πτητικά τους προγράμματα.

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι τουριστικές αφίξεις από τη Γερμανία κατά το 2023 ανήλθαν στις 211.216 (+6%) σε σύγκριση με τους 198.424 τουρίστες το 2022 και τους 151.500 τουρίστες το 2019. Συγκρινόμενο το 2023 με την χρονιά ρεκόρ του 1997 (250.000) καταγράφεται μείωση της τάξης του 16%.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, το πρώτο τετράμηνο του 2024 (Ιαν.-Απρ.), οι τουριστικές αφίξεις από τη Γερμανία ανήλθαν στις 52.553.

4.5.4. Απώλεια των Αγορών της Ρωσίας και της Ουκρανίας

Σημειώνεται ότι η Ρωσία η οποία σημείωσε τις πιο θεαματικές αυξήσεις κατά την πενταετία 2010-2014, αλλά και τη διετία 2016-2017 - παρά τη σημαντική μείωση που κατέγραψε στις αφίξεις του 2015 (-17%) και το 2018 (-5%) - εντούτοις παρέμεινε και κατά το 2019 (παρά τη μείωση κατά 0.2%), η 2^η σημαντικότερη αγορά για τον Κυπριακό τουρισμό (με μερίδιο 20% επί του συνόλου των ετήσιων τουριστικών μας αφίξεων), ξεπερνώντας σε αφίξεις άλλες σημαντικές αγορές όπως η Γερμανική, η Ελληνική και η Σουηδική.

Υπενθυμίζεται ότι οι θεαματικές αυξήσεις του τουριστικού ρεύματος από τη Ρωσία, οφείλονταν στην πραγματοποίηση απευθείας πτήσεων προς την Κύπρο από μεγάλο αριθμό πόλεων της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Μεγάλο ρόλο επίσης συνέβαλε και η πολύ πετυχημένη εφαρμογή του νέου συστήματος έκδοσης θεώρησης διαβατηρίων από την Κυπριακή Δημοκρατία σε Ρώσους πολίτες (ηλεκτρονική αίτηση, προέγκριση και έκδοση τελικής θεώρησης διαβατηρίων κατά την άφιξη τους στα Κυπριακά Αεροδρόμια).

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας και του Υφυπουργείου Τουρισμού, οι τουριστικές αφίξεις από τη Ρωσία κατά το 2019 ανήλθαν στους 781.856 τουρίστες σε σύγκριση με τους 783.631 τουρίστες το 2018 και τους 824.494 τουρίστες το 2017, ενώ συγκρινόμενο το 2019 με το 2009, κατέγραψε θεαματική σε μια 10ετία αύξηση της τάξης του 425%.

Επίσης με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι τουριστικές αφίξεις από τη Ρωσία κατά το 2023 ανήλθαν στις 65.803 σε σύγκριση με τις 51.815 το 2022 και τις 519.174 αφίξεις το 2021.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, το πρώτο τετράμηνο του 2023 (Ιαν.-Απρ.), οι τουριστικές αφίξεις από τη Ρωσία ανήλθαν μόλις στις 10.492.

Υπενθυμίζεται ότι κατόπιν της επέκτασης κατά το 2013 του πετυχημένου συστήματος έκδοσης θεώρησης διαβατηρίων που εφαρμόστηκε στη Ρωσία και προς την Ουκρανία, διεφάνη η ανοδική πορεία και από την υποσχόμενη αυτή νέα αγορά για την Κύπρο. Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας και του Υφυπουργείου Τουρισμού, οι τουριστικές αφίξεις από την Ουκρανία κατά το 2019 κατέδειξαν σημαντική αύξηση της τάξης του 36.5% (95.031 τουρίστες) σε σύγκριση με το 2018 που κατέδειξαν θεαματική αύξηση της τάξης του 44.5% (69.619 τουρίστες) σε σύγκριση με το 2017 που είχε σημαντική μείωση 22.6% (48.190 τουρίστες) σε σύγκριση με το 2016 που αυξήθηκαν κατά 23% (62.292 τουρίστες) σε σύγκριση με το 2015 (50.644 τουρίστες).

Επίσης με βάση τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι τουριστικές αφίξεις από την Ουκρανία κατά το 2021 ανήλθαν στις 95.811 σε σύγκριση με μόλις 12.121 το 2020 και χαρακτηρίστηκε αξιοσημείωτη η ανοδική της

πορεία κατά το 2021 σε σύγκριση με το 2019, η οποία θα ήταν πολύ υποσχόμενη και για τα επόμενα χρόνια αν δεν ξεσπούσε ο πόλεμος.

**4.6. ▪ ΕΠΙΜΗΚΥΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
▪ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
▪ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 'ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΑΙΘΕΡΩΝ' /
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΕΡΟΠΟΡ. ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ
▪ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΕ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ
▪ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΑΧΕΙΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ (ΒΙΖΑΣ)**

Από τα κυριότερα θέματα που απασχολούν επανειλημμένα το Διοικητικό Συμβούλιο είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και κατ' επέκταση η ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, η εφαρμογή της πολιτικής 'ανοικτών αιθέρων' (open skies policy) και η ενίσχυση της αεροπορικής συνδεσιμότητας πάνω σε ολόχρονη βάση, η παροχή κινήτρων στις Αεροπορικές Εταιρείες, η επέκταση της εφαρμογής του νέου συστήματος θεώρησης διαβατηρίων για την ταχεία έκδοσή της, καθώς και το νέο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ "Fit for 55" που ηγέρθη από το 2022.

Τα προαναφερόμενα ζωτικά θέματα προβλήθηκαν επί συστηματικής βάσης τόσο στις διάφορες συσκέψεις με Αρχηγούς Κομμάτων, τους αρμόδιους Υπουργούς και Επιτροπές της Βουλής, όσο και με δηλώσεις και συνεντεύξεις των Αξιωματούχων του ΠΑΣΥΞΕ στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.

**4.6.1. Επιμήκυνση της Τουριστικής Περιόδου και
Ανάπτυξη του Χειμερινού Τουρισμού**

Ένα από τα κυριότερα θέματα που απασχολεί διαχρονικά το Σύνδεσμο και το οποίο άπτεται της μεγαλύτερης πρόκλησης του Κυπριακού τουρισμού με στόχο την άμβλυση της εποχικότητας, είναι η συνέχιση της προσπάθειας για επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού.

Επί τούτου, ο Σύνδεσμος χαιρετίζει τις προσπάθειες του Υφυπουργείου Τουρισμού, που σε συνεργασία με την Hermes Airports, συνεχίζουν τις ενέργειες και τα προγράμματα συνεργασίας και πτήσεων που στοχεύουν στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, ώστε η Κύπρος να εξελιχθεί σε ένα ολόχρονο τουριστικό προορισμό.

Ο Σύνδεσμος είχε δραστηριοποιηθεί έντονα για την εξαγγελία και υλοποίηση των υπό αναφορά συνεργασιών, με στόχο την επανατοποθέτηση της Κύπρου ως ενός ελκυστικού χειμερινού τουριστικού προορισμού στην Ανατολική Μεσόγειο, που προσφέρει συνθήκες πολιτικής σταθερότητας και ασφάλειας. Καταλυτικός παράγοντας που συμβάλλει καθοριστικά στην επιτυχία αυτού του εγχειρήματος δεν είναι άλλος από τη δυνατότητα προσφοράς μιας ανταγωνιστικής πρότασης για επιλογή της Κύπρου ως εναλλακτικού προορισμού, τόσο προς τις Αεροπορικές Εταιρείες, όσο και προς τους ξένους Διοργανωτές Ταξιδιών.

Συναφώς, οι καλά στοχευμένες συνεργασίες με τις Αεροπορικές Εταιρείες και τους Διοργανωτές Ταξιδιών, συνέβαλαν στη συλλογική προσπάθεια για επιμήκυνση της καλοκαιρινής περιόδου και άμβλυνση του χρόνιου προβλήματος της εποχικότητας του τουρισμού - κατά τις προ πανδημίας τελευταίες χρονιές, αλλά και κατά την τελευταία χειμερινή περίοδο.

Ο Σύνδεσμος επισημαίνει ταυτόχρονα ότι πρέπει να ανταποκριθούμε στη νέα διεθνή τουριστική τάση των σύντομων, αλλά και πιο συχνών, και ποιοτικών διακοπών, εξευρίσκοντας τρόπους περαιτέρω ενίσχυσης της αεροπορικής συνδεσιμότητας της Κύπρου τους χειμερινούς μήνες.

4.6.2. Πολιτική 'Ανοικτών Αιθέρων' (Open Skies Policy) και Ενίσχυση της Αεροπορικής Συνδεσιμότητας

Η εφαρμογή της πολιτικής 'ανοικτών αιθέρων' (open skies policy), η περαιτέρω ενίσχυση της αεροπορικής συνδεσιμότητας προς και από την Κύπρο και η ανάγκη προσέλκυσης περισσότερων αερογραμμών χαμηλού κόστους ώστε να διασφαλιστούν τα ευρύτερα συμφέροντα του τουρισμού μας αλλά και της οικονομίας του τόπου, αποτελούν διαχρονικά την πάγια θέση του Συνδέσμου.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της προσπάθειας για αντιμετώπιση του προβλήματος της εποχικότητας, γίνονται από το κράτος και τον CIPA σημαντικές προσπάθειες προσέλκυσης τουριστών και από εναλλακτικές αγορές, όπως η Κίνα, καθώς και προσπάθειες για ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, όπως υγείας και ευεξίας, αλλά και αθλητικού, γαμήλιου, συνεδριακού και θρησκευτικού τουρισμού.

Υπενθυμίζεται ότι η φιλελευθεροποίηση των πτήσεων αποτελούσε για χρόνια πάγιο αίτημα του ΠΑΣΥΞΕ, αφού ήταν ένα ουσιαστικό βήμα προς την επιθυμητή κατεύθυνση για προσέλκυση επιπρόσθετου τουριστικού ρεύματος προς το νησί μας. Τα οφέλη από τη φιλελευθεροποίηση των πτήσεων έχουν ήδη αποδειχθεί περίτρανα με το αισθητά αυξημένο ρεύμα επισκεπτών που επωφελείται η Κύπρος, κυρίως δε από γειτονικές της χώρες.

4.6.3. Σχέδια Κινήτρων σε Αεροπορικές Εταιρείες και Κάθοδος Νέων Αεροπορικών Εταιρειών

Υπενθυμίζεται ότι ο Σύνδεσμος μας, ιδιαίτερα με την έναρξη της τραπεζικής κρίσης το Μάρτιο 2013, ανέδειξε ως επιτακτική την ανάγκη παροχής νέων σχεδίων κινήτρων προς τις Αεροπορικές Εταιρείες, τόσο σε υφιστάμενες, όσο και σε νέες για κάθοδο τους στην Κύπρο. Στόχος ήταν τα κίνητρα αυτά να βοηθήσουν σημαντικά στο μετριασμό των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στον τουρισμό, σε συνάρτηση πάντοτε και με τις γενναιόδωρες εκπώσεις ή/και ειδικές προσφορές που παραχωρήθηκαν από τους Ξενοδόχους προς τους Διοργανωτές Ταξιδιών.

Οι καλά στοχευμένες συνεργασίες και κίνητρα του Υφυπουργείου Τουρισμού και της Hermes Airports, σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών & Έργων, προς τις Αεροπορικές Εταιρείες και τους Διοργανωτές Ταξιδιών, συμβάλλουν στο να ενισχυθεί σημαντικά η αεροπορική συνδεσιμότητα, η ανάπτυξη των αερομεταφορών, η απεξάρτηση από παραδοσιακές αγορές και κατ' επέκταση η επιμήκυνση της καλοκαιρινής περιόδου - από έξι μήνες τουρισμό σε εννιά (από Μάρτιο-Νοέμβριο).

Με την ενίσχυση των πτήσεων έχουν αναδειχθεί ως πολύ σημαντικές αγορές οι χώρες της Μέσης Ανατολής και του Αραβικού Κόλπου, μετά την κάθοδο στην Κύπρο σημαντικών Αεροπορικών Εταιρειών όπως η Emirates και η Qatar Airways, καθώς και οι πολύ γειτονικές μας αγορές του Ισραήλ, της Ιορδανίας και του Λιβάνου. Επιπρόσθετα, με την έλευση αυτών των Εταιρειών, δημιουργούνται πολύ σημαντικές προοπτικές για ανοίγματα στις νέες, δύσκολα προσβάσιμες μέχρι σήμερα, τεράστιες αγορές της Ασίας.

Ο Σύνδεσμος μας είχε εκφράσει την ικανοποίηση του προς τούτο προσβλέποντας ότι θα ακολουθήσουν και άλλες σημαντικές αγορές, επενεργώντας έτσι καταλυτικά στη βελτίωση και ενίσχυση της προσβασιμότητας προς το νησί

μας πάνω σε ολόχρονη βάση, με όλα τα συνεπακόλουθα κοινωνικο-οικονομικά οφέλη που η επιτυχία αυτής της πολιτικής θα αποφέρει για τον τόπο μας.

Σε συνάντηση του Συνδέσμου με τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών & Έργων στις 28 Σεπτεμβρίου 2023, συζητήθηκαν η ανάγκη ενίσχυσης της αεροπορικής συνδεσιμότητας, η ανάπτυξη των αερομεταφορών και απεξάρτηση από παραδοσιακές αγορές, καθώς επίσης και η δημιουργία μηχανισμού για ταχύρρυθμη έκδοση θεώρησης διαβατηρίων (βίζας) από χώρες όπως Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν, Γερεβάν, Αίγυπτο, κλπ.

Μετά την απώλεια της αγοράς της Ρωσίας το 2022 η οποία δεν μπορούσε να αναπληρωθεί στο σύνολο της - διεφάνη η σημαντική προοπτική από χώρες, όπως η Γερμανία, το Ισραήλ, η Πολωνία, η Αυστρία, η Ελβετία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Σουηδία και η Ουγγαρία, που δημιουργήθηκε λόγω των δράσεων του Υφυπουργείου, του Υπουργείου Μεταφορών και της Hermes Airports.

Επί τούτο ο ΠΑΣΥΞΕ χαιρέτισε δημόσια την έγκριση του νέου Σχεδίου Κινήτρων για τις αεροπορικές εταιρείες για την χρονική περίοδο 2023-2027, με συγχρηματοδότηση από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών & Έργων και την εταιρεία Hermes Airports Ltd. Στόχος του νέου Σχεδίου Κινήτρων ήταν να συμβάλει στην ενθάρρυνση αερομεταφορέων τρίτων χωρών να δραστηριοποιηθούν για ταξίδια στο νησί, επιτυγχάνοντας την περαιτέρω αύξηση της επιβατικής κίνησης και την αναζωογόνηση της τουριστικής Κύπρου που είχε πληγεί από την πανδημία και τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Υπενθυμίζεται ότι το Σχέδιο Κινήτρων που αρχικά τέθηκε σε εφαρμογή την περίοδο 2012-2022, συνέβαλε καθοριστικά στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας της Κύπρου και στην ανάπτυξη των αερομεταφορών και νέων δρομολογίων και η σημασία του αναδείχθηκε ιδιαίτερα την περίοδο της πανδημίας.

4.6.4. Διαδικασία Ταχείας Έκδοσης Θεωρήσεων Διαβατηρίων (Βίζα)

Σε συνάρτηση με τα προαναφερόμενα, ο ΠΑΣΥΞΕ έθετε στις διάφορες συναντήσεις του, το πάγιο αίτημα του για επέκταση του επιτυχημένου μηχανισμού για ταχεία θεώρηση των διαβατηρίων (ηλεκτρονική αίτηση, προέγκριση και

έκδοση τελικής θεώρησης διαβατηρίων κατά την άφιξη τους στα Κυπριακά Αεροδρόμια) και σε άλλες Δημοκρατίες της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών, καθώς και σε άλλες τρίτες χώρες.

Αξιοσημείωτο παράδειγμα είναι η αγορά της Ρωσίας, από την οποία η Κύπρος φιλοξένησε 781.856 τουρίστες το 2019, καταστρώντας την ως τη 2^η μεγαλύτερη αγορά μας, ενώ κατά την τελευταία - προ πανδημίας - 10-ετία, συγκρινόμενο το 2019 με το 2009 (148.740 αφίξεις), οι αφίξεις Ρώσων τουριστών πενταπλασιάστηκαν καταγράφοντας θεαματική αύξηση της τάξης του 425%.

Η επιτυχία του νέου αυτού συστήματος έκδοσης θεώρησης διαβατηρίων διεφάνη και μετά την εφαρμογή του από το 2013 και προς την υποσχόμενη νέα αγορά της Ουκρανίας, συμβάλλοντας καθοριστικά στην θεαματική αύξηση των τουριστικών αφίξεων, που υπερδιπλασιάστηκαν (+179%) τα τελευταία χρόνια (από 34.027 το 2013 στις 95.031 το 2019).

Δυστυχώς και οι δύο αυτές αγορές της Ρωσίας και της Ουκρανίας δεν αναμένεται να ανακάμψουν σύντομα - τουλάχιστον σε αυτά τα μεγέθη.

Αξιοσημείωτο να αναφερθεί εδώ ότι σε προγενέστερη έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO), επισημάνθηκε ότι η απλούστευση της διαδικασίας έκδοσης θεωρήσεων διαβατηρίων (βίζα), ιδιαίτερα κατά την άφιξη, έχει παρουσιάσει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια, γεγονός που συμβάλλει στην αυξημένη ευαισθητοποίηση των κέντρων λήψης αποφάσεων για τις θετικές επιπτώσεις που αυτό έχει στον τουρισμό, την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω του τουριστικού τομέα.

Βάση προβλέψεων του UNWTO, οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις αναμένονται να φθάσουν το 1.8 δις μέχρι το 2030 και η βελτίωση στη διαδικασία έκδοσης βίζας θα είναι ζωτικής σημασίας για την προσέλκυση περισσότερων τουριστών κυρίως από αναδυόμενες πηγές αγορών όπως η Κίνα, η Ρωσία, η Ινδία και η Βραζιλία.

4.7. ▪ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2030 ▪ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

4.7.1. Εθνική Στρατηγική Τουρισμού Μέχρι το 2030

Η Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2020-2030 κρίνεται ως η κύρια προτεραιότητα του Υφυπουργείου Τουρισμού και το όραμα του εστιάζει στην καθιέρωση της Κύπρου ως ενός ολόχρονου, ποιοτικού, ψηφιακά έξυπνου και κοινωνικά ωφέλιμου προορισμού.

Μέσω πρωτοβουλιών και σχετικών σχεδίων δράσης της Στρατηγικής Τουρισμού 2020-2030, το Υφυπουργείο στοχεύει, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα:

- » Προσέλκυση επισκεπτών:
 - Ηλικίας 50 ετών και άνω με σκοπό να βιώσουν εμπειρίες ζωής μέσω της πραγματοποίησης ποικίλων δραστηριοτήτων. Οι αγορές-στόχοι της Κύπρου, για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα είναι η Γερμανία, η Γαλλία, η Ολλανδία, η Ελβετία, η Αυστρία και το Βέλγιο.
 - Ηλικίας 65 ετών και άνω, με οικονομική άνεση, οι οποίοι επιθυμούν να περάσουν την περίοδο αφυπηρέτησής τους ποιοτικά και οι οποίοι δύνανται να διαμένουν στο εξωτερικό για αρκετές εβδομάδες τον χειμώνα. Οι αγορές-στόχοι είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Σουηδία, η Νορβηγία, η Φινλανδία και η Δανία.
 - Για μικρές αποδράσεις (short stays), από χώρες (αγορές) που βρίσκονται εντός 90 λεπτών, αεροπορικά, από την Κύπρο. Οι αγορές-στόχοι είναι το Ισραήλ, η Αίγυπτος, ο Λίβανος, η Ελλάδα και η Ιορδανία.
 - Από μακρινούς προορισμούς, για ολιγοήμερες διακοπές στην Κύπρο στο πλαίσιο ταξιδιού τους σε γειτονικές μας χώρες όπως το Ισραήλ ή η Ελλάδα. Οι αγορές-στόχοι είναι οι ΗΠΑ, η Κίνα, η Ιαπωνία, η Ινδία και η Κορέα.
- » Βελτίωση της αεροπορικής συνδεσιμότητας της Κύπρου, με χώρες από τις οποίες υπάρχουν δυνατότητες για προσέλκυση τουριστών. Για τον σκοπό αυτό, διεξάγονται επαφές με αεροπορικές εταιρείες και οργανωτές ταξιδιών προκειμένου να καθοριστούν δρομολόγια τα οποία να διασυνδέουν τη χώρα με όσο το δυνατόν περισσότερες αγορές. Σε αυτές τις ενέργειες εντάσσεται και η απλοποίηση της διαδικασίας εξασφάλισης θεώρησης

εισόδου στην Κύπρο από χώρες οι οποίες θεωρούνται διεθνώς ως κύριες πηγές εξερχόμενου τουρισμού.

- » Εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου με την προώθηση σειράς ειδικών προϊόντων, για τα οποία η Κύπρος παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως ο αθλητικός, ο πολιτιστικός και ο θρησκευτικός τουρισμός, ο τουρισμός συνεδρίων και ο τουρισμός υπαίθρου.
- » Προσέλκυση τουρισμού ειδικών ενδιαφερόντων με απώτερο στόχο την άμβλυνση του προβλήματος της εποχικότητας και την αύξηση των τουριστικών αφίξεων εντός της χειμερινής τουριστικής περιόδου και των μηνών εκτός κύριας αιχμής. Τα ειδικά αυτά προϊόντα τουρισμού είναι: Θρησκευτικός/Πολιτιστικός, Ευεξίας/Υγείας-Αποκατάστασης/ΑΜΕΑ, Καζίνο, MICE (meetings, incentives, conferences, events)/Φεστιβάλ, Ποδηλατικός, Προπονητικός/Τουρνουά, Οινογαστρονομικός, Υπαίθρου/Ορεινών Περιοχών, Κρουαζιέρας/Ελλιμενισμού, Γαμήλιος και Γκολφ.
- » Κατασκευή συγκεκριμένων έργων υποδομής τουριστικής φύσεως με κύριο στόχο τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, την αύξηση της εισροής ποιοτικού τουριστικού ρεύματος προς την Κύπρο και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν στην παρούσα φάση το καζίνο θέρετρο, τα γήπεδα γκολφ, τις μαρίνες και τους χώρους ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Σημειώνεται ότι στους στόχους του Υφυπουργείου Τουρισμού για το 2024 περιλαμβάνεται και η επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού με ορίζοντα το 2035, με ιδιαίτερη έμφαση πλέον στις αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης, της Πράσινης Μετάβασης, του Ψηφιακού Μετασχηματισμού και της περαιτέρω βελτίωσης των υποδομών προσβασιμότητας, με έμφαση τόσο στις παράκτιες όσο και στις ορεινές περιοχές.

4.7.2. Παροχή Πολεοδομικών Κινήτρων για Εμπλουτισμό και Αναβάθμιση του Τουριστικού Προϊόντος

Ως ιστορική αναδρομή, υπενθυμίζεται ότι, μετά από έντονη κινητοποίηση του ΠΑΣΥΞΕ και του ΣΤΕΚ, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε και εξήγγειλε για πρώτη φορά στις 28 Ιουλίου 2010 τα πολεοδομικά κίνητρα για την αναβάθμιση/εμπλουτισμό των υφιστάμενων μονάδων.

Η εισαγωγή των Πολεοδομικών Κινήτρων για την Τουριστική Βιομηχανία, εντάσσεται μέσα στα ευρύτερα πλαίσια της αναθεώρησης των Τοπικών Σχεδίων Ανάπτυξης, όπου επιδιώκεται η διαμόρφωση ενός μοντέλου αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης που να διαλαμβάνει την αναβάθμιση, τον εμπλουτισμό και τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος. Τα κίνητρα προέβλεπαν την αύξηση κατά 5% στο δομήσιμο εμβαδόν των υφιστάμενων τουριστικών μονάδων νοουμένου ότι πρόκειται για εμπλουτιστικά έργα όπως πχ επιπρόσθετα εξειδικευμένα/θεματικά εστιατόρια και επέκταση δωματίων για δημιουργία family rooms ή σουϊτων, έχοντας ως στόχο όπως το ξενοδοχειακό μας προϊόν καταστεί πιο ανταγωνιστικό.

Ακολούθησε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 29 Μαΐου 2013, για Σχέδιο παροχής πρόσθετων Πολεοδομικών Κινήτρων ή/και ενίσχυση υφιστάμενων, για σκοπούς ανάκαμψης της αναπτυξιακής δραστηριότητας στην Κύπρο, που διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αυξήσεις του συντελεστή δόμησης μέχρι και 30%.

Επίσης κατόπιν έντονων διαβημάτων του ΠΑΣΥΞΕ προς το Υπουργείο Εσωτερικών, έχει επιτευχθεί η παράταση για ακόμη δύο χρόνια της ισχύος του Σχεδίου Παροχής Πολεοδομικών Κινήτρων ή/και ενίσχυση υφιστάμενων, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 3 Μαρτίου 2015. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης στις 29 Ιουλίου 2015, όπως εισάγει νέες ρυθμίσεις σε σχέση με το Σχέδιο Πολεοδομικών Κινήτρων για σκοπούς ανάκαμψης της αναπτυξιακής δραστηριότητας στην Κύπρο και που αφορούν κυρίως την παροχή κινήτρων πάνω σε μόνιμη βάση για μεγάλης κλίμακας ή και στρατηγικής σημασίας αναπτύξεις. Επίσης αποφάσισε να εγκρίνει ειδικά μέτρα για τη νομιμοποίηση/αδειοδότηση υφιστάμενων αυθαίρετων ή/και νέων κατασκευών σε εγκεκριμένες αναπτύξεις, που παρέχουν στην Πολεοδομική Αρχή, τη δυνατότητα να εγκρίνει υφιστάμενες αυθαίρετες ή/και προτεινόμενες νέες κατασκευές, με προϋποθέσεις και για καθορισμένη χρονική περίοδο.

Κατόπιν διαβημάτων του ΠΑΣΥΞΕ, ζητήθηκε έγκαιρα η παράταση του Σχεδίου Πολεοδομικών Κινήτρων για περαιτέρω χρονική περίοδο. Επί τούτου το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την παράταση του Σχεδίου Παροχής Πολεοδομικών Κινήτρων στις 21 Δεκεμβρίου 2016, στις 18 Δεκεμβρίου 2018, στις 24 Ιουνίου 2020, στις 21 Δεκεμβρίου

2021, στις 15 Νοεμβρίου 2022 και στις 20 Δεκεμβρίου 2023. Επίσης στις 21 Οκτωβρίου 2022 δημοσιεύθηκε και το Νέο Πλαίσιο Πολιτικής για Μικτές Τουριστικές Αναπτύξεις (ΜΤΑ)

Η παροχή των πολεοδομικών κινήτρων έχει συμβάλει στην προώθηση έργων εμπλουτισμού και αναβάθμισης του ξενοδοχειακού μας προϊόντος, δίνοντας έτσι την αναγκαία ώθηση για αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της ξενοδοχειακής μας βιομηχανίας. Η απόφαση για παράταση των κινήτρων δίνει συνέχεια στην αναπτυξιακή πορεία περαιτέρω αναβάθμισης και εμπλουτισμού του ξενοδοχειακού μας προϊόντος, με ταυτόχρονη την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του, με αρκετά ήδη υφιστάμενα ξενοδοχεία να τα αξιοποιούν.

4.7.3. Μεταρρύθμιση του Κανονιστικού Πλαισίου για τον Τουρισμό (Νέος Τρόπος Αδειοδότησης και Κατάταξης Ξενοδοχείων)

Εκτός από τη λειτουργία του Υφυπουργείου Τουρισμού το 2019, μέρος της όλης μεταρρύθμισης και αναδιάρθρωσης αποτέλεσε και το νέο Κανονιστικό Πλαίσιο - Νόμος και Κανονισμοί 2019 για τη Ρύθμιση της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων & Τουριστικών Καταλυμάτων - που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Μαρτίου 2019. Έγιναν επίσης τροποποιήσεις επί του υπό αναφορά Νόμου και Κανονισμών το 2020, το 2021, το 2022, το 2023 και το 2024.

Στόχος του Κανονιστικού Πλαισίου για τον Τουρισμό ήταν η συμβολή του στον εκσυγχρονισμό των ξενοδοχειακών μας μονάδων και του τουριστικού προϊόντος ευρύτερα, στην αντικειμενική κατηγοριοποίηση και έγκαιρη αδειοδότηση των ξενοδοχειακών μονάδων, διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο την εδραίωση της Κύπρου ως ενός ελκυστικού και ποιοτικού προορισμού σε ολόχρονη βάση.

Ενόψει του ότι η πρόνοια του Νόμου περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων του 2019 έως 2023, που παρείχε μια μεταβατική περίοδο πέντε ετών, δηλαδή μέχρι τις 14/3/2024, για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, δεν ήταν αρκετή, το Υφυπουργείο Τουρισμού αποφάσισε την τροποποίηση του υπό αναφορά Νόμου για να επεκτείνει τη μεταβατική περίοδο.

Επί τούτου ο ΠΑΣΥΞΕ υπέβαλε τις εισηγήσεις του προς το Υφυπουργείο Τουρισμού και συμμετείχε σε συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού στις 6 και 13 Φεβρουαρίου 2024 και στις 5 Μαρτίου 2024.

Η υπό αναφορά τροποποίηση του Νόμου εγκρίθηκε από τη Βουλή και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31 Μαΐου 2024.

Επίσης στις 15 Μαρτίου 2024 η Βουλή νομοθέτησε και τη δημιουργία νέας κατηγορίας ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων, πέραν των αστικών, που αφορά τα ξενοδοχεία υπαίθρου.

Επιπρόσθετα, μέσα στα πλαίσια του Νόμου περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων του 2022, ο ΠΑΣΥΞΕ απέστειλε τις θέσεις/εισηγήσεις του αναφορικά με τους Κανονισμούς για τις Κατασκηνώσεις Πολυτελείας "Glamping", τόσο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, όσο και στο Υφυπουργείο Τουρισμού. Το όλο θέμα εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής.

4.7.4. Δημιουργία Γηπέδων Γκολφ και Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας

Ο ΠΑΣΥΞΕ, ως θέμα αρχής, τάσσεται υπέρ της δημιουργίας γηπέδων γκολφ ως απαραίτητο εργαλείο για εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος κατά ένα γεωγραφικά ισορροπημένο τρόπο. Ακόμη, αναμένεται ότι η δημιουργία γηπέδων γκολφ θα προσφέρει πρόσβαση στους ξένους που διαμένουν στα ξενοδοχεία και άλλα αδειούχα τουριστικά καταλύματα συμβάλλοντας έτσι στην άμβλυνση της ζημιογόνου εποχικής λειτουργίας τους, θέτοντας έτσι γερά θεμέλια για μια νέα ελπιδοφόρα και ανοδική πορεία της τουριστικής βιομηχανίας προς το γενικότερο όφελος της Εθνικής μας Οικονομίας.

4.7.5. Προοπτική Νέων Επενδύσεων στην Κυπριακή Τουριστική Βιομηχανία

Πάγια θέση του ΠΑΣΥΞΕ είναι η θετική προσέγγιση και ενθάρρυνση της προοπτικής να υπάρξουν ξένες επενδύσεις στην τουριστική και ξενοδοχειακή βιομηχανία της Κύπρου λόγω και του ενδιαφέροντος που επέδειξαν επενδυτές από τη Ρωσία, Ισραήλ, Λίβανο, Ελλάδα και Αμερική και πιο

πρόσφατα από την Αίγυπτο, το Κατάρ, την Κίνα και τον Καναδά, για αναπτύξεις που καλύπτουν όλο το φάσμα της τουριστικής βιομηχανίας του τόπου, υπερτονίζοντας ταυτόχρονα τη διασφάλιση της αρχής της ίσης μεταχείρισης έναντι των υφιστάμενων ντόπιων τουριστικών και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

Προς αυτή την κατεύθυνση ο Σύνδεσμος έχει εγκαθιδρύσει μια στενή και εποικοδομητική συνεργασία τόσο με το ΚΕΒΕ, όσο και με τον CIPA.

4.8. ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

4.8.1. Χειμερινός Τουρισμός

Όπως είναι γνωστό, ο ΠΑΣΥΞΕ για χρόνια τόνιζε την επιβαλλόμενη αναγκαιότητα για συλλογική αντιμετώπιση της πρόκλησης για άμβλυνση του προβλήματος της εποχικότητας του τουρισμού, με τη δραστική αύξηση του τουριστικού ρεύματος κατά τις χειμερινές περιόδους.

Οι καλά στοχευμένες συνεργασίες με τις Αεροπορικές Εταιρείες και τους Διοργανωτές Ταξιδίων, συνέβαλαν στη συλλογική προσπάθεια για επιμήκυνση της καλοκαιρινής περιόδου κατά τις χειμερινές περιόδους 2018 και 2019, δηλαδή τις δύο προηγούμενες φυσιολογικές χρονιές γιατί οι χρονιές 2020/21 δεν μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιες εξαιτίας της πανδημίας.

Με βάση τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, κατά τους χειμερινούς μήνες (τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου και διμηνία Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου) το 2023 επισκέφθηκαν την Κύπρο 677.128 τουρίστες, ενώ κατά την ίδια χρονική περίοδο το 2022 είχαμε 504.603 τουρίστες, το 2021 είχαμε 263.648 τουρίστες, το 2019 είχαμε 637.197 τουρίστες και το 2018 είχαμε 634.686 τουρίστες.

Μέσα από τις δράσεις που περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2020-2030 του Υφυπουργείου Τουρισμού, στοχεύεται, μεταξύ άλλων, η προσέλκυση επισκεπτών κατά την χειμερινή περίοδο. Όπως πχ τα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω, με οικονομική άνεση, που επιθυμούν να περάσουν την περίοδο αφυπηρέτησής τους ποιοτικά και οι οποίοι δύνανται να διαμένουν στο εξωτερικό για αρκετές εβδομάδες τον χειμώνα. Οι αγορές-στόχοι είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Σουηδία, η Νορβηγία, η Φινλανδία και η Δανία.

Το Υφυπουργείο εφαρμόζει Σχέδια Δράσης για προσέλκυση τουρισμού ειδικών ενδιαφερόντων με απώτερο στόχο την άμβλυνση του προβλήματος της εποχικότητας και την αύξηση των τουριστικών αφίξεων εντός της χειμερινής τουριστικής περιόδου και των μηνών εκτός κύριας αιχμής. Τα ειδικά προϊόντα τουρισμού τα οποία κρίθηκαν ότι θα προσελκύσουν τουριστική κίνηση από τις πιο πάνω αγορές, είναι κυρίως το καζίνο, ο θρησκευτικός/πολιτιστικός/αθλητικός/οίνο-γαστρονομικός τουρισμός, ευεξίας/υγείας-αποκατάστασης, υπαίθρου/ορεινών περιοχών, γκολφ, κ.α.

Στις συναντήσεις του ΠΑΣΥΞΕ με αρμόδιους Υπουργούς, την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού, καθώς και το Υφυπουργείο Τουρισμού, έθεσε εκ νέου την ανάγκη πιο δυναμικής επανατοποθέτησης της Κύπρου ως ενός ελκυστικού χειμερινού τουριστικού προορισμού στην Ανατολική Μεσόγειο και θέτοντας ως στόχο να απομακρυνθούμε ακόμη περισσότερο από του να καταστεί η Κύπρος ως καλοκαιρινός προορισμός μόνο όπως τα Ελληνικά νησιά.

4.8.2. Επιχορηγημένες Άδειες και Σχέδιο Επιχορήγησης Διακοπών Χαμηλοσυνταξιούχων στα Ορεινά Θέρετρα

Το Σχέδιο Επιχορήγησης των Αδειών των Εργοδοτούμενων, λειτούργησε και το 2023 και σ' αυτό συμμετείχαν μόνο ξενοδοχεία των Ορεινών Θερέτρων και της περιοχής Πύργου Τυλληρίας. Για τη λειτουργία του Σχεδίου το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε για τις διακοπές των δικαιούχων σε ξενοδοχεία των Ορεινών Θερέτρων και του Πύργου Τυλληρίας, τη διάθεση ποσού ύψους €937.000. Το Σχέδιο λειτούργησε και για το 2023 πάνω σε πενθήμερη βάση από Κυριακή σε Παρασκευή για πέντε διανυκτερεύσεις. Δικαίωμα συμμετοχής είχαν οι εργοδοτούμενοι που δικαιούνταν σε απολαβές άδειας από το Κεντρικό Ταμείο Αδειών.

Για την περίοδο 16/7-29/9/23 φιλοξενήθηκαν σε 17 ξενοδοχεία των Ορεινών Θερέτρων και του Πύργου, 2.959 άτομα (δικαιούχοι και εξαρτώμενα) και δαπανήθηκε ποσό €704.900 (75.23% του συνολικού εγκεκριμένου ποσού των €937.000 για τα Ορεινά Θέρετρα και τον Πύργο).

Επιπρόσθετα, το Υπουργικό Συμβούλιο εξήγγειλε Σχέδιο Επιχορήγησης Διακοπών Χαμηλοσυνταξιούχων σε Ξενοδοχεία των Ορεινών Θερέτρων και του Πύργου Τυλληρίας, κατά τις περιόδους από 16/6/2023-31/7/2023 και από 1/9/2023-31/10/2023.

Το Σχέδιο κάλυπτε μέχρι και τρεις διανυκτερεύσεις από Παρασκευή έως Δευτέρα και από Τρίτη έως Παρασκευή, με πλήρη διατροφή και επί τούτου επωφελήθηκαν συνολικά 5.759 πρόσωπα και το ποσό δαπάνης ανήλθε σε €862.400, ως η ανακοίνωση του Υπουργείου Εργασίας ημερ. 11/1/23.

Στόχος του Σχεδίου, είναι αφενός η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους χαμηλοσυνταξιούχους αλλά επίσης και η στήριξη των ορεινών θερέτρων του τόπου μας, τα οποία με τη λειτουργία τους προσφέρουν σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας σε περιοχές εκτός των αστικών κέντρων, ενισχύουν το τουριστικό προϊόν της Κύπρου κατά τους χειμερινούς μήνες βοηθώντας με αυτό τον τρόπο στην επέκταση της τουριστικής περιόδου και με τη λειτουργία τους στηρίζουν σε σημαντικό βαθμό τις κοινότητες εντός των οποίων δραστηριοποιούνται.

4.8.3. Αθλητικός Τουρισμός

Ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ένθερμα την αναγκαιότητα για περαιτέρω ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού ως μια εξειδικευμένη μορφή τουρισμού με πολλαπλά κοινωνικο-οικονομικά οφέλη για την πατρίδα μας, στοχεύοντας έτσι στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού και στην αντιμετώπιση της εποχικότητας.

Η ανάπτυξη και η προώθηση της Κύπρου ως προορισμός αθλητικού τουρισμού, είτε αφορά παρακολούθηση ή συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες, είτε προπόνηση και προετοιμασία ξένων ομάδων στην Κύπρο, αποτελεί προτεραιότητα του Υφυπουργείου με βάση την Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2020-2030.

Το Υφυπουργείο Τουρισμού παρέχει Σχέδια Επιχορήγησης για την προώθηση του αθλητικού τουρισμού όπως το Σχέδιο επιχορήγησης ξένων αθλητικών ομάδων, ομίλων, συνδέσμων, και ομοσπονδιών για προπόνηση και προετοιμασία στην Κύπρο, καθώς και το Σχέδιο επιχορήγησης διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων στην Κύπρο με τη βοήθεια του οποίου έχουν διοργανωθεί σημαντικές

διοργανώσεις στην Κύπρο όπως ποδοσφαίρου, ποδηλασίας, τρίαθλου, σκοποβολής και άλλων αθλημάτων, καθώς και το Σχέδιο Κινήτρων για τη δημιουργία, αναβάθμιση υποδομών/εγκαταστάσεων σχετικών με τις ειδικές μορφές τουρισμού και το οποίο στηρίζει τη δημιουργία υποδομών ποδηλασίας, σκοποβολής και άλλων αθλημάτων.

Τα αθλήματα έχουν ιεραρχηθεί από το Υφυπουργείο Τουρισμού ανάλογα με τις προοπτικές ανάπτυξης τους στην Κύπρο και ως προτεραιότητα θεωρούνται το ποδόσφαιρο, η ποδηλασία, η κολύμβηση, οι καταδύσεις, το τένις και ο στίβος με ιδιαίτερη έμφαση στο μαραθώνιο και το τρίαθλο, η σκοποβολή, καθώς και το γκολφ.

Κατά την πρώτη τετραμηνία εκάστου έτους και ένεκα των συνήθως κακών καιρικών συνθηκών που επικρατούν στην Ευρώπη, η Κύπρος φιλοξενεί ομάδες από διάφορες χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης και κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελβετία, την Πολωνία, την Φινλανδία, το Βέλγιο, την Αυστρία, τη Γερμανία, τη Νορβηγία και άλλες χώρες, οι οποίες έρχονται για αγωνιστική προετοιμασία/προπόνηση ή για συμμετοχή σε αγώνες, καθώς και για ψυχαγωγικούς λόγους, μια και η χώρα μας πέραν του ότι έχει το μεγάλο πλεονέκτημα ενός ήπιου χειμώνα με αρκετή ηλιοφάνεια, διαθέτει σύγχρονη αθλητική υποδομή, εξαιρετη και ποικίλη ξενοδοχειακή υποδομή, καθώς και καλή οργάνωση της υποδομής των τηλεπικοινωνιών και άλλων υπηρεσιών.

Τη μερίδα του λέοντος του αθλητικού τουρισμού λαμβάνει κυρίως η Λάρνακα και η ελεύθερη Επαρχία Αμμοχώστου ένεκα και των αναγκών σύγχρονων εγκαταστάσεων και υποδομών που διαθέτουν, ενώ αυξανόμενο μερίδιο απολαμβάνουν τα τελευταία χρόνια τόσο η Πάφος, όσο και η Λεμεσός.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι τα τελευταία χρόνια, η Κύπρος είχε γίνει γνωστή και σαν χώρος φιλοξενίας σημαντικών διεθνών συναντήσεων όπως, μεταξύ άλλων, οι διεθνείς εμβέλειας ποδηλατικοί αγώνες Cyprus Sunshine Cup, L'Étape Cyprus by Tour de France και Aphrodite Women Cycling Races, οι Διεθνείς Μαραθώνιοι Λεμεσού και Λάρνακας, το ποδοσφαιρικό Cyprus Women's Cup, το Tennis Europe U16, οι Παγκόσμιοι Αγώνες Σκοποβολής ISSF Σκητ-Τραπ, το Cyprus Amateur Open που είναι αγώνας ερασιτεχνικού γκολφ παγκόσμιας κατάταξης, καθώς και διεθνείς αγώνες στο άθλημα του beach volley.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να κάνουμε για τη φιλοξενία της τελικής φάσης του EURO U17 στην Κύπρο, που διοργανώθηκε, μέσω της ΚΟΠ, μεταξύ 20 Μαΐου-5 Ιουνίου 2024, η οποία ήταν επωφελής ιδιαίτερα για τα ξενοδοχεία της Επαρχίας Λάρνακας. Σημειώνεται ότι ήταν η μεγαλύτερη ποδοσφαιρική διοργάνωση που έγινε στη χώρα μας και αποτέλεσε μια πολύ καλή διαφήμιση για την Κύπρο.

Ιδιαίτερη δυναμική απέκτησε τα τελευταία χρόνια το άθλημα του γκολφ. Η Πάφος διαθέτει τέσσερις αξιόλογες εγκαταστάσεις γηπέδων γκολφ που φιλοξενούν τη διοργάνωση, υπό την Κυπριακή Ομοσπονδία Γκολφ, διεθνών τουρνουά γκολφ, όπως το "Cyprus Amateur Men's Open" που εντάσσεται στο επίσημο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Γκολφ, το "CGF Cup", καθώς και τα "Cyprus Senior Amateur Men's & Ladies Opens, προσελκύοντας ερασιτέχνες και επαγγελματίες γκόλφερς από πληθώρα χωρών. Επίσης, σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα της 'Brief', η Κύπρος θα ενισχυθεί με ακόμη τρεις μεγάλες αναπτύξεις γκολφ στη Λεμεσό.

Σημειώνεται ότι η Κύπρος αναγνωρίζεται ήδη ως ένας ανερχόμενος ευρωπαϊκός προορισμός γκολφ (golf destination) με ιδανικές κλιματολογικές συνθήκες, ποιοτική υποδομή διαμονής και ψηλό επίπεδο υπηρεσιών, ενώ η ανάπτυξη του τουρισμού γκολφ συμβάλλει ιδιαίτερα στη βελτίωση της εποχικότητας (περίοδος αιχμής για γκολφ θεωρείται η περίοδος Σεπτεμβρίου-Μαΐου).

Εξίσου ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει αναπτύξει και ο ποδηλατικός τουρισμός, ενώ η Κύπρος περιλαμβάνεται ήδη σε αρκετά προγράμματα μεγάλων Διοργανωτών Ταξιδιών και προβάλλεται σαν ελκυστικός και ιδανικός ποδηλατικός προορισμός. Έχουν επίσης θεσμοθετηθεί τα τελευταία χρόνια και αξιόλογες διεθνείς ποδηλατικές διοργανώσεις, με πιο γνωστή τη σειρά αγώνων Cyprus Sunshine Cup. Ο ποδηλατικός τουρισμός ενισχύει επίσης την εποχικότητα αφού η πλειοψηφία των τουριστών του επισκέπτεται την Κύπρο κατά τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο και Νοέμβριο.

Θετικές προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης έχει επίσης ο Καταδυτικός Τουρισμός αν λάβουμε υπόψη ότι υπάρχουν 3 εκατομμύρια ενεργοί δύτες στην Ευρώπη. Επί τούτου έχουν δημιουργηθεί στην Κύπρο, 54 Καταδυτικά Κέντρα, τεχνητοί υφάλοι, καθώς και αξιόλογα ναυάγια πχ το Ζηνοβία. Η πλειοψηφία των τουριστών για καταδύσεις επισκέπτεται την

Κύπρο, εκτός τους καλοκαιρινούς μήνες, και κατά τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο, συμβάλλοντας έτσι και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Η Μεγάλη Βρετανία, η Γερμανία, το Ισραήλ, η Αυστρία, οι Σκανδιναβικές χώρες και η Γαλλία είναι οι κύριες πηγές δυτών επισκεπτών.

Η περαιτέρω ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού είναι ιδιαίτερα σημαντική, μια και αποτελεί τονωτική ένεση για τον τουρισμό μας κατά τη χειμερινή περίοδο. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια ο ΠΑΣΥΞΕ επεσήμανε την ανάγκη παροχής ουσιαστικών κινήτρων τόσο προς την ιδιωτική πρωτοβουλία, όσο και προς τις Τοπικές Αρχές Αυτοδιοίκησης, για την περαιτέρω ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών, καθώς και της διάθεσης των αναγκαίων συναφών κονδυλίων στους ετήσιους προϋπολογισμούς του Κράτους για δημιουργία των αναγκαίων υποδομών αλλά και για την αποτελεσματική προβολή της Κύπρου στο εξωτερικό ως ελκυστικού χώρου για προσέλκυση αθλητικών ομάδων για σκοπούς προετοιμασίας τους και για τη διοργάνωση περιφερειακών και διεθνών αθλητικών συναντήσεων στην Κύπρο.

4.8.4. Θρησκευτικός Τουρισμός

Η περαιτέρω ανάπτυξη του Θρησκευτικού Τουρισμού αποτελεί ακόμα μια εξειδικευμένη μορφή τουρισμού με επίσης πολλαπλά κοινωνικο-οικονομικά οφέλη για την πατρίδα μας. Ο Σύνδεσμος υποστηρίζει τις προσπάθειες του Υφυπουργείου Τουρισμού στην περαιτέρω ανάπτυξη του και προώθηση της Κύπρου ως προορισμού για θρησκευτικές περιηγήσεις.

Ο θρησκευτικός τουρισμός περιλαμβάνει ομάδες επισκεπτών οι οποίοι ταξιδεύουν για να επισκεφθούν, να μελετήσουν και να βιώσουν την θρησκευτική παράδοση ενός προορισμού όπως αυτή παρουσιάζεται μέσα από τα μοναστήρια, τις εκκλησίες, τα βυζαντινά μουσεία, τα σκευοφυλάκια, τις θρησκευτικές παραδόσεις, εκκλησιαστικές εορτές, θρησκευτικά κειμήλια και τα ήθη και έθιμα που σχετίζονται με την εκκλησιαστική κληρονομιά.

Την πρωτιά στον προσκυνηματικό τουρισμό στην Κύπρο κατείχε η Ρωσία λόγω και του ομόθρησκου των Ρώσων προσκυνητών - αγορά η οποία έχει δυστυχώς απωλεσθεί λόγω του πολέμου στην Ουκρανία. Ενδιαφέρον επιδεικνύουν όμως και τουρίστες από διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες και δεν συσχετίζεται απαραίτητα με το θρήσκευμα των περιηγητών.

Επιπρόσθετα, έγιναν σχεδιασμοί έχοντας ως αναφορά τα βήματα του Αποστόλου Παύλου, μέσα στα πλαίσια της ανάπτυξης του Θρησκευτικού Τουρισμού, κυρίως για την Πάφο που έχει συνδέσει το όνομα της με τον Απόστολο των Εθνών Παύλο.

Σε μια προσπάθεια περαιτέρω προώθησης του θρησκευτικού τουρισμού και με πρωτοβουλία της Εκκλησίας της Κύπρου, ιδρύθηκε το Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Κύπρου, υπό την προεδρία του Θεοφιλέστατου Επισκόπου Μεσαορίας, κ. Γρηγόριου, ο οποίος και συμμετέχει στις διάφορες εκδηλώσεις του ΠΑΣΥΞΕ, ενισχύοντας έτσι τη συνεργασία του Γραφείου με τον ΠΑΣΥΞΕ στην πτυχή του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.

Επισημαίνεται επίσης το όφελος που είχε στον τουρισμό, η επίσκεψη στην Κύπρο, του προκαθήμενου της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, Πάπα Φραγκίσκου, κατά την περίοδο 2-4 Δεκεμβρίου 2021. Με την ευκαιρία αυτής της επίσκεψης και παρά την πανδημία, ταξίδεψαν στο νησί μας εκατοντάδες πιστοί από τις γειτονικές χώρες, ιδιαίτερα το Λίβανο.

4.8.5. Γαμήλιος Τουρισμός

Οι επενδύσεις αρκετών εκατομμυρίων από ξενοδόχους στην ανέγερση ναών εντός των γηπέδων των μονάδων τους, στη δημιουργία σουϊτών νεονύμφων, κλπ, ενέγραψαν την Κύπρο στους καταλόγους γαμήλιου τουρισμού των διεθνών Τουριστικών Πρακτορείων, καταστρώνοντας την ως ένα εκ των καλύτερων προορισμών για τέλεση γάμων στην Ευρώπη.

Για την προώθηση της Κύπρου ως γαμήλιου προορισμού, το Υφυπουργείο Τουρισμού, αρκετοί ξενοδόχοι και άλλοι αρμόδιοι φορείς συμμετέχουν σε διεθνείς Εκθέσεις Γάμου και εμφανίζονται ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από τις προοπτικές που διανοίγονται.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η τέλεση γάμων και κυρίως πολιτικών έχει αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια αφού τα νεόνυμφα ζευγάρια συνοδεύουν οι συγγενείς και οι φίλοι τους, που συνδυάζουν το ευτυχές γεγονός με τις διακοπές τους, αποφέροντας έτσι ένα σημαντικό εισόδημα στον τόπο μας.

Η Κύπρος εξακολουθεί να πρωταγωνιστεί ανάμεσα σε άλλους μεσογειακούς γαμήλιους προορισμούς λόγω των παραλιών της, των ιδανικών κλιματολογικών συνθηκών του νησιού και του χαμηλού κόστους διοργάνωσης ενός γάμου, με αποτέλεσμα ζευγάρια να επιλέγουν τον τόπο μας τόσο για την τέλεση του γάμου τους, όσο και για να περάσουν το μήνα του μέλιτος. Σημειώνεται ότι κάθε χρόνο τελούνται στην Κύπρο χιλιάδες πολιτικοί γάμοι, αποφέροντας σημαντικά έσοδα στον τόπο μας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υφυπουργείου Τουρισμού, οι κύριες χώρες-πηγές για γαμήλιο τουρισμό είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ρωσία (μέχρι τις αρχές 2022) το Ισραήλ, η Πολωνία, ο Λίβανος, τα ΗΑΕ, η Ιορδανία, η Ουγγαρία, κ.α. Πρώτη σε προτιμήσεις τέλεσης πολιτικών γάμων είναι η Πάφος και η ελεύθερη Επαρχία Αμμοχώστου που επιλέγονται κυρίως από Άγγλους τουρίστες, ενώ σημαντικό ποσοστό κατέχει η Επαρχία Λάρνακας που επιλέγεται κυρίως από Ισραηλινούς και Λιβάνιους.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το 2023 επιτεύχθηκε από το Υφυπουργείο Τουρισμού σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, η απλοποίηση των απαιτούμενων πιστοποιητικών ελευθερίας για Άγγλους υπηκόους, σε μια προσπάθεια αποφυγής προβλημάτων και ακυρώσεων.

4.8.6. Τουρισμός Υγείας (Ιατρικός και Ευεξίας)

Άλλη εξειδικευμένη μορφή τουρισμού είναι ο Τουρισμός Υγείας που περιλαμβάνει τα τμήματα του Ιατρικού Τουρισμού και του Τουρισμού Ευεξίας, με επίσης πολλαπλά κοινωνικο-οικονομικά οφέλη για την πατρίδα μας, η οποία έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει αυτού του είδους το τουριστικό προϊόν, καθώς διαθέτει πολύ καλό κλίμα, τον ήλιο και τη θάλασσα που αναζητεί κάποιος τουρίστας του είδους, ενώ σε εξίσου ψηλά επίπεδα βρίσκεται και η υποδομή με πληθώρα ιδιωτικών νοσηλευτηρίων.

Επί τούτου ο ΠΑΣΥΞΕ υποστηρίζει το Υφυπουργείο Τουρισμού στις προσπάθειες του για περαιτέρω ανάπτυξη του Τουρισμού Υγείας, ο οποίος προωθεί επενδυτικά σχέδια για την ανάπτυξη του στη χώρα μας.

Ο άλλος τομέας που αναπτύσσεται δραστικά τα τελευταία χρόνια στον τόπο μας είναι και ο Τουρισμός Ευεξίας με χώρους χαλάρωσης και περιποίησης (spa). Ήδη αρκετές ξενοδοχειακές μονάδες έχουν επενδύσει σημαντικά

κονδύλια στον τομέα αυτό και προβαίνουν σε διαφημιστικές εκστρατείες στο εξωτερικό για τις εξειδικευμένες αυτές υπηρεσίες spa που προσφέρουν.

Προσπάθειες για προώθηση του Τουρισμού Υγείας γίνονται κυρίως στην Αγγλία, τη Σκανδιναβία, τις Βαλτικές, Αραβικές, καθώς και τις Γερμανόφωνες χώρες (για τον Τουρισμό Ευεξίας), ενώ ένας από τους κλάδους ιατρικής στους οποίους η Κύπρος δύναται ιδιαίτερα να προσελκύσει τουρίστες είναι ο κλάδος της πλαστικής χειρουργικής, κυρίως λόγω του ότι το κόστος στην Κύπρο είναι αισθητά χαμηλότερο σε σύγκριση με άλλες χώρες της Ευρώπης, πηγές παραδοσιακού τουριστικού ρεύματος προς το νησί μας.

4.8.7. Συνεδριακός Τουρισμός

Ο Σύνδεσμος στις διάφορες συσκέψεις που συμμετείχε, παρείχε την ένθερμη υποστήριξη του για την αναγκαιότητα περαιτέρω ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού, η ανάπτυξη του οποίου είναι σε προτεραιότητα βάση και της Στρατηγικής Τουρισμού του Υφυπουργείου Τουρισμού.

Για την περαιτέρω ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού και Ταξιδίων Κινήτρων έχει συσταθεί Συμβουλευτική Επιτροπή από το Υφυπουργείο Τουρισμού, το Cyprus Convention Bureau, όπου συμμετέχουν και εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ, του ΣΤΕΚ, του ACTTA, του ΠΑΣΥΔΙΞΕ και του ΚΕΒΕ.

Μέσα στα πλαίσια του Σχεδίου Δράσης του Υφυπουργείου Τουρισμού περιλαμβάνεται και σχέδιο υποστήριξης της διεκδίκησης διεθνών συνεδρίων που αποσκοπεί στο να βοηθηθούν οι Κύπριοι φορείς να προσελκύσουν περισσότερα διεθνή συνέδρια στη χώρα μας. Προς την κατεύθυνση αυτή, το Υφυπουργείο Τουρισμού παρέχει αριθμό Σχεδίων Κινήτρων για διοργάνωση συνεδρίων στην Κύπρο, για την οργάνωση εταιρικών συνεδρίων και ταξιδίων κινήτρων, για την πραγματοποίηση ταξιδίων στο εξωτερικό για σκοπούς προσέλκυσης τουρισμού συνεδρίων και ταξιδίων κινήτρων, για την οργάνωση ταξιδίων εξοικείωσης τουρισμού συνεδρίων, καθώς και για τη φιλοξενία δυνητικών πελατών τουρισμού συνεδρίων και ταξιδίων κινήτρων για σκοπούς επισκέψεων επιθεώρησης (inspection visits). Επίσης το Τμήμα Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Τουρισμού έχει ξεκινήσει εκ νέου τη διάθεση κάποιων αρχαιολογικών χώρων για σκοπούς Συνεδριακού Τουρισμού και Ταξιδίων Κινήτρων.

4.8.8. Θεσμός του "Κυπριακού Προγεύματος στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία" και Ενίσχυση του Γαστρονομικού Τουρισμού

Η επέκταση του θεσμού "Κυπριακό Πρόγευμα" σε όλο και περισσότερα ξενοδοχεία της Κύπρου ενισχύει τον Γαστρονομικό μας Τουρισμό, αφού δοκιμάστηκε με επιτυχία τα τελευταία χρόνια σε πολλά ξενοδοχεία παγκύπρια. Στόχος είναι η προβολή των αυθεντικών προϊόντων και γεύσεων της Κύπρου, αφού η γαστρονομία έχει μεγάλη ιστορική και πολιτιστική αξία για την Κύπρο.

Η εφαρμογή του θεσμού του "Κυπριακού Προγεύματος στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία" έχει θεσπιστεί από το Υφυπουργείο Τουρισμού και εντάσσεται στους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού, ενώ ένθερμος υποστηρικτής προώθησης του στα ξενοδοχεία μας είναι ο ΠΑΣΥΞΕ.

Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα "Κυπριακό Πρόγευμα" αποτελούσε πρωτοβουλία του τότε Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (τώρα Υφυπουργείο Τουρισμού), του Travel Foundation του Ηνωμένου Βασιλείου και του Κυπριακού Συνδέσμου Αειφόρου Τουρισμού (CSTI), μέσω του προγράμματος "Cyprus Destination Partnership".

4.8.9. Άλλες Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού

Εκτός τις προαναφερόμενες Ειδικές Μορφές Τουρισμού, υπάρχει και ένα άλλο ευρύ φάσμα εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως είναι ο Πολιτιστικός Τουρισμός, ο Τουρισμός Υπαίθρου και ο Τουρισμός Κρουαζιέρας, που προβάλλονται σαν περαιτέρω εμπλουτιστικά προϊόντα και συμβάλλουν στην κάθοδο εξειδικευμένων ομάδων τουριστών.

Ο Πολιτιστικός Τουρισμός αποτελείται από επισκέπτες που ταξιδεύουν αποκλειστικά για επίσκεψη σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, παρόλο που ακόμη δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τμήμα αγοράς για την Κύπρο.

Ο Τουρισμός Υπαίθρου είναι σημαντικός για την άμβλυνση της εποχικότητας αλλά και ολόχρονα. Περιλαμβάνει την ενασχόληση των επισκεπτών με το πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον, όπως περπατήματα, οινογαστρονομία, birdwatching, ορειβασία, τοπική και ιστορική παράδοση, τοπικά προϊόντα και Κυπριακή κουζίνα, οι Δρόμοι του Κρασιού, κ.α.

Ο Τουρισμός Κρουαζιέρας επίσης αναπτύσσεται στην Κύπρο και αποτελεί εναλλακτική μορφή διακοπών για τουρίστες κυρίως από την Ευρώπη. Επί τούτου τα Υφυπουργεία Ναυτιλίας και Τουρισμού, μαζί με το Υπουργείο Μεταφορών, καταβάλλουν συλλογική προσπάθεια για ανάδειξη του νησιού μας ως κέντρου κρουαζιέρας, αφού υπάρχουν μεγάλες προοπτικές στον τομέα αυτό, μετά και την προσέλκυση κρουαζιερόπλοιων μεγάλης εμβέλειας.

4.9. - ΦΟΡΟΛΟΓΙΕΣ - ΤΕΛΗ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ / ΠΡΑΣΙΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Τα θέματα της φορολογικής πολιτικής του Κράτους επί της ξενοδοχειακής και τουριστικής βιομηχανίας και κυρίως ο Φορολογικός Μετασχηματισμός και οι επιπτώσεις της Πράσινης Φορολογίας, απασχόλησαν επισταμένα και σε βάθος το Διοικητικό Συμβούλιο.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι και η Τρόικα, στο Μνημόνιο, στο κεφάλαιο του τουρισμού, έκαμε ειδική αναφορά, μεταξύ άλλων, στην ανάγκη να γίνει μελέτη των κόστων ηλεκτρισμού, νερού, αποχετευτικών, που χρεώνονται οι ξενοδοχειακές μονάδες με σκοπό την ευθυγράμμιση τους με τις χρεώσεις προς τα νοικοκυριά.

Το UNWTO χαρακτηρίζει τον τουρισμό ως ένα από τους λίγους τομείς που δημιουργούν θετικά αποτελέσματα σε πολλές εθνικές οικονομίες και πρέπει να διασφαλιστεί ότι θα παραμείνει ανταγωνιστικός. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια το UNWTO κάλεσε τις εθνικές κυβερνήσεις να συστήσουν εθνικές στρατηγικές που να υποστηρίζουν τον τομέα τηρώντας τη δέσμευση τους για σταθερή και βιώσιμη ανάπτυξη, τονίζοντας χαρακτηριστικά, μεταξύ άλλων, και την ανάγκη για μια πιο ισορροπημένη φορολογική πολιτική στον τουρισμό.

Σημειώνεται ότι η HOTREC (Hotels, Restaurants & Cafés in Europe) σε έκθεση του 2017, ανέδειξε τα οφέλη που επιφέρει η χαμηλή φορολόγηση των τουριστικών υπηρεσιών στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανταγωνιστικότητα στην ΕΕ. Η μακροχρόνια εφαρμογή χαμηλών συντελεστών φορολογίας στις υπηρεσίες φιλοξενίας, σύμφωνα με την έκθεση της HOTREC, είναι κλειδί στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης

ως τουριστικού προορισμού. Όπως επισημαίνει η έκθεση της HOTREC, οι πέντε λόγοι για τους οποίους πρέπει να κρατηθεί χαμηλά ο ΦΠΑ στον τουρισμό και τη φιλοξενία, είναι οι εξής:

1. Για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης: Σε επίπεδο τιμών αλλά και ποιότητας χάρη στις καινοτόμες επενδύσεις.
2. Απασχόληση: Η ξενοδοχειακή βιομηχανία απασχολεί το 80% του εργατικού δυναμικού στον ευρωπαϊκό τουρισμό. Οι άμεσες θέσεις εργασίας που δημιουργεί η βιομηχανία είναι σχεδόν μια στις 20. Η ελαστικότητα τιμών και η απασχόληση στον κλάδο έχουν σημαντικό θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στο σύνολο της απασχόλησης ανάλογα με τον ΦΠΑ που εφαρμόζεται.
3. Επενδύσεις: Οι χαμηλοί συντελεστές ΦΠΑ επιτρέπουν την υλοποίηση σοβαρών επενδύσεων στον κλάδο, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.
4. Αναβάθμιση του πεδίου δραστηριότητας της οικονομίας διαμοιρασμού: Οι δραστηριότητες στην οικονομία διαμοιρασμού, ειδικά στον κλάδο της φιλοξενίας, ανταγωνίζονται ευθέως τους παρόχους τουριστικών υπηρεσιών χωρίς να συμμορφώνονται με τους ίδιους κανόνες. Έτσι, ο χαμηλός ΦΠΑ βοηθά στη εξισορρόπηση των αρνητικών συνεπειών στα καταλύματα από την οικονομία διαμοιρασμού.
5. Επίπτωση στις τιμές: Οι πόροι που εξοικονομούνται από τη μείωση του ΦΠΑ μπορούν να αξιοποιηθούν με άλλους τρόπους, ενώ και οι τιμές του τελικού προϊόντος δεν θα είναι επιβαρυνμένες.

4.9.1. Φορολογική Μεταρρύθμιση / Πράσινη Φορολογία / Τέλος Διαμονής

Από τα κυριότερα θέματα που απασχολούν το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το έργο "Ολοκληρωμένος Φορολογικός Μετασχηματισμός", που έχει ανατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών στο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το έργο αφορά την πράσινη φορολογία και μελετά τις εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις πάνω στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις από την επιβολή πράσινων φορολογιών.

Ο Σύνδεσμος καταρχήν συμμετείχε στην παρουσίαση του υπό αναφορά έργου που έγινε την 1^η Μαρτίου 2024 στο Υπουργείο Οικονομικών.

Ακολούθησε συνάντηση του Προέδρου και του Γενικού Διευθυντή του Συνδέσμου, με το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου, στις 13 Μαρτίου 2024, κατά την οποία οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για την πράσινη φορολογία και το τέλος διαμονής και ζήτησαν αντισταθμιστικά μέτρα.

Επιπρόσθετα, ο Σύνδεσμος καταχώρησε και στη Δημόσια Διαβούλευση στις 19 Μαρτίου 2024, τις θέσεις/εισηγήσεις του που αφορούν το Τέλος Διαμονής.

Ακολούθως ο ΠΑΣΥΞΕ ετοίμασε στις 27 Μαρτίου 2024, Υπόμνημα με τις θέσεις του ξενοδοχειακού τομέα, σε σχέση με την πράσινη φορολογία και το τέλος διαμονής. Παραθέτοντας ταυτόχρονα τις ανησυχίες του, ο Σύνδεσμος υπέβαλε και τις εισηγήσεις του για τα αντισταθμιστικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να μετριασθεί το επιπρόσθετο κόστος που θα επιφέρει στην ξενοδοχειακή και τουριστική βιομηχανία της χώρας μας η πράσινη φορολογία.

Το υπό αναφορά Υπόμνημα του Συνδέσμου στάληκε στο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού, στον Υφυπουργό Τουρισμού, στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και σε άλλους αρμόδιους φορείς.

Επίσης πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών στις 12 Ιανουαρίου 2024 και στις 2 Απριλίου 2024, κατά τις οποίες συζητήθηκε ο αντίκτυπος της πράσινης φορολογίας και του τέλους διαμονής, στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.

4.9.2 Κόστος της Τιμής του Ηλεκτρικού Ρεύματος στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία / Χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

Μετά την οικονομική κρίση και την πανδημία του κορονοϊού, ο πόλεμος στην Ουκρανία δημιούργησε νέες προκλήσεις για τις τουριστικές επιχειρήσεις που καλούνται να διαχειριστούν την διεθνή έκρηξη του ενεργειακού κόστους και την απότομη άνοδο του πληθωρισμού σε πρωτοφανή επίπεδα.

Επί τούτου ο Σύνδεσμος έθεσε εκ νέου στις διάφορες συναντήσεις που είχε με την Κυβέρνηση, την ΑΗΚ, την ΡΑΕΚ και άλλους αρμόδιους φορείς, την ανάγκη ίσης μεταχείρισης της ξενοδοχειακής βιομηχανίας με τις άλλες βιομηχανίες του τόπου, σε σχέση με τα τέλη που της επιβάλλονται για ηλεκτρισμό και παροχή κινήτρων για αξιοποίηση των ΑΠΕ.

Ο ΠΑΣΥΞΕ συζήτησε με τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας και με Εκπροσώπους του Υπουργείου του, θέματα που άπτονται του ενεργειακού κόστους που ολοένα και επιβαρύνει την ξενοδοχειακή βιομηχανία και τους τρόπους εξοικονόμησης. Από μέρους του ΠΑΣΥΞΕ τέθηκαν ενώπιον του Υπουργού, η ανάγκη απλοποίησης και γρήγορης λύσης για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ένεκα του ενεργειακού προβλήματος και της χρονοβόρας διαδικασίας, η εξεύρεση άλλων τρόπων για εξοικονόμηση ενέργειας ενόψει και της κατάστασης που προκύπτει από την αύξηση στις τιμές του ηλεκτρισμού, καθώς και το Virtual Net Billing.

Συναντήσεις του ΠΑΣΥΞΕ έγιναν επίσης το 2023 με την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και με τον Πρόεδρο της ΡΑΕΚ κατά τις οποίες συζητήθηκαν θέματα εξοικονόμησης ενέργειας και γενικότερα η όλη κατάσταση που προκύπτει από την τεράστια αύξηση του κόστους ενέργειας στις ξενοδοχειακές μονάδες.

4.9.3. Κόστος της Τιμής του Νερού και των Αποχετεύσεων στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία

Τον ΠΑΣΥΞΕ απασχόλησαν και τα υψηλά τέλη υδατοπρομήθειας που επιβαρύνουν την ξενοδοχειακή βιομηχανία, θέτοντας ταυτόχρονα και θέμα διάκρισης σε βάρος της. Στις διάφορες συναντήσεις επί του θέματος, ο ΠΑΣΥΞΕ, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης και θωράκισης της ανταγωνιστικότητας της ξενοδοχειακής και τουριστικής μας βιομηχανίας, κατέθετε τις ακόλουθες θέσεις του:

- (α) Διασφάλιση μιας πιο δίκαιης τιμολόγησης των διαφόρων τελών υδατοπρομήθειας και αποχετευτικού προς τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις σε σχέση με τις αντίστοιχες χρεώσεις και τέλη προς τους άλλους χρήστες, αναγνωρίζοντας την παραγωγική και ουσιαστική συμβολή του τουριστικού τομέα στη γενικότερη οικονομική ανάπτυξη του τόπου, και

(β) Εφαρμογή της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ίση κατανομή βαρών με βάση και την ολοκληρωμένη μελέτη των κόστων και της χρηστής διοίκησης των διαφόρων αρμοδίων Αρχών ως των εξουσιοδοτημένων παροχέων των υδάτινων μας πόρων.

Επιπρόσθετα, μέσα στα πλαίσια της Πράσινης Φορολογικής Μεταρρύθμισης, ο ΠΑΣΥΞΕ υπέβαλε στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, στις 15 Ιανουαρίου 2024, τις θέσεις του για την φορολόγηση του νερού, αναφέροντας ότι η αύξηση του τέλους νερού είναι ένα κόστος που δυστυχώς θα επιβαρύνει σημαντικά τις επιχειρήσεις περιλαμβανομένων και των ξενοδοχειακών μονάδων και θα έχει σοβαρό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα τους.

Επί τούτου ο Σύνδεσμος ζήτησε να παραχωρηθούν αντισταθμιστικά μέτρα - παράλληλα με την επιβολή των αυξήσεων - για να μετριαστούν τα κόστη στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, λόγω του ότι η χρήση του νερού είναι άκρως απαραίτητο προσφερόμενο προϊόν προς τους πελάτες, και η προγραμματισθείσα αύξηση δεν μπορεί να μετακυλησθεί στους πελάτες, γιατί ο κλάδος έχει να αντιμετωπίσει τις ανταγωνιστικές της αγορές.

4.9.4. Τέλη Διανυκτέρευσης προς τους Δήμους και τα Συμβούλια Βελτιώσεως

Πάγια θέση του Συνδέσμου είναι η μη επιβολή τελών διανυκτέρευσης από όλες τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου, μέσα στα πλαίσια της καθολικής προσπάθειας που καταβάλλεται για ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού και απάμβλυνσης του προβλήματος της εποχικότητας.

4.10. ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ

Συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια της υπό επισκόπηση περιόδου, το έντονο ενδιαφέρον και η δραστηριοποίηση του Συνδέσμου αναφορικά με τις διάφορες νομοθεσίες που αφορούν άμεσα ή έμμεσα ή είναι δυνατό να επηρεάσουν με οποιονδήποτε τρόπο την τουριστική βιομηχανία του τόπου μας.

Επί τούτου, τόσο ο Πρόεδρος και άλλοι Αξιωματούχοι του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά και των Επαρχιακών Επιτροπών του Συνδέσμου, όσο και ο Γενικός Διευθυντής, συμμετείχαν σε συνεδρίες Κοινοβουλευτικών Επιτροπών

προς συζήτηση αριθμού σοβαρών θεμάτων, ενώ υπέβαλαν τις απόψεις τους και σε θέματα που προκύπτουν από Νομοθεσίες.

4.10.1. Ο Περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 2023

Ο Σύνδεσμος συμμετείχε σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στις 18 Ιανουαρίου 2024, σε σχέση με τον πιο πάνω τροποποιητικό Νόμο που αφορά τη Διάθεση Κρατικής Γης και συγκεκριμένα το θέμα που προκύπτει με την ζώνη προστασίας της παραλίας.

Για το ίδιο θέμα, ο ΠΑΣΥΞΕ και ο ΣΤΕΚ απέστειλαν στον Υπουργό Εσωτερικών στις 9 Φεβρουαρίου 2024, τις κοινές προτεινόμενες τροποποιήσεις που εισηγούνται σε σχέση με τους υπό μελέτη κανονισμούς εκμίσθωσης κρατικής γης και της χρήσης της παραλίας μπροστά από τα ξενοδοχεία, καθώς και τη σχετική διάταξη που ισχύει στην Ελλάδα.

Οι δύο Σύνδεσμοι είχαν επίσης κοινή συνάντηση με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών στις 14 Φεβρουαρίου 2024 για το υπό αναφορά σημαντικό θέμα, ενώπιον του οποίου τέθηκαν τα επιχειρήματά μας σε σχέση με την παραλιακή γη, ζητώντας τη συμβολή του Υπουργείου του για τη ρύθμιση της ευχέρειας των παραλιακών ξενοδοχείων να διαχειρίζονται ένα μέρος της παραλίας μπροστά τους, για παροχή διευκολύνσεων στους πελάτες/τουρίστες τους, ώστε να μην υποβαθμιστούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες των ξενοδοχείων τους αλλά και η ποιότητα του τουριστικού μας προϊόντος. Το όλο θέμα είναι υπό εξέλιξη.

5. ΜΑΡΚΕΤΙΓΚ

Πάγια θέση του Συνδέσμου είναι η συνεχής διεύρυνση των παραδοσιακών μας αγορών αλλά ταυτόχρονα και η ανάπτυξη νέων αγορών που παρουσιάζουν τεράστιες προοπτικές, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος προσέλκυσης τέτοιου αριθμού τουριστών που να εξασφαλίζεται ικανοποιητική πληρότητα των ξενοδοχειακών μας μονάδων, απολαμβάνοντας έτσι η Κύπρος το μερίδιό που δικαιούται από την παγκόσμια αγορά του τουρισμού.

Συγκεκριμένα, ο Σύνδεσμος υποστηρίζει την ανάγκη για αυξημένη διαφήμιση και προβολή τόσο στις υφιστάμενες, όσο και στις νέες αγορές, ενώ επισημαίνει και την ανάγκη για διασφάλιση ολοένα

περισσότερων αεροπορικών πτήσεων/θέσεων, καθώς και την επέκταση της πολιτικής "ανοιχτών αιθέρων" σε νέες υποσχόμενες αγορές, πάνω σε ολόχρονη βάση.

Σημειώνεται ότι ο ΠΑΣΥΞΕ συμμετέχει στον Φορέα Προβολής Τουρισμού που ιδρύθηκε από το Υφυπουργείο Τουρισμού το 2023, μαζί με άλλους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Στόχος του Φορέα είναι ο καταρτισμός στρατηγικού πλάνου για την προβολή του τουριστικού προϊόντος της χώρας μας και με απώτερο σκοπό την αποδοτικότερη προβολή της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού.

5.1. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο ΠΑΣΥΞΕ πιστεύει ότι το Υφυπουργείο Τουρισμού έχει επιδείξει ένα ακόμη πιο παραγωγικό έργο, αφού έχει τη δυνατότητα λήψης άμεσων ενεργειών όπως στο θέμα της διαχείρισης της διαφημιστικής του εκστρατείας.

Κατά το 2024, το Υφυπουργείο Τουρισμού συνεχίζει την υλοποίηση των on-line διαφημιστικών εκστρατειών. Το Υφυπουργείο από το 2020 και μετά έχει επικεντρώσει τις προσπάθειες του κυρίως στην on-line διαφήμιση. Η επικέντρωση στις on-line διαφημιστικές εκστρατείες ήταν στο πλάνο του Υφυπουργείου Τουρισμού για να γινόταν σταδιακά, η πανδημία όμως έφερε αυτή την αλλαγή άμεσα.

Συγκεκριμένα, οι on-line διαφημιστικές ενέργειες του Υφυπουργείου επικεντρώνονται στα δίκτυα της Google και του Meta (πρώην Facebook).

Κατά το 2024 γίνονται on-line διαφημιστικές ενέργειες σε 28 χώρες: Αρμενία, Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Γεωργία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιορδανία, Ιρλανδία, Ισραήλ, Ιταλία, Λιθουανία, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σαουδική Αραβία, Σερβία, Σλοβακία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία.

5.2. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ / ΠΡΟΒΟΛΗ

Οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ συμμετείχαν ενεργά σε διάφορες Επιτροπές Κυβερνητικών Τμημάτων και του Υφυπουργείου Τουρισμού, καθώς και στις κύριες τουριστικές

Εκθέσεις τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό. Παράλληλα με διάφορα άρθρα τόσο του Προέδρου όσο και του Γενικού Διευθυντή και με τη συχνή συμμετοχή τους σε συζητήσεις από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, αλλά και μέσω συνεντεύξεων, προβάλλονταν οι θέσεις και απόψεις του ΠΑΣΥΞΕ από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

5.2.1. Τουριστικές Εκθέσεις - Προβολή Τουριστικής Κύπρου World Travel Market (Λονδίνο) - ITB (Βερολίνο)

Ο ΠΑΣΥΞΕ συμμετείχε σε δύο Διεθνείς Τουριστικές Εκθέσεις - το "World Travel Market" (WTM) στο Λονδίνο και το "ITB" στο Βερολίνο.

Πολύ επιτυχής ήταν η παρουσία του ΠΑΣΥΞΕ, το Νοέμβριο 2023, στη διεθνή Τουριστική Έκθεση "World Travel Market" (WTM) στο Λονδίνο. Στη σημαντική αυτή Έκθεση στην οποία μετέχουν μεγάλος αριθμός κρατικών και άλλων τουριστικών φορέων και επαγγελματίες του τουρισμού απ' όλο το κόσμο, συμμετείχε και το Υφυπουργείο Τουρισμού, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων, καθώς και άλλοι τουριστικοί επαγγελματίες του τόπου. Της Κυπριακής αντιπροσωπείας ηγείτο ο Υφυπουργός Τουρισμού, ενώ τον ΠΑΣΥΞΕ εκπροσώπησε στην Έκθεση ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής του.

Κατά τη διάρκεια της Έκθεσης πραγματοποιήθηκε κύκλος κατ' ιδίαν συναντήσεων του ΠΑΣΥΞΕ με τους μεγαλύτερους Διοργανωτές Ταξιδίων του Ηνωμένου Βασιλείου, με στόχο την ενημέρωση σε σχέση με την πορεία της αγγλικής αγοράς για Κύπρο.

Επιτυχής ήταν επίσης η παρουσία στη Διεθνή Έκθεση "ITB" Βερολίνου το Μάρτιο 2024, στην οποία μεγάλος αριθμός μελών του Συνδέσμου έκαναν αισθητή την παρουσία της Κύπρου. Της Κυπριακής αντιπροσωπείας ηγείτο ο Υφυπουργός Τουρισμού και εκ μέρους του ΠΑΣΥΞΕ συμμετείχε ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής του, οι οποίοι και πραγματοποίησαν και κατ' ιδίαν συναντήσεις με τους μεγαλύτερους Γερμανούς Διοργανωτές Ταξιδίων.

Μεγάλος αριθμός Κύπριων ξενοδόχων συμμετέχουν διαχρονικά σε Τουριστικές Εκθέσεις στην Τσεχία, Πολωνία, Γαλλία, Ελβετία, Βέλγιο, Ολλανδία, Αυστρία, Ιταλία, Ισραήλ, Λίβανο και Αραβικές χώρες, καθώς και σε roadshows σ' αυτές και άλλες αγορές-πηγές τουρισμού για την Κύπρο.

5.3. ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων εξακολούθησε να έχει στις προτεραιότητες του τη συνεχή ενημέρωση και επιμόρφωση των μελών του, γι αυτό και η πολιτική του για διοργάνωση σεμιναρίων, σε συνεργασία με άλλους οργανισμούς, καθώς και η ενημέρωση των μελών του για διάφορα σεμινάρια που οργανώνονται στην Κύπρο ή και στο εξωτερικό, συνεχίστηκε και κατά το χρόνο που πέρασε.

Επιπρόσθετα εκπρόσωποι του Συνδέσμου προσκλήθηκαν και έλαβαν μέρος ή/και απεύθυναν χαιρετισμούς και ομιλίες σε διάφορες εκδηλώσεις και σεμινάρια που είχαν σαν θέμα τον τουρισμό.

5.3.1. 45^ο Ετήσιο Ξενοδοχειακό Συνέδριο & Έκθεση Προϊόντων και Υπηρεσιών ΠΑΣΥΞΕ

Ο ΠΑΣΥΞΕ, σε συνεργασία με την ΙΜΗ, διοργάνωσε στις 23 Φεβρουαρίου 2024 στο Ξενοδοχείο CITY OF DREAMS MEDITERRANEAN στη Λεμεσό, το καθιερωμένο του Ετήσιο Ξενοδοχειακό Συνέδριο - το 45^ο στη σειρά - το οποίο σημείωσε τεράστια επιτυχία.

Το γενικό θέμα του Συνεδρίου ήταν "EMBRACING THE NEW NORMAL" και την παρουσίαση των θεμάτων ανέλαβαν διακεκριμένοι Ομιλητές από την Κύπρο και το εξωτερικό, καθώς και ανώτερα διευθυντικά στελέχη των σημαντικότερων τουριστικών εταιρών της βιομηχανίας.

Τους επίσημους προσκεκλημένους και συνέδρους καλωσόρισε με εισαγωγική ομιλία του ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ και ακολούθησαν ομιλίες, ως Keynote Ομιλητές, από τον Υφυπουργό Τουρισμού και τον Πρόεδρο του αδελφοποιημένου με τον ΠΑΣΥΞΕ, Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (ΞΕΕ).

Μιλώντας στο συνέδριο, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ υπογράμμισε ότι: "Οι αντοχές του τουρισμού θα δοκιμαστούν και το 2024 από εξωγενείς και ενδογενείς παράγοντες. Το Συνέδριο έχει και φέτος βαρύνουσα σημασία, καθώς οι ισχυρές πιέσεις από την έντονη αστάθεια που κυριαρχεί στην παγκόσμια πολιτική, στις αγορές και στις διεθνείς σχέσεις, συνεχίζουν να δοκιμάζουν τις αντοχές του τομέα μας. Σήμερα, η κορυφαία πρόκληση που έχουμε ενώπιον μας είναι η γεωπολιτική ένταση στη Μέση Ανατολή, όπως και η συνεχιζόμενη στρατιωτική σύρραξη στην

Ουκρανία. Όσο οι μάχες συνεχίζονται, τόσο οι επιπτώσεις θα αφήνουν έντονα το αποτύπωμά τους στις τουριστικές ροές προς τη χώρα μας, καθώς μετά τη ρωσική αγορά υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να χάσουμε διαδοχικά τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά μας, αυτή του Ισραήλ. Την ίδια στιγμή, έχουμε να αντιμετωπίσουμε επίσης, σημαντικά θέματα όπως την έλλειψη εργατικού δυναμικού, το ενεργειακό, τα υψηλά επιτόκια, την κλιματική αλλαγή και τη μετάβαση της ξενοδοχειακής βιομηχανίας στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη ψηφιακή εποχή".

Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ τόνισε επιπλέον πως ο τουρισμός βίωσε ανάλογες συνθήκες και το 2023, με συντονισμένες προσπάθειες όμως, βρέθηκαν οι κατάλληλες λύσεις με τις τουριστικές ροές να πλησιάζουν τα επίπεδα του 2019, χρονιάς ρεκόρ, για τον κυπριακό τουρισμό. Αφίξεις ωστόσο, που δεν μπορούν να μεταφραστούν μία προς μία σε πληρότητα ξενοδοχείων, καθώς όπως ανέφερε, υπήρχε σημαντική απώλεια τουριστών προς τις κατεχόμενες περιοχές και στα μη αδειοδοτημένα καταλύματα που αφορούν τη βραχυπρόθεσμη ενοικίαση. Όσον αφορά τα έσοδα σημείωσε πως: "Τα έσοδα του 2023, ξεπέρασαν αυτά του 2019 κάτι που οφείλεται κυρίως στις υψηλές πληθωριστικές πιέσεις που επικράτησαν κατά τη διάρκεια του χρόνου. Τα έσοδα ως οικονομικός δείκτης είναι θετικά, ως κερδοφορία των επιχειρήσεων όμως δεν πρέπει να μας αφήνει ικανοποιημένους, καθώς είναι δυσανάλογη και χαμηλότερη από το 2022 και το 2019. Αυτό οφείλεται στα αυξημένα έξοδα, τα οποία έχουν πολλαπλασιαστεί, αλλά και στα υψηλά επιτόκια". Καταλήγοντας, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου σημείωσε πως: "Είμαστε βέβαιοι πως θα προσαρμοστούμε στις μεταβαλλόμενες εξελίξεις, και με θάρρος και αισιοδοξία θα αντιμετωπίσουμε την κάθε πρόκληση ως μία μοναδική ευκαιρία".

Από την πλευρά του ο Υφυπουργός Τουρισμού σημείωσε ότι η δυναμική και η πολυδιάστατη φύση του τουρισμού, απαιτεί συνεχή αξιολόγηση των τάσεων της αγοράς, οι οποίες τροφοδοτούν τη χάραξη πολιτικής.

Σημαντική, ήταν και η παρουσία του Προέδρου του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, ο οποίος έστειλε με τη σειρά του μήνυμα αισιοδοξίας σημειώνοντας πως ο τουρισμός είναι κάτι περισσότερο από αριθμοί, ποσοστά και ΑΕΠ. Τόνισε επίσης τη σημαντικότητα της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών φορέων και της Ευρώπης, καθώς οι σημερινές απειλές είναι παγκόσμιες και χρειάζεται

συλλογικότητα και ισχυρές διεθνείς συμμαχίες, ώστε να αντιμετωπιστούν με επιτυχία. Καταλήγοντας σημείωσε ότι: "Εάν διατηρήσουμε την παράδοση και τη φιλοξενία μας, οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να επισκέπτονται την Κύπρο και άλλες ευρωπαϊκές χώρες".

Το 45th Cyprus Hotel Summit & Exhibition, αποτέλεσε και φέτος πόλο έλξης για ιδιοκτήτες ξενοδοχείων, στελέχη και επαγγελματίες του κλάδου από την Κύπρο και το εξωτερικό, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να αντλήσουν σημαντικές γνώσεις για το μέλλον της ξενοδοχειακής βιομηχανίας. Το συνέδριο, μέσα από σημαντικές ομιλίες και τοποθετήσεις διακεκριμένων κύπριων και ξένων επαγγελματιών, εξέτασε το τοπίο της φιλοξενίας και τους κρίσιμους παράγοντες επιτυχίας που είναι απαραίτητοι για να επιβιώσουν και να ευδοκιμήσουν τα ξενοδοχεία, σε ένα απρόβλεπτο και ραγδαία εξελισσόμενο περιβάλλον.

Η ομιλία του Προέδρου του ΠΑΣΥΞΕ και οι παρουσιάσεις των Εισηγητών, βρίσκονται στην ιστοσελίδα του ΠΑΣΥΞΕ www.cyprusshotelassociation.org στο link EVENTS.

Μέσα στα πλαίσια του Συνεδρίου του ΠΑΣΥΞΕ, λειτούργησε επίσης η Έκθεση Προϊόντων & Υπηρεσιών, που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Υφυπουργείου Τουρισμού, και έδωσε την ευκαιρία σε περισσότερους από 35 εκθέτες που δραστηριοποιούνται στη βιομηχανία να παρουσιάσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρουν στον ευρύτερο τομέα της φιλοξενίας.

Κύριος χορηγός του 45th Cyprus Hotel Summit & Exhibition του ΠΑΣΥΞΕ, που έχει καθιερωθεί ως η μεγαλύτερη ετήσια συνεύρεση επαγγελματιών και στελεχών της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, ήταν η Ecommbx. Χορηγοί ήταν οι Ελληνική Τράπεζα και CSC Christodoulou, και υποστηρικτές οι Hermes Airports, IMR/University of Nicosia™ και UIBS, ενώ επίσημος αερομεταφορέας ήταν η Aegean.

Ως εκθέτες συμμετείχαν οι : Human Resource Development Authority of Cyprus (HRDA), Aphrodite Delights, E. G. Anemos Hygiene Services Ltd, Atom Exterminators Ltd, B2B Insurance Brokers, Cyprus Forest Industries Public Ltd, City Unity College, Cyntrix Information Management, Easytech, EURES Cyprus / Department of Labour, EUROTEL HOSPITALITY Group, FoodFlow, FoxTel, Glosec, Greenspan Projects, Hellenic Technical Enterprises Ltd, JCC Payment Systems, Muskita Aluminium Industries Ltd, Orthodoxou

Employment, Padelergo, H&R Pure Water, RevitUp, Sportbenefit, Theova UHS Enterprise Solutions Ltd, Travelbook GuestFlip, Webhotelier | Primalres.

5.3.2. Cyprus Hotel Association Leaders in Hospitality Awards

Μέσα στα πλαίσια του προαναφερόμενου Συνεδρίου του Συνδέσμου, πραγματοποιήθηκε η τελετή βράβευσης των πρώτων "Cyprus Hotel Association Leaders in Hospitality Awards", όπου τιμήθηκαν σημαντικοί παράγοντες της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, που ξεχώρισαν σε διάφορους τομείς της.

Οι νικητές των πρώτων Cyprus Hotel Association Leaders in Hospitality Awards ήταν:

Leader in Hospitality - Lifetime Achievement Award:

Κωστάκης Λοΐζου Executive Chairman του Louis Group

Leader in Hospitality - Cyprus Hospitality Leading Entrepreneur:

Limassol Marina LTD.

Leader in Hospitality - International Hospitality Leader:

City of Dreams Mediterranean & Cyprus Casinos.

5.3.3. 8th Mediterranean Tourism Forum, Μάλτα

Ο ΠΑΣΥΞΕ προσκλήθηκε από τον Πρόεδρο του Mediterranean Tourism Foundation και συμμετείχε δια του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή στο 8th Mediterranean Tourism Forum που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 22-23 Νοεμβρίου 2023 στη Μάλτα.

Το "Mediterranean Tourism Forum", συγκεντρώνει κάθε χρόνο τους σημαντικότερους ερευνητές και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής του τομέα, με σκοπό τη δυναμική ανταλλαγή γνώσεων, πολιτικών και πολύτιμων δεδομένων. Μία σύναξη, που ενδυναμώνει την περιφερειακή ανάπτυξη, οικονομικά και πολιτικά, και οραματίζεται ένα τουρισμό που θα επηρεάζει θετικά το περιβάλλον και τις τοπικές κοινότητες, καθιστώντας τους προορισμούς πιο ελκυστικούς τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους κατοίκους της περιοχής. Στο μοναδικό αυτό θεσμό με διεθνή εμβέλεια, ο ΠΑΣΥΞΕ έχει εξέχουσα θέση, καθώς ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, είναι senator του φόρουμ, κάτι που ισχυροποιεί τη θέση της Κύπρου στα κέντρα των αποφάσεων.

Στο φόρουμ, η ηγεσία του ΠΑΣΥΞΕ συμμετείχε σε ενδιαφέροντα πάνελ συζήτησης με αξιόλογους συνομιλητές του τομέα και κατέθεσε το όραμά της για το Μεσογειακό τουρισμό του αύριο, καταδεικνύοντας τον κομβικής σημασίας ρόλο του ΠΑΣΥΞΕ στη διαμόρφωση της επόμενης μέρας του Μεσογειακού Τουρισμού.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, έλαβε μέρος στη συζήτηση "Destinations-From Good To Great". Μία θεματική που έστειλε το μήνυμα πως οι Μεσογειακοί προορισμοί δεν πρέπει να εφησυχάζονται με το μέτριο αλλά να επιδιώκουν το σπουδαίο. Η ανταλλαγή απόψεων των συνομιλητών, πραγματεύθηκε το θέμα του υπερτουρισμού. "Μπορεί να θεωρούμε πως ο τουρισμός επιφέρει μόνο θετικά αποτελέσματα, όπως η αναψυχή και οικονομική ευημερία, αλλά η αύξηση των επισκεπτών σε ένα προορισμό μπορεί να προκαλέσει και αρνητικές επιπτώσεις. Πρέπει να στραφούμε σε ένα προϊόν πιο υπεύθυνο, αυθεντικό και με αποκλειστικές εμπειρίες, που ταυτόχρονα θα σέβεται το περιβάλλον. Η καινοτομία και επιχειρηματικότητα θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στο μετασχηματισμό του τομέα στη νέα εποχή που προδιαγράφεται, και πρέπει να είμαστε έτοιμοι να εφαρμόσουμε πιο βιώσιμες πρακτικές για ένα πιο εναλλακτικό προϊόν από ότι συνηθίσαμε", ανέφερε ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου συμμετείχε στο πάνελ "Mediterranean life-Pitching Session For New Ideas", σε μία συζήτηση που καταπιάστηκε με τη διαμόρφωση ενός πιο βιώσιμου και ικανοποιητικού μεσογειακού τρόπου ζωής. "Ο τουρισμός μπορεί να επηρεάσει θετικά τον τρόπο ζωής της περιοχής της Μεσογείου, μέσω ενός τουριστικού προϊόντος που θα δίνει έμφαση στη βιώσιμη φιλοξενία, τα ταξίδια και τις αυθεντικές μεσογειακές εμπειρίες, εφαρμόζοντας καινοτόμες πρακτικές", σημείωσε στην τοποθέτησή του.

Το "Mediterranean Tourism Forum" ήταν ένα εποικοδομητικό διήμερο με γνώση, εξειδίκευση και ανταλλαγή εμπειρίας που παρείχε σημαντικά εφόδια στους οργανισμούς τουρισμού και φιλοξενίας και τους προορισμούς με στόχο να αναπτύξουν την ανταγωνιστικότητά τους και να γίνουν πιο βιώσιμοι και ελκυστικοί.

Η διοίκηση του ΠΑΣΥΞΕ, είχε την ευκαιρία να συναντηθεί με σημαντικά στελέχη του τομέα από διάφορες κουλτούρες, που μοιράζονται όμως το ίδιο πάθος για το Μεσογειακό

τουρισμό, τα ταξίδια και τη φιλοξενία, αλλά και να αντλήσει γνώση και τάσεις που θα ενισχύσουν τις εθνικές προσπάθειες για περαιτέρω ανάπτυξη του προϊόντος μας. Αξιοσημείωτη ήταν η επίσημη συνάντηση του ΠΑΣΥΞΕ με την πρώτη Πρόεδρο της Μάλτας, Marie-Louise Coleiro Preca, όπου συζήτησε θέματα που αφορούν το "child trafficking and child abuse" στην τουριστική βιομηχανία.

5.3.4. 11^η Γενική Συνέλευση του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Αθήνα

Ο ΠΑΣΥΞΕ προσκλήθηκε από τον Πρόεδρο του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος και συμμετείχε δια του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή στην 11^η Γενική Συνέλευση του ΞΕΕ, που διοργανώθηκε στις 25 Νοεμβρίου 2023 στην Αθήνα.

Η Συνέλευση που είχε ως σύνθημα "ο τουρισμός είναι υπόθεση όλων μας", εξέτασε σημαντικά θέματα που έχει ενώπιον της η ξενοδοχειακή βιομηχανία της Ελλάδας, όπως οι πολεμικές συρράξεις που εξελίσσονται σε Μέση Ανατολή και Ευρώπη, ο υψηλός πληθωρισμός, η κλιματική αλλαγή και η έλλειψη εργατικού προσωπικού. Προκλήσεις που δοκιμάζουν επίσης τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη του κυπριακού τομέα ξενοδόχων.

Η ηγεσία του ΠΑΣΥΞΕ είχε την ευκαιρία να αντλήσει σημαντική ενημέρωση, γνώση και εξειδίκευση για το πως η Ελλάδα αντιμετωπίζει τα ζητήματα αυτά προκειμένου ο τομέας να παραμείνει ανταγωνιστικός. "Η ευκαιρία να παρακολουθήσουμε από κοντά τις σκέψεις, αλλά και τις δράσεις που εφαρμόζει η Ελλάδα για να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες προκλήσεις του τομέα, που είναι κοινές με αυτές που έχουμε ενώπιον μας, θα ενισχύσουν σημαντικά τις προσπάθειές μας για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη της κυπριακής ξενοδοχειακής βιομηχανίας", ανέφερε ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ.

Ο ΠΑΣΥΞΕ, στο πλαίσιο της παρουσίας του στη Γενική Συνέλευση του ΞΕΕ, συναντήθηκε με την ηγεσία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας και τον Πρόεδρό της, όπου συνομίλησαν μεταξύ άλλων για τα επόμενα βήματα των δύο Συνδέσμων, που διατηρούν Μνημόνιο Αμοιβαίας Κατανόησης και Συνεργασίας από το 2022.

Ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου είχαν επίσης την ευκαιρία, να συνομιλήσουν και να ανταλλάξουν απόψεις για τις κοινές προκλήσεις και εξελίξεις που αντιμετωπίζουν οι δύο βιομηχανίες, με διάφορους αξιωματούχους της Ελληνικής Κυβέρνησης, στελέχη του Υπουργείου Τουρισμού της Ελλάδας και τουριστικούς φορείς, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ).

5.3.5. 14th Nicosia Economic Congress, Λευκωσία

Ο ΠΑΣΥΞΕ προσκλήθηκε από το Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου και συμμετείχε δια του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή στο 14th Nicosia Economic Congress που έγινε στις 9 Απριλίου 2024 στη Λευκωσία. Η εκδήλωση διοργανώθηκε με στόχο να σκιαγραφήσει την επικρατούσα κατάσταση της κυπριακής οικονομίας, τις σημαντικές κυβερνητικές πολιτικές που θα διαμορφώσουν το οικονομικό πεδίο κατά τα επόμενα χρόνια, τις μεγαλύτερες ευκαιρίες ενώπιον των κυπριακών επιχειρήσεων και τους βέλτιστους τρόπους αντιμετώπισης τους.

Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ έλαβε επίσης μέρος στη Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης όπου Προέδροι θεσμών από όλο το φάσμα της κυπριακής οικονομίας, παρέθεσαν τις εισηγήσεις τους για αντιμετώπιση των προκλήσεων στην αγορά εργασίας.

5.3.6. Investopia Europe, Μιλάνο

Ο ΠΑΣΥΞΕ προσκλήθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και Πρόεδρο του Investopia και συμμετείχε δια του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή στη 2η διοργάνωση του Investopia Europe που έγινε στις 10 Μαΐου 2024 στο Μιλάνο της Ιταλίας.

Το Investopia Europe συγκέντρωσε περίπου 450 ανώτερα στελέχη, επενδυτές, επιχειρηματίες και παγκόσμιους συνδεδεμένους εμπειρογνώμονες για να μοιραστούν τις τελευταίες σκέψεις τους σχετικά με τις επιχειρηματικές και επενδυτικές τάσεις που θα διαμορφώσουν την οικονομία σε πέντε βασικούς τομείς: Τουρισμός και Φιλοξενία, Δημιουργικές Οικονομίες, Επενδύσεις σε ΜΜΕ, Αειφορία και Επενδύσεις και Διεθνοποίηση. Η 2η αυτή διοργάνωση επέκτεινε επίσης την εστίασή της πέρα από την Ιταλία και τα ΗΑΕ, συμπεριλαμβάνοντας τη Μάλτα, την Κύπρο και την Πορτογαλία.

Η όλη εκδήλωση ήταν μια εξαιρετική ευκαιρία για ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, επενδυτές, εμπειρογνώμονες και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, να συνδεθούν και να εξερευνήσουν επενδυτικές ευκαιρίες στους αντίστοιχους τομείς τους και να εντοπίσουν ευκαιρίες για να διαμορφώσουν το μέλλον νέων οικονομικών τομέων.

5.3.7. International Business Conference, Great Britain - Cyprus Business Association, Λονδίνο

Ο ΠΑΣΥΞΕ προσκλήθηκε από το Great Britain-Cyprus Business Association και συμμετείχε δια του Γενικού του Διευθυντή στο Διεθνές Επιχειρηματικό Συνέδριο του, που έγινε στις 13 Νοεμβρίου 2023 στο Λονδίνο.

Στο Συνέδριο, με θέμα "Business Orientation Cyprus 2023", ο Γενικός Διευθυντής σε ομιλία του ανέφερε πως οι προσπάθειες στον τομέα των τουριστικών επενδύσεων επικεντρώνονται στην προσέλκυση δυνητικών επενδυτών για δραστηριοποίηση στην Κύπρο σε στρατηγικά έργα, που συνάδουν με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού, με ορίζοντα το 2035. Οι επενδύσεις αυτές εστιάζονται κυρίως στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως ο τομέας της Υγείας και της Ευεξίας, ο Ιατρικός Τουρισμός, ο Αθλητικός Τουρισμός, η Γαστρονομία, τα Θεματικά Πάρκα, οι Μαρίνες, ο Ναυτικός Τουρισμός και τα Διεθνή Επώνυμα Ξενοδοχεία.

5.3.8. Εκδηλώσεις ΠΑΣΥΞΕ στα Πλαίσια της Συμμετοχής του στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα SUPMed

Μέσα στα πλαίσια του έργου: "Reducing the Consumption and Disposal of Single-use Plastics (SUP) in the Tourism Industry in Cyprus, Greece and Malta - 2018-1-0572" με ακρωνύμιο SUPMed, ο ΠΑΣΥΞΕ διοργάνωσε Εργασήρι που έγινε στις 17 Οκτωβρίου 2023, στη Λάρνακα.

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να μάθουν για τα επιτεύγματα του SUPMed, όπως τα ειδικά σχέδια δράσης για τον τρόπο μείωσης των SUP, τον οδηγό βέλτιστης πρακτικής και το εργαλείο υποστήριξης αποφάσεων για τη μετάβαση σε εναλλακτικές λύσεις SUP.

Στις 31 Οκτωβρίου 2023, διεξήχθη στη Λάρνακα η τελική εκδήλωση του Έργου - το οποίο έτρεχε εδώ και τρία χρόνια - κατά την οποία ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα του

έργου και πώς έχει επιτευχθεί η μείωση της χρήσης SUP από τα πιλοτικά ξενοδοχεία. Η εκδήλωση απευθύνετο σε όλα τα τουριστικά καταλύματα (ξενοδοχεία και εστιατόρια) καθώς και άλλους υπεύθυνους φορείς σε σχέση με τον τουρισμό όπως στελέχη εταιρειών που συνεργάζονται με τον τουρισμό και τον ξενοδοχειακό κλάδο, υπεύθυνους βιωσιμότητας κλπ.

Για να βοηθήσει τα τουριστικά καταλύματα σε όλη την Ευρώπη να μειώσουν την κατανάλωση των SUP, το έργο SUPMed υιοθέτησε μια μεθοδολογία που δοκιμάστηκε σε ένα πιλοτικό δείγμα 10 ξενοδοχείων στην Κύπρο, την Ελλάδα και τη Μάλτα. Κύριος στόχος του έργου είναι η μείωση της κατανάλωσης, της διάθεσης και των επιπτώσεων των πλαστικών μίας χρήσης στον τομέα του τουρισμού σε τρεις περιοχές της Μεσογείου (Κύπρο, Ελλάδα, Μάλτα) σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ 2019/904. Στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκαν μοναδικά εργαλεία, όπως ένα προσαρμοσμένο εργαλείο υποστήριξης αποφάσεων (DST). Το DST παρέχει μια πλατφόρμα για τις επιχειρήσεις/φορείς για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της τρέχουσας επιλογής των προϊόντων SUP σε σύγκριση με τις διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις προϊόντων. Το DST δεν επικεντρώνεται μόνο στο φυσικό περιβάλλον, αλλά παρέχει επίσης ανάλυση κόστους της μετάβασης σε εναλλακτικά προϊόντα SUP.

Στο τέλος της πιλοτικής περιόδου, 17 τόνοι πλαστικών μίας χρήσης μειώθηκαν, κατά την περσινή τουριστική περίοδο, με βάση τις προσαρμοσμένες δράσεις που υιοθέτησε το πιλοτικό δείγμα ξενοδοχείων, στο πλαίσιο του έργου.

Τα 10 τουριστικά καταλύματα του πιλοτικού δείγματος του έργου ανά χώρα είναι: 1. Κύπρος: GrandResort, Atlantica Mare Village Ayia Napa, Radisson Blue Hotel και The Royal Apollonia. 2. Ελλάδα (Κρήτη): Elounda Palm Hotel & Suites, Infinity Blue Boutique Hotel & Spa και Paralos Lifestyle Beach. 3. Μάλτα: Hilton Malta, 1926 Hotel & Spa και Mellieha Holiday Centre.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΠΑΣΥΞΕ, ανέφερε στην εκδήλωση ότι "ο Σύνδεσμος είναι αρωγός και υποστηρικτής σε οποιασδήποτε προσπάθειες έχουν να κάνουν με τη βιωσιμότητα, την αειφορία και τις καλές πρακτικές που αφορούν τις ξενοδοχειακές-τουριστικές επιχειρήσεις και είναι πρακτικές που πλέον θεωρούμε ότι πρέπει να γίνουν κομμάτι της ζωής μας". Όπως εξήγησε, "η βιωσιμότητα δεν αφορά μόνο το περιβαλλοντικό αλλά όλο το οικοσύστημα και

το οικοδόμημα, αφού είναι και ο οικονομικός τομέας μιας επιχείρησης, το προσωπικό, το ενεργειακό, το επιχειρησιακό και όλα τα άλλα που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα μιας ξενοδοχειακής-τουριστικής μονάδας ή επιχείρησης".

Καταλήγοντας ανέφερε ότι "τα ξενοδοχεία που έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα, όντως υιοθέτησαν τις πρακτικές αυτές και υπήρξε μια πολύ σημαντική βελτίωση όσον αφορά τουλάχιστον τη μείωση των πλαστικών μίας χρήσης που ήταν και ο στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος, ευελπιστώντας ότι θα αποτελέσει κίνητρο και παράδειγμα για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις και ξενοδοχεία, ούτως ώστε να συμβληθούν και να ακολουθήσουν αυτές τις πρακτικές".

6. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

6.1. ΜΗ ΑΔΕΙΟΥΧΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ / AIRBNB

Ο αθέμιτος ανταγωνισμός που υφίσταται η νόμιμη ξενοδοχειακή βιομηχανία από τα μη αδειούχα καταλύματα και την Airbnb (Συνεργατική Οικονομία/ αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα), λαμβάνει ολοένα και πιο ανησυχητικές διαστάσεις και τούτο καταδεικνύεται και από τη διαφορά που καταγράφεται μεταξύ των στατιστικών των αφίξεων και αυτών που διαμένουν στις νόμιμες ξενοδοχειακές μονάδες.

Συγκεκριμένα, σε διάφορα διαβήματα του, ο Σύνδεσμος επισημαίνει ότι η νόμιμη ξενοδοχειακή βιομηχανία ανταγωνίζεται αθέμιτα μέσω:

- » ενοικιάσεων ιδιωτικών μονάδων, δωματίων ή καταλυμάτων μέσω Airbnb.
- » ανέγερσης πολυτελών αναπτύξεων (πύργων) που αγοράζονται κυρίως από αλλοδαπούς και αργότερα τα ενοικιάζουν μέσω διαδικτυακών πλατφόρμων.
- » service apartments που ανεγείρονται και ενοικιάζονται από developers.
- » αναπαυτηρίων Οργανισμών που ενώ έχουν ανεγερθεί αποκλειστικά για τα αντίστοιχα μέλη τους, εντούτοις διατίθενται και σε μη δικαιούχους για διακοπές και εμπορεύονται ως μη αδειούχα τουριστικά καταλύματα, επηρεάζοντας κυρίως τα ξενοδοχεία των ορεινών μας θερέτρων.

6.2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΖΙΝΟΥ/ΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Πάγια θέση του ΠΑΣΥΞΕ ήταν η δημιουργία καζίνων στην Κύπρο, σε κάθε μια από τις παραθαλάσσιες τουριστικές μας περιοχές, καθώς επίσης στη Λευκωσία και στα Ορεινά μας Θέρετρα, για εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.

Συναφώς ο Σύνδεσμος χαιρέτισε την κάθοδο της διεθνούς εμβέλειας Εταιρείας Melco στη Λεμεσό, η οποία λειτούργησε το πρώτο πολυθεματικό καζίνο στην Κύπρο "City of Dreams Mediterranean", τον Ιούλιο 2023. Επίσης η υπό αναφορά Εταιρεία λειτουργεί και τρία καζίνο σε Λευκωσία, Αγία Νάπα και Πάφο.

6.3. ALL INCLUSIVE ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Το σύστημα στα πακέτα "all inclusive" είναι μια πολύ δημοφιλή επιλογή διακοπών ανά το παγκόσμιο και συμπεριλαμβάνει πλήρη διατροφή (πρωινό, μεσημεριανό, δείπνο), ελεύθερα ποτά και διάφορα σνακς σε απεριόριστες ποσότητες όλη την ημέρα, καθώς επίσης και διάφορες υπηρεσίες όπως η συμμετοχή σε δραστηριότητες χωρίς χρέωση (πχ σπορτς) ανάλογα με το προσφερόμενο πακέτο.

Ο Σύνδεσμος τοποθετείται υπέρ της μή παρεμπόδισης του υπό αναφορά συστήματος που ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής ύφεσης, το απαιτούν οι Διοργανωτές Ταξιδίων και οι πελάτες τους, ενώ οι σχετικές συμφωνίες γίνονται σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς και στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού.

6.4. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Πάγια θέση του ΠΑΣΥΞΕ σε σχέση με τη λειτουργία γυμναστηρίων εντός των χώρων των ξενοδοχείων, που έθεσε πολλές φορές ενώπιον του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ), είναι ότι η λειτουργία γυμναστηρίων εντός των ξενοδοχείων αποτελεί καθαρά εμπλουτιστικό προϊόν που προσφέρεται δωρεάν στους ενοίκους τους.

Επί τούτου, ο ΠΑΣΥΞΕ και ο ΣΤΕΚ είχαν υποβάλει από το 2020, τις θέσεις/εισηγήσεις τους ενώπιον του ΚΟΑ, σε σχέση με την τροποποίηση των Περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμών.

6.5. ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΗΧΟΡΥΠΑΝΣΗΣ ΣΤΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΜΑΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Πάγια θέση του ΠΑΣΥΞΕ είναι η πάταξη του προβλήματος της ηχορύπανσης με τη στήριξη και συνεργασία της Αστυνομίας, μέσα στα πλαίσια μιας ισορροπημένης προσέγγισης, για να παταχθεί αποτελεσματικά το καρκίνωμα της ηχορύπανσης στις τουριστικές μας περιοχές. Επίσης τα έργα υποδομής θα πρέπει απαραίτητως να υλοποιούνται κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών ώστε να μην επιφορτίζεται με ένα ακόμα πονοκέφαλο οχημάτων η ευαίσθητη τουριστική μας βιομηχανία.

Η ηχορύπανση στην Κύπρο αποτελεί ένα από τα προβλήματα του τουρισμού πράγμα που διαπιστώνεται και μέσα από τις εκάστοτε έρευνες ικανοποίησης των τουριστών που πραγματοποιεί το Υφυπουργείο Τουρισμού.

Επί τούτου ο Σύνδεσμος παρέθεσε στους αρμόδιους φορείς τις απόψεις του για το θέμα της ηχορύπανσης, ζητώντας έγκαιρη επίλυση του και ψήφιση Νομοθεσίας με πρόνοιες που να διασφαλίζουν την εφαρμογή της.

6.6. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ασφάλεια στην Κύπρο αποτελεί ένα από τα προτερήματα του τουρισμού μας πράγμα που διαπιστώνεται και μέσα από τις εκάστοτε έρευνες ικανοποίησης των τουριστών και επί τούτου ο Σύνδεσμος ανταποκρίνεται πάντα θετικά σε διάφορες εκδηλώσεις που αφορούν την ασφάλεια των τουριστών.

Επί τούτου ο Σύνδεσμος προτρέπει τα Μέλη του όπως συμμετέχουν σε ειδικά ενημερωτικά σεμινάρια που διοργανώνονται κατά καιρούς σε όλες τις Επαρχίες από το Υφυπουργείο Τουρισμού σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του Ηνωμένου Βασιλείου. Τα σεμινάρια αποσκοπούν στην ενημέρωση των επαγγελματιών του τουρισμού για θέματα τρομοκρατίας και λήψης μέτρων πρόληψης και προστασίας.

6.7. ΔΩΡΕΑΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΣΕ ΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ ΑΠΟ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΑΣΥΞΕ

Ο Σύνδεσμος, με ανακοίνωση του στις 7 Αυγούστου 2023, διαβίβασε δημόσια τις θερμές ευχαριστίες και εκτίμηση του σε Ξενοδοχειακές Μονάδες Μέλη του, που ανταποκρίθηκαν

θετικά στο κάλεσμα της Πολιτείας και πρόσφεραν δωρεάν δωμάτια σε πληρώματα από Ελλάδα και Ισραήλ, που αφίχθησαν για να βοηθήσουν στην κατάσβεση των πυρκαγιών που ταλάνισαν τον τόπο μας.

Συγκεκριμένα οι ευχαριστίες αποδόθηκαν στις Ξενοδοχειακές Μονάδες: ALIATHON, ANEMI, ANNABELLE & ALMYRA (THANOS HOTELS), MAYFAIR, PANDREAM και PHAETHON (LOUIS HOTELS) στην Πάφο, και NYX (LEONARDO HOTELS) στη Λεμεσό.

6.8. ΠΤΩΧΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΞΕΝΟΥΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Οι πτωχεύσεις Διοργανωτών Ταξιδίων και Αεροπορικών Εταιρειών αλλά και τα προβλήματα καθυστέρησης πληρωμών από ξένους Οργανωτές Εκδρομών απασχολούν διαχρονικά το Σύνδεσμο που προσπαθεί να συντονίσει τα Μέλη του, με τη βοήθεια και του Υφυπουργείου Τουρισμού, όταν παρουσιάζονται τέτοια προβλήματα.

6.9. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2023

Όπως είναι γνωστό, η Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 27 Σεπτεμβρίου, ημερομηνία που καθορίστηκε το 1980 από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), το εξειδικευμένο όργανο των Ηνωμένων Εθνών. Κύριος στόχος της Ημέρας είναι η ανάδειξη της κοινωνικής, πολιτιστικής, πολιτικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής συμβολής του τουρισμού διεθνώς. Ο UNWTO αποτελείται από 160 Κράτη-μέλη, μεταξύ των οποίων και η Κύπρος.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού 2023 με θέμα "Tourism and Green Investments", ο ΠΑΣΥΞΕ με ανακοινωθέν του στα ΜΜΕ, απηύθυνε το ακόλουθο μήνυμα του Προέδρου του Συνδέσμου που είχε ως τίτλο "Επένδυση στην ποιότητα, επαναπροσδιορισμός του τουριστικού προϊόντος προς την κατεύθυνση της αειφορίας, ανάδειξη της Κύπρου ως ολόχρονου τουριστικού προορισμού":

"Η συνεχής συντήρηση και αναβάθμιση των τουριστικών μονάδων, η βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών του τουριστικού μας προϊόντος και των περιβαλλοντικών μας επιδόσεων, αποτελούν πρωταρχικό

μέλημα των επιχειρηματιών στον τομέα της φιλοξενίας, ταυτόχρονα όμως χρειάζεται και επέκταση των μεγάλων επενδύσεων και της πράσινης ανάπτυξης".

Για μία ακόμη χρονιά, οι εκδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού, η οποία έχει ως γνωστόν καθιερωθεί να γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 27 Σεπτεμβρίου, πραγματοποιούνται σε συνθήκες πολλαπλών προκλήσεων. Ενάντια στις αντιξοότητες, οι εκδηλώσεις που προωθεί φέτος ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO), θα αναπτυχθούν με το σύνθημα "Τουρισμός και Πράσινες Επενδύσεις" και με στόχο να ενδυναμώσει τις στρατηγικές προτεραιότητες του UNWTO: την επένδυση στην καινοτομία, την επιχειρηματικότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Επίκεντρο των φετινών εορτασμών για την Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού είναι το Ριάντ της Σαουδικής Αραβίας.

Η συνολική αναταραχή στον τουριστικό τομέα που προκλήθηκε από τον COVID-19, παρέχει μια ευκαιρία επαναπροσδιορισμού της κατεύθυνσης των τουριστικών επενδύσεων που αποτελούν μία από τις βασικές προτεραιότητές του UNWTO για την ανάκαμψη του τουρισμού και τη μελλοντική ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, ο Οργανισμός έχει προσδιορίσει τις επενδύσεις ως μία από τις βασικές προτεραιότητες για την ανάκαμψη του τουρισμού και τη μελλοντική ανάπτυξη, χρησιμοποιώντας ως γέφυρα μεταξύ των κρατών μελών, των προορισμών, των επιχειρήσεων και των επενδυτών, με αποκορύφωμα την Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού το 2023, η οποία θα αποτελέσει έκκληση για δράση προς τη διεθνή κοινότητα, τις κυβερνήσεις, τους αναπτυξιακούς εταίρους και επενδυτές του ιδιωτικού τομέα, να ενωθούν γύρω από μια νέα επενδυτική στρατηγική στον τουρισμό.

Η Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού 2023 θα υπογραμμίσει τη ζωτική ανάγκη να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε έργα που λειτουργούν για τους ανθρώπους (επενδύοντας στην εκπαίδευση και τις δεξιότητες), τον πλανήτη (επενδύοντας σε βιώσιμες υποδομές και επιταχύνοντας τον πράσινο μετασχηματισμό) και την ευημερία (επενδύοντας στην καινοτομία, την τεχνολογία και την επιχειρηματικότητα).

Για τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Ξενοδόχων αποτελεί στόχος η εμπέδωση της αειφορίας και η περιβαλλοντικά υπεύθυνη διαχείριση των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, επενδύοντας

στην πράσινη ανάπτυξη. Ερχόμαστε πάντοτε αρωγοί στις εκάστοτε προσπάθειες για καλλιέργεια της επιθυμητής συνείδησης και κουλτούρας για συνεχή ποιοτική αναβάθμιση τόσο στο επίπεδο της ξενοδοχειακής μονάδας, όσο και γενικότερα, στην αειφορία του τουριστικού μας προϊόντος και της φιλοξενίας, ως προορισμός".

7. ΕΡΓΑΤΙΚΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

7.1. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός HOTREC (Hotels, Restaurants & Cafés in Europe) εξέδωσε έκθεση (Position Paper) το Σεπτέμβριο 2022 με θέμα τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού στον κλάδο της φιλοξενίας: προνόηση και πρακτικές αντιμετώπισης. Όπως αναφέρει περιληπτικά, ο τομέας της φιλοξενίας παρέχει 11 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και συμβάλλει σημαντικά στην οικονομία της ΕΕ. Ωστόσο, ο κλάδος αντιμετωπίζει πλέον ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε πρωτοφανή έκταση. Η Έκθεση παρουσιάζει τις συνεχιζόμενες προκλήσεις και τους λόγους πίσω από αυτό το φαινόμενο, καθώς και λύσεις να αναπτυχθεί τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο. Τα παραδείγματα που περιλαμβάνει είναι: • Ενίσχυση της νόμιμης μετανάστευσης, • Προώθηση διαφορετικών μορφών εργασίας, • Ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η έκθεση υπογραμμίζει τις πρωτοβουλίες που ανέλαβαν τα μέλη του HOTREC σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

7.2. ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31/12/2023

Ενόψει της λήξης της Συλλογικής Σύμβασης στις 31/12/2023, άρχισαν τον Ιανουάριο του 2024, οι διαπραγματεύσεις μεταξύ ΠΑΣΥΞΕ και Συντεχνιών ΣΕΚ και ΠΕΟ για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης στην ξενοδοχειακή βιομηχανία. Το όλο θέμα βρίσκεται υπό εξέλιξη.

Υπενθυμίζεται ότι η Συλλογική Σύμβαση των Ξενοδοχοϋπαλλήλων που υπογράφηκε το 2019 έληγε στις 31/12/2022 και επιτεύχθηκε η επέκταση της μέχρι τις 31/12/2023, κατόπιν υποβολής μεσολαβητικής πρότασης από το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας & Κοιν. Ασφαλίσεων. Το νέο Μνημόνιο Συμφωνίας υπογράφηκε στις 17/10/2022. Στόχος της επέκτασης της Συλλογικής Σύμβασης ήταν η εργασιακή ειρήνη στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, ιδιαίτερα κατά την δύσκολη χρονιά του 2023, σε μια προσπάθεια να επανακάμψει ο κλάδος μετά την πανδημία και τις επιπτώσεις από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

7.3. ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Μετά την απόφαση του Eurogroup (2013) και την εξαιρετικά δύσκολη κατάσταση που διαμορφώθηκε, ο ΠΑΣΥΞΕ αφού διαπίστωσε ότι η τουριστική βιομηχανία καλείτο να αποτελέσει το βασικό στήριγμα για επανεκκίνηση της Κυπριακής Οικονομίας και συνεισφοράς στην αγορά εργασίας, απηύθυνε έκκληση σε όλους τους ξενοδόχους του τόπου όπως εργοδοτήσουν κατά προτεραιότητα Κύπριους άνεργους συμπατριώτες μας, βοηθώντας έμπρακτα στη μείωση της ανεργίας.

Αποτέλεσμα ήταν οι Κύπριοι ξενοδόχοι να συμβάλουν ώστε να επιτευχθεί δραστική αύξηση στην εργοδότηση Κυπρίων εργαζομένων στα ξενοδοχεία και το ποσοστό τους ανήλθε στο 70% του συνόλου των εργαζομένων τους μέχρι και το 2019, προ πανδημίας χρονιά. Η τουριστική βιομηχανία αποτελεί διαχρονικά μια δυναμική και σταθερή "δεξαμενή" θέσεων εργασίας και ηγείται της προσπάθειας αύξησης της απασχόλησης.

Το 2020, λόγω πανδημίας, θεωρείτο ως μη γενόμενη χρονιά στον τουρισμό, ενώ από τις αρχές του 2021 διεφάνη η επιδείνωση της έλλειψης προσωπικού στον κλάδο, παρόλο που οι ξενοδοχειακές μονάδες υπολειπουργούσαν. Ο ΠΑΣΥΞΕ, μέσω δημόσιων εκκλήσεων του, κάλεσε τους Κύπριους ξενοδοχοϋπαλλήλους όπως προσέλθουν για εργασία, οι οποίοι όμως λόγω της αβεβαιότητας και του μεγάλου αντίκτυπου της πανδημίας στον κλάδο, προτίμησαν να στραφούν προς άλλους κλάδους της οικονομίας, που δεν επηρεάστηκαν στον ίδιο βαθμό με τα ξενοδοχεία. Συνεπώς λόγω του ότι η πανδημία παρατεινόταν και δεν είχαν εργασία

για αρκετό διάστημα, προκλήθηκε ανασφάλεια μεταξύ των εργαζομένων, με αποτέλεσμα ο αριθμός των Κυπρίων που ήταν διαθέσιμοι για εργασία στην ξενοδοχειακή βιομηχανία να ήταν πολύ περιορισμένος.

Ενόψει της ανάκαμψης του τουρισμού, ο ΠΑΣΥΞΕ είχε νέες συναντήσεις κατά το 2023 με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τους Αρχηγούς των Κομμάτων, τον Υπουργό Εργασίας & Κοιν. Ασφαλίσεων, κατά τις οποίες ήγειρε, μεταξύ άλλων, την επιδείνωση, μετά την πανδημία, του προβλήματος της έλλειψης προσωπικού και της εξεύρεσης ατόμων διαθέσιμων για εργασία για κάλυψη των χιλιάδων κενών θέσεων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Στην επιδείνωση της πρωτοφανούς έλλειψης προσωπικού συνέτεινε το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν λειτουργήσει νέες ξενοδοχειακές μονάδες και τουριστικές επιχειρήσεις όπως μαρίνες, καζίνο, αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα, τα οποία απορρόφησαν και θα απορροφήσουν και στο μέλλον αρκετές χιλιάδες εργαζόμενους. Επίσης προστέθηκε και η πληθώρα νέων ξένων εταιρειών που ιδρύθηκαν στην Κύπρο όπου για ευνόητους λόγους, προσέφεραν πολύ πιο ελκυστικό ωράριο.

Η σοβαρή κατάσταση της έλλειψης καταρτισμένων ξενοδοχοϋπαλλήλων, που διαμορφώνεται στον κλάδο, απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου, σε αριθμό συνεδριάσεων του και το όλο θέμα της στελέχωσης των ξενοδοχειακών μονάδων παραμένει σε εξέλιξη.

7.4. ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗ ΞΕΝΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Μετά την πλήρη ένταξη της Κύπρου από 1/5/2004 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είχε πλέον καταστεί δυνατή η ελεύθερη εργοδότηση πολιτών στην Κύπρο, προερχομένων από τις υπόλοιπες χώρες-μέλη της, σεβόμενοι πάντοτε τις Νομοθεσίες περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, φόρων, κ.α., ως ισχύουν για τους Κύπριους εργαζόμενους και χωρίς οποιουσδήποτε περιορισμούς και διακρίσεις σε βάρος των Ευρωπαίων πολιτών.

Ανεξάρτητα των πιο πάνω, η πάγια θέση του Συνδέσμου είναι όπως παραχωρούνται άδειες για εισαγωγή αλλοδαπού προσωπικού αφού διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει εξειδικευμένος Κύπριος άνεργος για τη θέση και αδυνατεί το

Υπουργείο Εργασίας ή η Συντεχνία να εφοδιάσει την ενδιαφερόμενη μονάδα με κατάλληλα καταρτισμένο ντόπιο προσωπικό.

Από το 2021 έχει διαπιστωθεί μια πρωτοφανής έλλειψη διαθέσιμου εργατικού δυναμικού στην ξενοδοχειακή βιομηχανία. Το κενό στην Κύπρο δημιουργήθηκε λόγω της πανδημίας, η οποία άνοιξε την πόρτα της επιστροφής για πολλούς Ευρωπαίους προς τις χώρες τους, δεδομένου του ότι το πρόβλημα υπάρχει και στις υπόλοιπες χώρες και συνεπώς οι Ευρωπαίοι εργαζόμενοι έχουν τη δυνατότητα να εργοδοτηθούν και στις πατρίδες τους, σε μια περίοδο που το κόστος ζωής στην Κύπρο είναι αυξημένο.

Σημειώνεται ότι η έλλειψη προσωπικού πρόκειται για ένα πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο πρόβλημα στον ξενοδοχειακό τομέα, με τις χώρες της ΕΕ να καταγράφουν την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού στις κυριότερες προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν τα ξενοδοχεία τους.

Συναφώς ο ΠΑΣΥΞΕ εξέφρασε και δημόσια την ικανοποίηση του για την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22 Φεβρουαρίου 2023, της νέας Στρατηγικής για την Απασχόληση Αλλοδαπών Τρίτων Χωρών και ενημέρωσε άμεσα τα Μέλη του.

Εντούτοις, η έλλειψη προσωπικού παραμένει ένα διαχρονικό αγκάθι και η διαδικασία άμεσης στελέχωσης των ξενοδοχειακών μονάδων είναι επιβεβλημένη ώστε οι ξενοδοχειακές μονάδες να στελεχωθούν και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και προσδοκίες των πελατών τους, για να συνεχίσουμε ως τουριστική Κύπρος να προσφέρουμε το υψηλό επίπεδο υπηρεσιών μας.

Οι ελλείψεις αυτές επηρεάζουν σημαντικά την ομαλή λειτουργία του κλάδου και κατ' επέκταση την ανταγωνιστικότητα της με άλλους προορισμούς. Επίσης παρατηρείται ακόμη ότι ολόκληροι όροφοι και υποδομές ξενοδοχείων όπως εστιατόρια, να παραμένουν κλειστά λόγω της αδυναμίας στελέχωσης τους. Αναμφίβολα, θα πρέπει να εφαρμοστούν έγκαιρα οι ευελιξίες και οι χαλαρώσεις στην εισαγωγή εξειδικευμένου και ανειδίκευτου ξένου ανθρώπινου δυναμικού από τρίτες χώρες.

Για το υπό αναφορά σημαντικό θέμα, ο ΠΑΣΥΞΕ είχε συναντήσεις με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τους Αρχηγούς των Κομμάτων, τον Υπουργό Εργασίας, τον Υφυπουργό Τουρισμού και συμμετείχε σε πληθώρα συσκέψεων που έγιναν στο Υπουργείο Εργασίας.

Σε μια προσπάθεια άμβλυνσης του προβλήματος της έλλειψης εργατικού δυναμικού, ο ΠΑΣΥΞΕ ζήτησε κατά τις συναντήσεις με τους προαναφερόμενους, όπως απλοποιηθούν οι διαδικασίες για την έγκριση των αιτήσεων για εργοδότηση προσωπικού από τρίτες χώρες. Το όλο θέμα είναι υπό συνεχή παρακολούθηση.

Επιπρόσθετα, ο Σύνδεσμος ενημέρωσε τα Μέλη του στις 2 Φεβρουαρίου 2024 και στις 6 Μαρτίου 2024, για την δυνατότητα απασχόλησης των αιτητών διεθνούς προστασίας στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.

7.5. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ/ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Αρκετά μέλη του Συνδέσμου εξακολουθούν να απασχολούν κατά την καλοκαιρινή περίοδο στις μονάδες τους (περίοδος 1^η Ιουνίου-15 Οκτωβρίου), τόσο μαθητές/φοιτητές του Κλάδου Ξενοδοχειακών των Τεχνικών Σχολών/Ιδρυμάτων, όσο και φοιτητές ξένων Σχολών, για την πρακτική τους εξάσκηση, ενώ εκπρόσωποι του Συνδέσμου μετέχουν σε συσκέψεις στα Υπουργεία Εργασίας και Παιδείας.

Αναλογιζόμενοι τη δύσκολη θέση στην οποία βρίσκονται οι επιχειρηματίες στην τουριστική και ξενοδοχειακή βιομηχανία όσον αφορά την εξεύρεση προσωπικού, ο Σύνδεσμος με επιστολή του προς τον Υπουργό Εργασίας ημερ. 15 Δεκεμβρίου 2023, υπέβαλε εισήγηση όπως αξιοποιηθούν οι φοιτητές από τρίτες χώρες που ήδη βρίσκονται στη Δημοκρατία και προέρχονται από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ειδίκευση στον ξενοδοχειακό και επισιτιστικό κλάδο και είναι κάτοχοι πιστοποιητικού επιτυχίας της γνώσης της Αγγλικής γλώσσας.

7.6. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ως γνωστό, στις 18/11/03 υπογράφηκε το Μνημόνιο Συμφωνίας που διέπει τους όρους της προσωρινής αναστολής εργασιών της χειμερινής περιόδου (1/11-31/3) στην ξενοδοχειακή βιομηχανία (ολικώς ή μερικώς), γεγονός που ικανοποίησε ιδιαίτερα τον ΠΑΣΥΞΕ, μια και το υπό αναφορά θέμα αποτελούσε πάγια διεκδίκηση του Συνδέσμου σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος της εποχικότητας του τουρισμού και σταδιακής επέκτασης της περιόδου απασχόλησης στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Σύμφωνα με το Μνημόνιο Συμφωνίας της 18/11/03, προβλέπετο η καταβολή από μέρους του εργοδότη, ποσοστού μόνο 2.8% επί του βασικού και τιμαριθμού για το επηρεαζόμενο προσωπικό των ξενοδοχειακών μονάδων που θα βρίσκονταν είτε με ολική είτε με μερική αναστολή εργασιών και κατάργηση από 1/11/03 της αντίστοιχης εισφοράς του 25%.

Υπενθυμίζεται ότι ο Σύνδεσμος, σε συναντήσεις του με το Υπουργείο Εργασίας, έθετε την πάγια θέση του για εγκαθίδρυση ευέλικτου μηχανισμού αναφορικά με τη λειτουργία των ξενοδοχείων κατά την χειμερινή περίοδο, ώστε ο ξενοδόχος να δικαιούται να απασχολεί μόνο το προσωπικό που χρειάζεται - ανάλογα με τη διακύμανση της ζήτησης - είτε λειτουργεί με συνθήκες μερικής είτε ολικής αναστολής και αυτό πάντοτε υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει σημαντικά επιπρόσθετο τουριστικό ρεύμα κατά τις χειμερινές περιόδους, με στόχο να ενθαρρύνονται περισσότερα ξενοδοχεία είτε να παραμένουν σε λειτουργία, είτε να επαναλειτουργούν νωρίτερα αν βρίσκονται σε ολική ή/και μερική αναστολή, είτε να επαναφέρουν μεγαλύτερο αριθμό του προσωπικού τους,

Όπως κάθε χρόνο, ο Σύνδεσμος ενημέρωσε τα Μέλη του στις 15 Ιανουαρίου 2024, για την εξαγγελία του Σχεδίου Κατάρτισης Εργαζομένων σε Ξενοδοχειακές Μονάδες που θα βρίσκονταν σε ολική ή μερική αναστολή εργασιών κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 2023-Μαρτίου 2024 και Ιανουαρίου Μαΐου 2024 (για τα Ξενοδοχεία Ορεινών Θερέτρων).

Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου είχε προσκαλέσει στην τακτική του συνεδρία στις 31 Ιανουαρίου 2024, το Διευθυντή και αρμόδιους Λειτουργούς της ΑνΑΔ,

κατά την οποία έγινε ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων για το θέμα των αναγκών απασχόλησης και κατάρτισης στην Κύπρο, σε μια προσπάθεια καλύτερης αξιοποίησης τους από τις ξενοδοχειακές μονάδες, κατά την χειμερινή περίοδο. Επί τούτου ο Σύνδεσμος ενημέρωσε τα Μέλη του στις 2 Φεβρουαρίου 2024 για τα Σχέδια της ΑνΑΔ όπως τα "Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Κατάρτισης στην Κύπρο", το "Σχέδιο Στελέχωσης Επιχειρήσεων με Αποφοίτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης" και το "Σχέδιο Κατάρτισης Μακροχρόνια Ανέργων σε Επιχειρήσεις/Οργανισμούς",

7.7. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Εκπρόσωποι του Συνδέσμου συμμετέχουν σε διάφορες μόνιμες ή/και προσωρινές Επιτροπές για Εκπαιδευτικά θέματα οι οποίες συστάθηκαν από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και τον Κλάδο Τεχνικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, που αφορούν όλο το φάσμα της εκπαίδευσης των μελλοντικών ξενοδοχοϋπαλλήλων.

7.8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΜΟΥ" ΤΟΥ ΞΕΕ

Με στόχο να μπου οι βάσεις για την βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού, να διευρυνθούν σημαντικά οι ορίζοντες και ο αριθμός των ευκαιριών που έχει στην διάθεση της η νέα γενιά της Κύπρου και να εξοικειωθούν με την έννοια της φιλοξενίας, ο ΠΑΣΥΞΕ υπό την ηγεσία του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή είχε συνάντηση στις 15 Σεπτεμβρίου 2023 στην Αθήνα, με τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΞΕΕ), κατά την οποία συζήτησαν τα κρίσιμα θέματα που απασχολούν τον τουριστικό τομέα σε Ελλάδα και Κύπρο.

Στο πλαίσιο της συνάντησης στο ΞΕΕ, έγινε τελετή παράδοσης από τον Πρόεδρο του ΞΕΕ και της HOTREC, στον ΠΑΣΥΞΕ, του υλικού του Εκπαιδευτικού Προγράμματος "Φιλοξενία ΜΟΥ" που διδάσκεται στις μαθήτριες και τους μαθητές των Β' και Γ' τάξεων των Δημοτικών Σχολείων στην Ελλάδα. Το μάθημα της Φιλοξενίας αποτελεί μια παγκόσμια καινοτομία που σχεδιάστηκε σε συνεργασία με το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο και από το 2023 εφαρμόζεται με μεγάλη επιτυχία στις μαθήτριες και στους μαθητές των Δημοτικών Σχολείων της Ελλάδας.

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι μια πρώτη επαφή των μαθητριών και των μαθητών με τις έννοιες της φιλοξενίας, της επιχειρηματικότητας, της αποδοχής και της συμπεριληπτικότητας, της καινοτομίας και φιλικής προς το περιβάλλον επιχειρηματικής ανάπτυξης στον χώρο της φιλοξενίας, αλλά και μια πρώτη γνωριμία με τα επαγγέλματα της φιλοξενίας και των ευκαιριών σταδιοδρομίας που αυτά παρέχουν.

Επί τούτου η ηγεσία του ΠΑΣΥΞΕ είχε συνάντηση στις 16 Ιανουαρίου 2024 με την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού & Νεολαίας και τον Υφυπουργό Τουρισμού, στους οποίους προτάθηκε η ένταξη του πρωτοποριακού εκπαιδευτικού προγράμματος "Φιλοξενία μου" σε όλες τις τάξεις της Δημοτικής Εκπαίδευσης της Κύπρου.

Η Υπουργός Παιδείας δήλωσε την ετοιμότητα του Υπουργείου της να αξιοποιήσει το εν λόγω πρόγραμμα και να ξεκινήσουν οι διαδικασίες εφαρμογής του. Επίσης ο Υφυπουργός Τουρισμού υπογράμμισε την αναγκαιότητα αξιοποίησης του Προγράμματος και στις τάξεις του Γυμνασίου και του Λυκείου, σημειώνοντας πως το Υπουργείο Παιδείας και το Υφυπουργείο Τουρισμού θα κάνουν από κοινού επαφές με το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων και το Υπουργείο Τουρισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας για ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών προς αυτή την αυτή την κατεύθυνση. Επιπρόσθετα ο Υφυπουργός Τουρισμού εισηγήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας να τροχοδρομήσει την παροχή των Προγραμμάτων των Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην αγγλική γλώσσα.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου αφού ευχαρίστησε την Υπουργό Παιδείας και τον Υφυπουργό Τουρισμού, για το έντονο ενδιαφέρον που επέδειξαν από την πρώτη στιγμή για την ένταξη του "Φιλοξενία μου" στην εκπαίδευση της χώρας μας, σημείωσε ότι η εφαρμογή του καινοτόμου προγράμματος στην εκπαίδευσή θα ενισχύσει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού, θα διευρύνει σημαντικά τους ορίζοντες και τις ευκαιρίες της νέας γενιάς, ενώ θα συμβάλει στην κατανόηση και την αφομοίωση της έννοιας της φιλοξενίας.

Σημειώνεται ότι ο ΠΑΣΥΞΕ βρίσκεται συνεχώς σε ανοικτή επικοινωνία με το αδελφοποιημένο Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας, τόσο για την εφαρμογή του προγράμματος "Φιλοξενία μου", όσο και για την περαιτέρω υλοποίηση κοινών δράσεων, που έχουν ως στόχο την ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος.

8. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ ΞΕΝΟΔΟΧΟΙ

8.1. ΝΕΑ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΕΝΤΑΞΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Ως γνωστό, μετά την πλήρη ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1/5/2004 δημιουργήθηκε μια νέα τάξη πραγμάτων αφού τέθηκε σε εφαρμογή ο Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διαχωριστική γραμμή, τη διακίνηση προϊόντων, υπηρεσιών και ατόμων, εξυπακούοντας την άρση των περιορισμών στη διακίνηση των τουριστών προς τις κατεχόμενες περιοχές, ακόμη και για να περάσουν τις διακοπές τους διαμένοντας σε ξενοδοχεία των κατεχομένων, σημαντικός αριθμός των οποίων παράνομα λειτουργούν μια και ανήκουν σε Ελληνοκύπριους ξενοδόχους.

Η αυξανόμενη διοχέτευση/επίσκεψη τουριστών στα κατεχόμενα μέσω των νόμιμων Αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου απασχόλησε επανειλημμένα το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου.

8.2. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

Ο ολοένα αυξανόμενος τουρισμός, η εντεινόμενη προβολή των κατεχομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Γερμανία, στη Σκανδιναβία, στη Ρωσία και άλλες αγορές, ο οικοδομικός οργανισμός και τα υπό λειτουργία νέα-μεγάλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα, έχουν καταστήσει το κατεχόμενο μέρος του νησιού μας ως ένα 'υπό εκκόλαψη' ανταγωνιστή των ελεύθερων περιοχών μας, θέμα που απασχόλησε επανειλημμένα το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου στις διάφορες συνεδρίες και συναντήσεις του με αρμόδιους φορείς.

Ο ανταγωνισμός από τα κατεχόμενα αναμένεται συνεχώς να εντείνεται ενόψει και του οικοδομικού οργανισμού που επιτελείται τόσο με την ανέγερση εκατοντάδων παραθεριστικών κατοικιών, όσο και - σύμφωνα με προγενέστερα δημοσιεύματα στον τουρκοκυπριακό τύπο - με την αναμενόμενη αύξηση της δυναμικότητας σε ξενοδοχειακές κλίνες που υπολογίζεται να φτάσουν τις 35.000 στα επόμενα χρόνια, δημιουργώντας συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού έναντι των ελεύθερων περιοχών.

Στο σημείο αυτό θα αναφερθούμε σε δημοσίευμα του 'In Business News' στις 21 Ιουλίου 2023, το οποίο χαρτογράφησε την τουριστική και ξενοδοχειακή βιομηχανία των κατεχομένων, μέσα από δημοσιευμένα στοιχεία της λεγόμενης στατιστικής υπηρεσίας του ψευδοκράτους. Συγκεκριμένα, το πρώτο πεντάμηνο του 2023, η εικόνα κατέδειξε ότι λειτουργούσαν 163 τουριστικά καταλύματα με συνολικό αριθμό κλινών 26.376.

Υπενθυμίζεται ότι βάση σημειώματος που ετοίμασε ο ΚΟΤ (Απρίλιος 2015) για την τουριστική ανάπτυξη των κατεχομένων, αλλά και για το γενικότερο θέμα προβολής και προώθησης των κατεχομένων ως τουριστικού προορισμού, οι κλίνες ανέρχονταν στις 20.000 περίπου (σε 145 καταλύματα), εκ των οποίων μόνο τρία ξενοδοχεία είχαν συνολική δυναμικότητα 5.358 κλινών και περιλαμβάνουν καζίνο, γήπεδα γκολφ, εμπορικό κέντρο, μαρίνα, μονάδα αφαλάτωσης, κ.α.

Το 'Economy Today' στις 28 Νοεμβρίου 2023 (πηγή ΚΥΠΕ) έκαμε αναφορά στην ξενοδοχειακή επένδυση 'Hera (Hera Luxury Resorts), ύψους \$200 εκατ. στη Βοκολίδα, κατόπιν δηλώσεων του προέδρου της εταιρείας οικοδομών Dem στη διαδικτυακή 'Kibris'. Σύμφωνα με το ΓΤΠ, η εφημερίδα ανέφερε ότι το έργο είναι το πρώτο και μοναδικό έργο παραχωρούμενων ξενοδοχειακών δωματίων του ψευδοκράτους και αποτελείται από 348 διαμερίσματα ξενοδοχειακού τύπου σε 9 οικοδομικά τετράγωνα, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους αγοραστές, είτε για διακοπές, είτε για να κερδίσουν εισόδημα με τον τίτλο ιδιοκτησίας τους.

Σύμφωνα με δημοσίευμα του 'Economy Today' στις 3 Ιανουαρίου 2024 (πηγή ΚΥΠΕ), ο πρόεδρος των τ/κ ξενοδόχων και ο πρόεδρος των τ/κ τουριστικών πρακτόρων μίλησαν στην εφημερίδα 'Κίπρις' για την τουριστική προοπτική των Βαρωσίων ζητώντας να ξεκαθαρίσει η

πολιτική για την περιφραγμένη περιοχή της Αμμοχώστου, ώστε να δημιουργηθεί και η τουριστική πολιτική. Πρόσθεσαν ότι οι επισκέπτες από Τουρκία και ξένες χώρες αυξάνονται πολύ και υποστήριξαν ότι το Βαρώσι μπορεί να είναι κατάλληλο για 'σκοτεινό τουρισμό' (dark tourism), το είδος τουρισμού που βασίζεται στην επίσκεψη σημείων που έχουν συνδεθεί με αρνητικά γεγονότα, τραγωδίες κλπ. Επίσης ανέφεραν ότι το Βαρώσι, που έχει δεχθεί μέχρι σήμερα περίπου 2 εκατ. ανθρώπους, έχει θετικό αντίκτυπο στην προβολή της Αμμοχώστου, οι καταστηματαρχές βγάζουν χρήματα χάρη στους επισκέπτες, υποστηρίζοντας ότι θα πρέπει να καθοριστεί ένα μικρό ποσό για την είσοδο στο κλειστό Βαρώσι και τα χρήματα που θα συγκεντρωθούν να χρησιμοποιηθούν στον τουρισμό.

Σύμφωνα με δημοσίευμα του 'Φιλελευθέρου' στις 28 Φεβρουαρίου 2024, στην τ/κ 'Haber Kibris' και σε άλλα τ/κ ΜΜΕ, δημοσιεύθηκε η πρόθεση τους να μετατρέψουν το Μπέλαπαϊς σε τουριστικό χωριό και στα πλαίσια αυτά σχεδιάζουν και τη δημιουργία τελεφερίκ.

Σε δημοσίευμα του 'Philenews' στις 16 Απριλίου 2024, ο 'υπουργός τουρισμού' του ψευδοκράτους, σε δηλώσεις του στην 'Kibris Postasi', ανέφερε ότι στα κατεχόμενα, ο μεγαλύτερος αριθμός ξένων επισκεπτών, εκτός από την Τουρκία, προέρχεται από τη Ρωσία, αφού κατά το 2023, ο αριθμός των Ρώσων επισκεπτών ανήλθε στις 40.000.

Το 'υπουργείο τουρισμού' του ψευδοκράτους συνεχίζει επίσης να συμμετέχει στις μεγαλύτερες Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού με δικό του περίπτερο, ενώ στην Αγγλία λειτουργεί και 'γραφείο τουρισμού', εντατικοποιώντας την προβολή του ψευδοκράτους.

Ενώ παρατείνεται η περιρρέουσα ατμόσφαιρα, η ραγδαία ανάπτυξη που συντελείται στα κατεχόμενα, σε συνυφασμό και με τη δημιουργία άλλων παρεμφερών τουριστικών υποδομών (πχ μεγάλη μαρίνα, γήπεδο γκολφ κ.α.), δεν μπορεί παρά να δημιουργούν βάσιμες ανησυχίες για την τουριστική βιομηχανία των ελεύθερων περιοχών.

Το Υφυπουργείο Τουρισμού, σε συνεργασία με τις κατά τόπους Πρεσβείες της Κύπρου και το Υπουργείο Εξωτερικών, ενημερώνουν τους ξένους τουρίστες που επισκέπτονται τις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας ότι παρόλο που είναι δυνατόν να περάσουν στις κατεχόμενες περιοχές, πρέπει να σημειώνουν τις ακόλουθες προφυλάξεις:

- Η διαμονή σε Ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας ξενοδοχεία στις κατεχόμενες περιοχές, τα οποία αποτελούν αντικείμενο παράνομης εκμετάλλευσης, τους θέτει σε μεγάλο κίνδυνο λήψης πιθανών νομικών μέτρων εκ μέρους των νόμιμων ιδιοκτητών.
- Οποιαδήποτε είσοδος στο έδαφος της Δημοκρατίας της Κύπρου μέσω οποιουδήποτε άλλου λιμένος ή αερολιμένος στις τουρκοκρατούμενες περιοχές της Κύπρου είναι παράνομη και οι ταξιδιώτες μπορεί να αντιμετωπίσουν νομικές συνέπειες. Ως εκ τούτου, προτρέπονται να ταξιδεύουν μέσω των αναγνωρισμένων σημείων εισόδου (Διεθνείς Αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου / Λιμάνια της Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Λατσιού).

8.3. ΑΥΞΗΤΙΚΗ ΡΟΗ ΔΙΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ Vs ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η αυξητική τάση στο μερίδιο των αφίξεων στα νόμιμα Αεροδρόμια μας, που μεταβαίνει στα κατεχόμενα, θέμα το οποίο απασχόλησε επανειλημμένα το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου στις διάφορες συνεδρίες και συναντήσεις του με αρμόδιους φορείς.

Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ, στις διάφορες δηλώσεις του, εκφράζει την έντονη ανησυχία του για την ανοικτή πληγή των τουριστικών αφίξεων που διαρρέουν στις κατεχόμενες περιοχές μας, ένα πρόβλημα που ολοένα επιδεινώνεται και ταλανίζει τον τομέα του τουρισμού και δη της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, τονίζοντας ότι πρέπει να βρεθεί τρόπος για μείωση της πρόσβασης των τουριστών προς τα κατεχόμενα.

Με επιστολή του στον Υπουργό Εξωτερικών στις 13 Μαρτίου 2024, ο Σύνδεσμος ενημέρωσε ότι κατά το 2023, σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές, έχει παρατηρηθεί μια ιδιαίτερα αυξημένη διοχέτευση τουριστών που καταφθάνουν στα Αεροδρόμια μας και μεταβαίνουν κατευθείαν στις κατεχόμενες περιοχές, για διαμονή σε ξενοδοχειακές μονάδες. Και τούτο διότι ο αριθμός αφίξεων τουριστών, σε καμιά περίπτωση δεν αποτυπώνεται στις κρατήσεις τουριστικών κλινών στις ελεύθερες περιοχές, με αποτέλεσμα ο τόπος να χάνει ένα σημαντικό εισόδημα, αφού οι τουρίστες αυτοί στην ουσία δεν ξοδεύουν στην Κυπριακή Δημοκρατία. Οι τουρίστες αυτοί συνήθως παραλαμβάνονται άμεσα, κατά την άφιξη τους, από λεωφορεία, τουριστικά mini vans, mini bus και ταξί που φέρουν τουρκοκυπριακές πινακίδες, ένα φαινόμενο οπτικά έντονο κυρίως στον χώρο αφίξεων του

Αεροδρομίου Λάρνακας. Επιπρόσθετα, ο τουρισμός στα κατεχόμενα προβάλλεται στο εξωτερικό ως Κύπρος και ουσιαστικά εκμεταλλεύονται το καλό όνομα που έχουμε ως Κυπριακή Δημοκρατία. Καταλήγοντας στην επιστολή, ο Σύνδεσμος εισηγήθηκε τη διεξαγωγή μιας εμπεριστατωμένης μελέτης από το Υπουργείο Εξωτερικών και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, για να εξακριβωθεί το μέγεθος του προβλήματος της διοχέτευσης τουριστών, μέσω των νόμιμων αεροδρομίων της Δημοκρατίας, προς τα κατεχόμενα.

Το υπό αναφορά θέμα τέθηκε επίσης και ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας σε συνάντηση που είχε ο Σύνδεσμος στις 7 Σεπτεμβρίου 2023, καθώς και ενώπιον του Υπουργού Εξωτερικών σε συνάντηση που έγινε στις 18 Απριλίου 2024.

Υπενθυμίζεται ότι σε έρευνα του 2019, οι τουρίστες που έφταναν στα νόμιμα αεροδρόμια μας και περνούσαν τα οδοφράγματα για τις διακοπές τους άγγιζαν το 4% των συνολικών αφίξεων. Σύμφωνα με τις σημερινές εκτιμήσεις, το ποσοστό αυτό έχει διπλασιαστεί. Το ζήτημα είναι πρωτίστως ηθικό, καθώς κάποιοι σφετερίζονται τα ξενοδοχεία και τις περιουσίες των Ελληνοκυπρίων. Πέραν όμως, της ευαίσθητης υφής του προβλήματος, υπάρχει και αθέμιτος ανταγωνισμός καθώς τα παράνομα ξενοδοχεία, λειτουργούν χωρίς να πληρούν τις κοστοβόρες πιστοποιήσεις και απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να λογοδοτούν στην Κυπριακή Δημοκρατία, αλλά και με κατά πολύ πιο χαμηλότερα κόστη. Αυτό δημιουργεί αναπόφευκτα, ένα τεράστιο κενό στα έσοδα του τουρισμού, που αν δεν το περιορίσουμε άμεσα, θα γιγαντωθεί με ανυπολόγιστες ζημιές για τον τομέα μας αλλά και για την κυπριακή οικονομία.

Ο Σύνδεσμος συμμετείχε επίσης σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού που έγινε στις 14 Νοεμβρίου 2023, με θέμα που αφορούσε την απουσία αναφοράς του καθεστώτος κατοχής στην Κύπρο στις πλατφόρμες ηλεκτρονικών κρατήσεων για διαμονή σε ξενοδοχειακά καταλύματα και τη δυνατότητα που παρέχεται στους τουρίστες με τις εν λόγω πλατφόρμες να προβαίνουν σε κρατήσεις διαμονής στις κατεχόμενες περιοχές. Ο εκπρόσωπος του ΠΑΣΥΞΕ στην υπό αναφορά συνεδρία

σημείωσε πως όταν οι τουρίστες κάνουν αναζήτηση μέσω των ηλεκτρονικών πλατφόρμων, θα πρέπει να τους γίνονται συστάσεις και να ενημερώνονται πως τα τουριστικά καταλύματα βρίσκονται στις κατεχόμενες περιοχές.

Επίσης, το φαινόμενο των καθημερινών εκδρομών με λεωφορεία από τις ελεύθερες περιοχές προς τα κατεχόμενα, έχει πλήξει ιδιαίτερα την Ελεύθερη Περιοχή Αμμοχώστου, προκαλώντας τις αντιδράσεις των επιχειρηματιών της περιοχής, που χρόνο με το χρόνο, καταγράφουν μείωση στα εισοδήματά τους. Ένας ακόμα παράγοντας προσέλκυσης τουριστών στα κατεχόμενα, είναι η υποτίμηση της τουρκικής λίρας καθιστώντας τις αγορές υπηρεσιών και αγαθών φθηνότερες από τις ελεύθερες περιοχές, πλήττοντας έτσι εν μέρει την κίνηση στα καφεστιατόρια και τα καταστήματα σουβενίρ της περιοχής.

8.4. ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ ΞΕΝΟΔΟΧΟΙ

Ο ΠΑΣΥΞΕ, εκ μέρους των εκτοπισμένων ξενοδόχων, συνεχίζει να προβαίνει σε δημόσιες εκκλήσεις προς τους συμπατριώτες μας όπως αποφεύγουν τη διαμονή σε ξενοδοχεία που βρίσκονται στα κατεχόμενα και τα οποία, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, ανήκουν σε Ελληνοκύπριους ξενοδόχους. Επιπλέον η τυχόν στήριξη της παράνομης λειτουργίας Ελληνοκυπριακών ξενοδοχείων από συμπατριώτες μας, αποτελεί πρόκληση μια και ενισχύει το σφετερισμό που υφίστανται εδώ και 50 χρόνια από τους παράνομους διαχειριστές των περιουσιών μας.

Επίσης με τη διαμονή συμπατριωτών μας σε ξενοδοχεία των κατεχομένων, δεν τους διασφαλίζεται η ασφάλεια αλλά και οι συνθήκες υγιεινής που θα έπρεπε να διέπουν ένα νόμιμο αδειούχο τουριστικό κατάλυμα με βάση τη νενομισμένη άδεια λειτουργίας από τις αρμόδιες αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας, που και φυσικά δεν κατέχουν.

Πάγια θέση του ΠΑΣΥΞΕ είναι να συμβάλλει με όλες του τις δυνάμεις ώστε κάτω από ασφαλείς συνθήκες, να έλθει η χρονική στιγμή που θα επιτρέψει σε όλους τους εκτοπισμένους ξενοδόχους να ανακτήσουν τα ξενοδοχεία τους που βρίσκονται τώρα υπό κατοχή και ν' ανοίξουν οι πόρτες τους τόσο για τους Ελληνοκύπριους, όσο και για τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας, αφού προηγηθεί η επίτευξη λύσης που θα επανενώνει την πατρίδα μας.

Η διαφήμιση των κατεχόμενων ξενοδοχείων μας σε εκθέσεις στο εξωτερικό απασχόλησε επίσης το Σύνδεσμο, ο οποίος στις επαφές του με Διοργανωτές Ταξιδίων, κατηγορηματικά αποτρέπει την προώθηση ξενοδοχείων που παράνομα λειτουργούν στα κατεχόμενα, είτε Ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας, είτε κτίστηκαν επί τεμαχίου Ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας.

Στο σημείο αυτό υπενθυμίζονται οι προκλητικές ενέργειες του ψευδοκράτους για άνοιγμα της κατεχόμενης Αμμοχώστου το καλοκαίρι του 2019, η απαράδεκτη απόφαση της Τουρκίας να ανοίξει το 2020 το παραλιακό μέτωπο των Βαρωσίων, καθώς και τα δημοσιεύματα στα τέλη Απριλίου 2023 για πωλήσεις ξενοδοχείων σε τουρκοκύπριο επιχειρηματία.

Υπενθυμίζεται επίσης ότι ο ΠΑΣΥΞΕ εξέδωσε και ανακοίνωση στις 19 Οκτωβρίου 2020, με την οποία καταδίκασε απερίφραστα την απαράδεκτη απόφαση της Τουρκίας να ανοίξει το παραλιακό μέτωπο των Βαρωσίων, κατά παράβαση των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών και των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η υπό αναφορά ανακοίνωση στάληκε από τον ΠΑΣΥΞΕ και στην τότε Ειδική Αντιπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και στους Πρεσβευτές των Πέντε Μονίμων Μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας (της Κίνας, της Γαλλίας, της Ρωσίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και των ΗΠΑ), καθώς και στον Πρέσβη της Γερμανίας.

Ενόψει των πιο πάνω, ο ΠΑΣΥΞΕ συγκάλεσε άμεσα στα Γραφεία του, τρεις συσκέψεις το 2019 και στις 8 Μαΐου 2023 με τα επηρεαζόμενα Μέλη του που διαθέτουν ξενοδοχεία και άλλα ακίνητα στην κατεχόμενη Αμμόχωστο. Ακολούθως συστάθηκε Επιτροπή από Ξενοδόχους της Αμμοχώστου οι οποίοι, σε συνεδρία τους στις 15 Μαΐου 2023 εξέτασαν τα περαιτέρω βήματα σε πολιτειακό επίπεδο, για την όλη κατάσταση που δημιουργήθηκε στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου.

Επί τούτου η προαναφερόμενη Επιτροπή ετοίμασε υπόμνημα με τις θέσεις και εισηγήσεις των εκτοπισμένων ξενοδόχων, το οποίο απέστειλε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Εξωτερικών στις 21 Ιουνίου 2023.

Για το όλο θέμα των κατεχόμενων περιοχών μας, ο ΠΑΣΥΞΕ δια του Προέδρου του, του Προέδρου των Εκτοπισμένων Ξενοδόχων και του Γενικού Διευθυντή του, είχε συνάντηση

στις 9 Απριλίου 2024 με την κα Ρ. Londoño, Σύμβουλο της κας Μ.Αng. Holguín, Προσωπικής Απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για το Κυπριακό.

8.5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΣΥΞΕ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΤΟΥ UNDP

Ο ΠΑΣΥΞΕ συμμετέχει στο Δικοινοτικό Εργαστήριο για τη Διαμόρφωση Πλατφόρμας Διαλόγου Κύπρου που συνέστησε το αρμόδιο Τμήμα Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) ως ο μόνος αντιπροσωπευτικός επαγγελματικός Σύνδεσμος του τουριστικού τομέα των ελεύθερων περιοχών, που κλήθηκε να λάβει μέρος.

Σκοπός της Πλατφόρμας είναι η συζήτηση του μακροπρόθεσμου στόχου και επικέντρωση σε ένα εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ πολιτικών ηγετών και της κοινωνίας πολιτών, ενεργώντας υποστηρικτικά, σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις για επίλυση του Κυπριακού προβλήματος. Συναφώς και ως επί μέρους στόχοι είναι ο εντοπισμός θεμάτων που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως συναινετικά συστατικά της Κυπριακής Πλατφόρμας Διαλόγου, η οποία υποστηρίζεται από τους επίσημους Διαπραγματευτές των δύο Κοινοτήτων και η οποία να συμβάλλει στην καλλιέργεια της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο κοινοτήτων και στην προσύλωση για ένα πιο ευοίωνο μέλλον μέσα από τις προοπτικές που διανοίγονται από την επανένωση της κοινής μας πατρίδας.

9. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ

9.1. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Οι προσπάθειες του Συνδέσμου για την ίδρυση Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Κύπρου παραμένουν στο τραπέζι, αφού πιστεύουμε στην αναγκαιότητα ενός φορέα που θα καταστήσει την ξενοδοχία, ως τον σύμβουλο του κράτους του ιδιωτικού τομέα για τον κλάδο. Ο ΠΑΣΥΞΕ είχε επεξεργαστεί πρόταση νόμου για τη θεσμοθέτηση του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Κύπρου, η οποία είχε υποβληθεί στα Κόμματα, για την οποία έδειξαν τη θετική τους προσέγγιση και υποστήριξη.

9.2. ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΠΑΣΥΞΕ 2023

Την κύρια εκδήλωση του ΠΑΣΥΞΕ απετέλεσε, όπως κάθε χρόνο, η Ετήσια Γενική του Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε, με μεγάλη επιτυχία, στις 27 Ιουνίου 2023. Τη Συνέλευση τίμησαν με την παρουσία τους ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, η Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργοί, Αρχηγοί και Εκπρόσωποι Κομμάτων, ο τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Πρέσβεις και μέλη του διπλωματικού σώματος, Βουλευτές, Δήμαρχοι, Πρόεδροι και Διευθυντικά Στελέχη Ημικρατικών Οργανισμών, Ομοσπονδιών, Επιμελητηρίων, Συνδέσμων, Τραπεζών, Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, άλλοι επίσημοι, καθώς και Μέλη του Συνδέσμου.

Κατά το επίσημο μέρος της Συνέλευσης, απηύθυναν χαιρετισμό ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και ο Υφυπουργός Τουρισμού. Οι εργασίες του επίσημου μέρους της Συνέλευσης συνέχισαν με την ομιλία του Προέδρου του ΠΑΣΥΞΕ, κ. Χάρη Λοϊζίδη, ο οποίος, σε κλίμα έντονης συγκίνησης, παρέδωσε το πηδάλιο κλείνοντας ένα κύκλο 20χρονης προσφοράς.

Ο απελθών Πρόεδρος, στην τελευταία ομιλία του, υπογράμμισε ότι για τον ίδιο κλείνει ένας μεγάλος, πολύτιμος και παραγωγικός κύκλος, που τον σημάδεψε ως άνθρωπο και επαγγελματία. "Παραδίδοντας τα ηνία στην προεδρία του ΠΑΣΥΞΕ, αισθάνομαι ήσυχος πως πράξαμε ό,τι ήταν ανθρωπίνως δυνατόν όλα αυτά τα χρόνια για να ενισχύσουμε και να θωρακίσουμε τον κλάδο της φιλοξενίας και κατ' επέκταση την κυπριακή οικονομία", τόνισε. Στάθηκε ιδιαίτερα στο πόσο έδαφος κάλυψε όλα αυτά τα χρόνια ο ΠΑΣΥΞΕ, επιβεβαιώνοντας μέσα από διαχρονικές κρίσεις την ανθεκτικότητα του τομέα και αναβαθμίζοντας παράλληλα σημαντικά το τουριστικό προϊόν, τις υποδομές και την εμπειρία που προσφέρουμε ως χώρα και έχει πλέον εδραιωθεί η θέση ότι "ο κλάδος της φιλοξενίας είναι η πιο σταθερή, διαχρονική αξία της οικονομίας του τόπου μας".

Ο κ. Λοϊζίδης καθόρισε ως σημαντικότερο επίτευγμα του ΠΑΣΥΞΕ το ότι κατάφερε να αναγνωρίζεται καθολικά ως ένας αξιόπιστος εταίρος και συνομιλητής για την εκάστοτε κυβέρνηση, αποφεύγοντας μαξιμαλιστικές θέσεις και επιδιώκοντας πάντοτε τη σύνθεση και τον διάλογο. "Παραδίδοντας σήμερα τη σκυτάλη στον νέο πρόεδρο του ΠΑΣΥΞΕ, αισθάνομαι την ανάγκη να αφήσω ως παρακαταθήκη, την υπόμνηση προς όλους τους

εμπλεκόμενους φορείς στον κλάδο της φιλοξενίας ότι θα πρέπει να συνεχίσουμε να φροντίζουμε και να εξελίσσουμε το τουριστικό μας προϊόν", επεσήμανε. Επίσης έστειλε μήνυμα για την ανάγκη επίλυσης του Κυπριακού, ενώ δεν παρέλειψε να ευχαριστήσει προσωπικά όλους τους Προέδρους της Δημοκρατίας με τους οποίους συνεργάστηκε, πολιτικούς, υπουργούς, βουλευτές, τις συντεχνίες, τα στελέχη του υφυπουργείου Τουρισμού, των κυπριακών αεροπορικών εταιρειών, της Hermes Airports, του ΣΤΕΚ και του ACTA, καθώς και τους συνεργάτες του στον ΠΑΣΥΞΕ. "Θα είμαι πάντοτε πιστός στρατιώτης στην υπηρεσία του κλάδου της φιλοξενίας", διαμήνυσε.

Στη συνέχεια, κατόπιν ομόφωνης απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου, ο ΠΑΣΥΞΕ τίμησε τον τέως Υφυπουργό Τουρισμού, κ. Σάββα Περδίο, ως τον πρώτο Υφυπουργό Τουρισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και τον κ. Ζαχαρία Ιωαννίδη, ο οποίος διετέλεσε Γενικός Διευθυντής του ΠΑΣΥΞΕ για 31 χρόνια.

Οι Επίσημοι Χορηγοί-Στρατηγικοί Συνεργάτες της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του ΠΑΣΥΞΕ ήταν το ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, η EUROBANK CYPRUS LTD και ο Οίκος PwC CYPRUS.

9.3. ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΑΣΥΞΕ

Κατά τη διάρκεια της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μελών του Συνδέσμου που πραγματοποιήθηκε στις 27 Ιουνίου 2023 στη Λευκωσία, έγιναν αρχαιρεσίες από τις οποίες αναδείχθηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου για την τριετία 2023-2026. Αμέσως μετά, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο συνήλθε στην πρώτη του συνεδρία και καταρτίστηκε σε σώμα. Το νεοκλεγέν Συμβούλιο διαφαίνεται στην αρχή της παρούσας Έκθεσης.

Της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης προηγήθηκε η διεξαγωγή των Επαρχιακών Γενικών Συνελεύσεων κατά τις οποίες αναδείχθηκαν οι νέες Επαρχιακές Επιτροπές του Συνδέσμου: Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Αμμοχώστου, Πάφου και Ορεινών Θερέτρων.

9.4. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΣΥΞΕ

Σε μια προσπάθεια ευρύτερης κατανόησης των σοβαρών προβλημάτων και προοπτικών του τουρισμού στον τόπο μας από την κοινή γνώμη, δημοσιοποιήθηκαν στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, άρθρα, συνεντεύξεις και δηλώσεις του Προέδρου, του Γενικού Διευθυντή και άλλων Αξιωματούχων του Συνδέσμου, οι οποίοι επίσης εκπροσώπησαν το Σύνδεσμο σε πληθώρα επαγγελματικών συνελεύσεων, συναντήσεων, σεμιναρίων, αλλά και συναφών κοινωνικών εκδηλώσεων Οργανισμών, Πρεσβειών και άλλων φορέων.

Επιπρόσθετα ο Σύνδεσμος, δια του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή, προσκλήθηκαν από ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς για παραχώρηση συνεντεύξεων και δηλώσεων επί ειδικών και γενικών θεμάτων τουρισμού.

Μέσα στα πλαίσια της γνωριμίας και συνεργασίας του με τα ΜΜΕ, ο Σύνδεσμος διοργάνωσε εκδήλωση after-work drinks, στις 31 Ιανουαρίου 2024, στη Λευκωσία, κατά την οποία είχε την ευκαιρία να συζητήσει με δημοσιογράφους, τις προκλήσεις και τις προοπτικές της ξενοδοχειακής βιομηχανίας και κατ' επέκταση του κυπριακού τουρισμού και να ενισχύσει τον μεταξύ τους ανοικτό διάυλο επικοινωνίας.

Ο ΠΑΣΥΞΕ έχει επίσης στενή συνεργασία με το Συμβουλευτικό Οίκο Red Wolf, σε μια προσπάθεια περαιτέρω βελτίωσης της επικοινωνιακής του πολιτικής προς τα κέντρα αποφάσεων, τα ΜΜΕ και τα Μέλη του Συνδέσμου.

Στα πλαίσια της κοινωνικής του δράσης, ο ΠΑΣΥΞΕ ανέλαβε μια ιδιαίτερα σημαντική πρωτοβουλία θέλοντας να σταθεί στο πλευρό των συνανθρώπων μας που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και χρειάζονται βοήθεια. Κυριακή, Δευτέρα και Τρίτη του φετινού Πάσχα δεκάδες οικογένειες είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν το πασχαλινό τους γεύμα σε ξενοδοχειακές μονάδες Μέλη του.

Για υλοποίηση της δράσης "Κάνουμε το Πασχαλινό Τραπέζι σε Ευάλωτες Οικογένειες", ξενοδοχειακές μονάδες από όλη την Κύπρο, άνοιξαν τις πόρτες τους και υποδέχτηκαν τις άπορες οικογένειες. Συγκεκριμένα, πέραν των 60 ατόμων γεύτηκαν με μεγάλη ευχαρίστηση τα πασχαλινά εδέσματα που τους πρόσφεραν τα ξενοδοχεία: Annabelle Hotel, Coral Beach Hotel and Resort, Atlantica Mare Village Paphos,

Atlantica Aphrodite Hills Hotel, Atlantica Mare Village Ayia Napa, St Elias Resort Protaras, Atlantica Miramare Beach Hotel, Atlantica Oasis Hotel, Radisson Beach Resort Larnaca.

Ο ΠΑΣΥΞΕ με ανακοινωθέν του στις 10 Μαΐου 2024, ευχαρίστησε δημόσια τα Μέλη του που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά για συμμετοχή σε αυτή τη σημαντική πρωτοβουλία, στηρίζοντας με κάθε τρόπο τους συνανθρώπους μας που χρειάζονται βοήθεια.

9.5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΣΥΞΕ ΣΕ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Στην Κύπρο ο ΠΑΣΥΞΕ είναι εγγεγραμμένος στο Κυπριακό Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) και στην Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων Κύπρου (ΟΕΒ) και είναι αντεπιστέλλον μέλος του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών και Τουριστικών Πρακτόρων Κύπρου (ΑΤΤΑ).

Στο εξωτερικό, ο ΠΑΣΥΞΕ είναι μέλος στη HOTREC (Hotels, Restaurants & Cafes in Europe) που εδρεύει στις Βρυξέλλες και δραστηριοποιείται επί των τουριστικών θεμάτων με όλα τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επηρεάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα με το καταστατικό της HOTREC ισχύει η Αρχή του one Country one Vote και συναφώς η Κύπρος εκπροσωπείται μόνο από τον ΠΑΣΥΞΕ.

Από την 1^η Ιανουαρίου 2023, νέος Πρόεδρος της HOTREC είναι ο κ. Αλ. Βασιλικός, Πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Μέσα στα πλαίσια της συμμετοχής του ΠΑΣΥΞΕ, στις Γενικές Συνελεύσεις της HOTREC, ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου συμμετείχαν στην 87^η Γενική Συνέλευση της HOTREC που έγινε στις 25-27 Οκτωβρίου 2023 στις Βρυξέλλες στο Βέλγιο, καθώς και στην 88^η Γενική Συνέλευση που έγινε στις 24-26 Απριλίου 2024 στη Βουδαπέστη στην Ουγγαρία. Η αντιπροσωπεία του Συνδέσμου έκανε σημαντικές παρεμβάσεις και ενημέρωσε για τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ξενοδοχειακή μας βιομηχανία, όπως η έλλειψη προσωπικού, θέμα που ταλανίζει όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια.

Σημειώνεται ότι τα Μέλη της HOTREC είθισται να διοργανώνουν στις χώρες τους την εκάστοτε Γενική Συνέλευση που προηγείται της προεδρίας της κάθε χώρας. Επί τούτου η HOTREC επικοινωνήσε ήδη με τον ΠΑΣΥΞΕ και ζήτησε όπως η διοργάνωση της Γενικής της Συνέλευσης τον Οκτώβριο 2025, διεξαχθεί στην Κύπρο, ενόψει του ότι η χώρα μας προεδρεύει της ΕΕ το πρώτο εξάμηνο του 2026.

Επιπρόσθετα, ο Σύνδεσμος συμμετέχει δια του Γενικού του Διευθυντή στη Συμβουλευτική Επιτροπή του Ιταλο-Κυπριακού Εμπορικού Επιμελητηρίου, αναπτύσσοντας μια θεσμική συνεργασία για την από κοινού ανάπτυξη πρωτοβουλιών και έργων για την προώθηση του κυπριακού τουρισμού.

9.6. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΑΣΥΞΕ ΚΑΙ ΞΕΕ

Υπενθυμίζεται ότι ο ΠΑΣΥΞΕ υπέγραψε το 2022 στα Γραφεία του ΞΕΕ στην Αθήνα, Μνημόνιο Αμοιβαίας Κατανόησης και Συνεργασίας με το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΞΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό, ΠΑΣΥΞΕ και ΞΕΕ ανταλλάσσουν τεχνογνωσία όσον αφορά στατιστικά στοιχεία στον τουρισμό, θέματα τουριστικής πολιτικής και νομοθεσίας, θεματικές μορφές τουρισμού, νέα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και έρευνα και εξελίξεις στην εθνική, ευρωπαϊκή και παγκόσμια τουριστική αγορά. Σημειώνεται ότι ο ΠΑΣΥΞΕ βρίσκεται συνεχώς σε ανοικτή επικοινωνία με το αδελφοποιημένο Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος.

Ο ΠΑΣΥΞΕ, δια του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή, είχαν συνάντηση στις 15 Σεπτεμβρίου 2023 στην Αθήνα, με τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΞΕΕ, όπου συζήτησαν τα κρίσιμα θέματα που απασχολούν τον τουριστικό τομέα σε Ελλάδα και Κύπρο. Κατά τη συνάντηση έγινε τελετή παράδοσης από τον Πρόεδρο του ΞΕΕ και της HOTREC, στον ΠΑΣΥΞΕ, του υλικού του Εκπαιδευτικού Προγράμματος "Φιλοξενία ΜΟΥ" που διδάσκεται στις μαθήτριες και τους μαθητές των Β' και Γ' τάξεων των Δημοτικών Σχολείων στην Ελλάδα. Το μάθημα της Φιλοξενίας αποτελεί μια παγκόσμια καινοτομία που σχεδιάστηκε από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος (εκτενής αναφορά γίνεται σε άλλο κεφάλαιο της Έκθεσης).

Μέσα στα πλαίσια αυτής της επίσκεψης στην Αθήνα, οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ συναντήθηκαν επίσης με την Υπουργό Τουρισμού της Ελλάδος, με την οποία αντάλλαξαν απόψεις για τις κοινές προκλήσεις που αφορούν την

τουριστική βιομηχανία, αλλά και τους κοινούς στόχους που μπορούν να επιτευχθούν. Παράλληλα, τέθηκαν στο τραπέζι προτάσεις για πιθανές κοινές δράσεις, που στόχο έχουν τη βιωσιμότητα και την αειφορία στην ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος.

Στις 25 Νοεμβρίου 2023, ο ΠΑΣΥΞΕ εκπροσωπήθηκε, δια του Προέδρου και του Γενικού του Διευθυντή, στη Γενική Συνέλευση του ΞΕΕ, που είχε ως σύνθημα "ο τουρισμός είναι υπόθεση όλων μας". Η Συνέλευση εξέτασε σημαντικά θέματα που έχει ενώπιον της η ξενοδοχειακή βιομηχανία της Ελλάδας, όπως οι πολεμικές συρράξεις που εξελίσσονται σε Μέση Ανατολή και Ευρώπη, ο υψηλός πληθωρισμός, η κλιματική αλλαγή και η έλλειψη εργατικού προσωπικού. Προκλήσεις που δοκιμάζουν επίσης τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη του κυπριακού τομέα ξενοδόχων. Οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΥΞΕ είχαν την ευκαιρία να αντλήσουν σημαντική ενημέρωση, γνώση και εξειδίκευση για το πως η Ελλάδα αντιμετωπίζει τα ζητήματα αυτά προκειμένου ο τομέας να παραμείνει ανταγωνιστικός.

Ο ΠΑΣΥΞΕ, στο πλαίσιο της παρουσίας του στη Γενική Συνέλευση του ΞΕΕ, συναντήθηκε με την ηγεσία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας και τον Πρόεδρό της, όπου συνομίλησαν μεταξύ άλλων για τα επόμενα βήματα των δύο Συνδέσμων. Είχαν επίσης την ευκαιρία, να συνομιλήσουν και να ανταλλάξουν απόψεις για τις κοινές προκλήσεις και εξελίξεις που αντιμετωπίζουν οι δύο βιομηχανίες, με διάφορους αξιωματούχους της Ελληνικής Κυβέρνησης, στελέχη του Υπουργείου Τουρισμού της Ελλάδας και τουριστικούς φορείς, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ).

9.7. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΑΣΥΞΕ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Υπενθυμίζεται ότι κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου του Πολυδύναμου Κέντρου και Δημάρχου Λευκωσίας, υπογράφηκε το 2022, δια του Γενικού του Διευθυντή, Μνημόνιο Συνεργασίας με το Πολυδύναμο Κέντρο, για τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου για την διασύνδεση και προώθηση δράσεων για την υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, στο πλαίσιο της λειτουργίας του νεοσύστατου "Κέντρου Ενημέρωσης και Επιμόρφωσης για την Απασχόληση και την Επιχειρηματική δράση - ΚΕΕΑΕΔ".

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ε.Ε. και από Εθνικούς Πόρους, υπό την Επενδυτική Προτεραιότητα 9β, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020. Δικαιούχος είναι ο Δήμος Λευκωσίας, ενώ ο Φορέας Υλοποίησης είναι το Πολυδύναμο Δημοτικό Κέντρο Λευκωσίας

9.8. Ο "ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ" ΤΟΥ ΠΑΣΥΞΕ ΣΤΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Υπενθυμίζεται ότι με την πρώτη έντυπη έκδοση του Περιοδικού "ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ" το 2005, ο ΠΑΣΥΞΕ πραγματοποίησε ένα μεγάλο και σημαντικό βήμα στον εκσυγχρονισμό της επικοινωνίας με τα μέλη του, με το σύνολο της τουριστικής βιομηχανίας του τόπου και βεβαίως τους εκπροσώπους των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Τον Ιανουάριο 2024 σηματοδοτήθηκε η μετάβαση του επίσημου περιοδικού του ΠΑΣΥΞΕ, στον ψηφιακό κόσμο και πέρασε από την έντυπη μορφή στην ψηφιακή, συμβαδίζοντας με τις σύγχρονες ανάγκες των αναγνωστών, που επιζητούν ολοένα και περισσότερο, εύκολα προσβάσιμο και ποιοτικό περιεχόμενο. Με τον ψηφιακό "Ξενοδόχο" ο Σύνδεσμος αποχαιρέτησε τα φυσικά αντίτυπα και μείωσε τη χρήση του χαρτιού, κάτι που ευθυγραμμίζεται και με την ευρύτερη πολιτική των μελών μας, για μείωση του αντίκτυπού τους στο περιβάλλον.

Με ελκυστικό και δυναμικό περιεχόμενο που βελτιώνει την εμπειρία ανάγνωσης, και με τη δυνατότητα ενσωμάτωσης διαδραστικών εργαλείων όπως βίντεο, ηχητικά και links, η ψηφιακή μορφή του επίσημου περιοδικού του ΠΑΣΥΞΕ, μετεξελίχθηκε σε ένα πολύτιμο εργαλείο επικοινωνίας, για την ξενοδοχειακή βιομηχανία. Η ψηφιακή μετάβαση όμως δεν αλλοιώνει την ταυτότητα του "Ξενοδόχου", που παραμένει πιστός στην αποστολή του, ως η φωνή της ξενοδοχειακής βιομηχανίας που αναδεικνύει τις ανησυχίες μας και προβάλλει την επικαιρότητα του τομέα και των μελών του. Ένα μηνιαίο περιοδικό που στις σελίδες του μπορεί κανείς να αντλήσει τεχνογνωσία για τις σύγχρονες τάσεις και πρακτικές που επικρατούν διεθνώς. Επίσης θα αποτελέσει σημαντικό όχημα για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη του τουρισμού.

9.9. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΣΥΞΕ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ο ΠΑΣΥΞΕ, μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του, συμμετέχει κατά καιρούς σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

Το πρώτο Πρόγραμμα έχει τίτλο "Reducing the Consumption and Disposal of Single-use Plastics (SUP) in the Tourism Industry in Cyprus, Greece and Malta - 2018-1-0572" με ακρωνύμιο SUPMed, το οποίο έληξε τον Οκτώβριο του 2023 και βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου. Το Πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία μέσω του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και το Νορβηγικό Ταμείο για την Περιφερειακή Συνεργασία.

Το δεύτερο Πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχει ο Σύνδεσμος είναι το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα INSTANT, μέσα στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος RESTART 2016-2020 και το οποίο επίσης ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2023 και βρίσκεται στη διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου.

Το τρίτο Πρόγραμμα που συμμετέχει ο Σύνδεσμος είναι το NEARVET μέσα στα πλαίσια των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων ERASMUS+ και θα έχει διάρκεια 24 μηνών από Δεκέμβριο 2022 μέχρι Δεκέμβριο 2024.

9.10. ΑΠΕΒΙΩΣΕ Ο ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΥΞΕ, ΚΙΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο Σύνδεσμος με αισθήματα λύπης, εξέδωσε ανακοινωθέν στις 25 Οκτωβρίου 2023, όπου ανήγγειλε το θάνατο του Επίτιμου Προέδρου του, Κίκη Κωνσταντίνου, εκφράζοντας και δημόσια τα συλλυπητήρια σύσσωμης της ξενοδοχειακής βιομηχανίας προς την οικογένεια του εκλιπόντος.

Ο εκλιπών θεωρείται ως ένας εκ των πρωτοπόρων στην ανάπτυξη της τουριστικής και ξενοδοχειακής βιομηχανίας του τόπου, ο οποίος υπηρέτησε τον ΠΑΣΥΞΕ ως Πρόεδρος για επτά χρόνια (1990-1997). Η πολύτιμη αυτή προσφορά του αναγνωρίστηκε από το Σύνδεσμο ανακηρύσσοντας τον ως Επίτιμο Πρόεδρο του ΠΑΣΥΞΕ.

9.11. ΜΕΛΗ ΠΑΣΥΞΕ

Τα μέλη του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων αριθμούν 299 μονάδες (περιλαμβανομένων και 47 εκτοπισμένων μελών) μέχρι τις 31/5/2024, με συνολική δυναμικότητα 63.692 κλίνες.

Κατά επαρχία τα μέλη του Συνδέσμου αναλύονται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ**.

10.ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

10.1. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΑΣΥΞΕ Λευκωσίας προέβη στις ακόλουθες ενέργειες/δραστηριότητες:

- Ανάδειξη του τουριστικού προϊόντος και προβλημάτων της Λευκωσίας ως τουριστικός προορισμός μέσα από εκπομπές τηλεοράσεως και ραδιοφώνου
- Συμμετοχή σε διάφορα συνέδρια τουριστικού περιεχομένου
- Συμμετοχή σε διάφορες Εκθέσεις εξωτερικού.
- Συναντήσεις με όλα τα ξενοδοχεία μέλη του ΠΑΣΥΞΕ Λευκωσίας
- Δημοσίευση Δελτίων Τύπου στα Media
- Συναντήσεις:
 - » Υφυπουργείο Τουρισμού
 - Άξονες τουρισμού για Λευκωσία
 - Στρατηγική προσέλκυσης τουριστών
 - » ΕΤΑΠ, συνεχής στενή συνεργασία σχετικά με την προβολή των ξενοδοχειακών μονάδων σε Εκθέσεις που λαμβάνει μέρος η ΕΤΑΠ Λευκωσίας.
 - Κατά διαστήματα έγιναν συναντήσεις για θέματα που αφορούν τη Λευκωσία και τη δημιουργία στρατηγικής.
 - Κάθε χρόνο γίνεται σχολιασμός και παρατηρήσεις για βελτίωση του σχεδίου δράσης της ΕΤΑΠ.
 - Συνεχής διανομή flyers (ειδικά θεματικά) και ψηφιακής μορφής (CD) που αφορούν την Λευκωσία, προς τα ξενοδοχεία μέλη μας.
 - Δημιουργία Calendar/Events.
 - Branding Λευκωσίας.

10.2. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2023, οι προσπάθειες του ΠΑΣΥΞΕ Λεμεσού επικεντρώθηκαν στις αγορές οι οποίες παρουσίαζαν την μεγαλύτερη προοπτική, δεδομένης της Ρωσο-Ουκρανικής κρίσης που συνέχισε να επηρεάζει τις αφίξεις. Το σχέδιο δράσης είχε στόχο την έμφαση σε παραδοσιακές αγορές και την ανάπτυξη αναδυόμενων αγορών. Υλοποιήθηκαν επιπρόσθετα δράσεις για ανάδειξη της υπαίθρου, αναβάθμιση των υποδομών ειδικών ενδιαφερόντων και εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων για διευκόλυνση του επισκέπτη. Στόχος, ο εμπλουτισμός και η αναβάθμιση της τουριστικής εμπειρίας. Δυστυχώς, η κρίση στο Ισραήλ περί τα τέλη του έτους είχε αρνητικές επιπτώσεις στις επιδόσεις του τελευταίου τριμήνου.

Κατά τους πρώτους μήνες του έτους πραγματοποιήθηκε συμμετοχή στην τουριστική έκθεση στο Τελ Αβίβ και εκδήλωση προβολής της Λεμεσού στο Γερεβάν της Αρμενίας. Ακολουθώντας υλοποιήθηκαν διαδικτυακές παρουσιάσεις σε τουριστικούς συμβούλους σε συνεργασία με την Jet2Holidays του Ηνωμένου Βασιλείου και του FTI Group της Γερμανίας. Παράλληλα, στη διάρκεια του έτους προσφέρθηκε ξενάγηση και κέρασμα σε εκατοντάδες τουριστικούς συμβούλους που πραγματοποιούσαν επίσκεψη γνωριμίας στη Λεμεσό (fam trips) από Ηνωμένο Βασίλειο, Πολωνία, Αρμενία και Ρουμανία, ενώ φιλοξενήθηκαν δημοσιογράφοι και influencers από Ηνωμένο Βασίλειο, Ισραήλ, Αμερική, Καναδά, Αραβικά Εμιράτα, οι οποίοι συνέβαλαν στην προβολή της Λεμεσού στο εξωτερικό ως κοσμοπολίτικος και ποικιλόμορφος τουριστικός προορισμός.

Στη διάρκεια του έτους, για τον εμπλουτισμό του οπτικοακουστικού υλικού δημιουργήθηκαν τέσσερα νέα σύντομα βίντεο που προβάλλουν δραστηριότητες στη Λεμεσό για όλες τις ηλικίες, ενώ πενήντα σημεία στην ύπαιθρο αποτυπώθηκαν σε φωτογραφίες 360°. Το φωτογραφικό αρχείο εμπλουτίστηκε με εικοσιπέντε νέες φωτογραφίες για προώθηση της ποδηλασίας. Τα ψηφιακά εργαλεία στη διάθεση του τουρίστα ενισχύθηκαν με την ολοκλήρωση της εφαρμογής 'Activities Limassol' που παρουσιάζει το προσφερόμενο προϊόν στον τομέα των

ειδικών ενδιαφερόντων συμπεριλαμβανομένου διαδρομών πεζοπορίας, διαδρομών ποδηλασίας, γαστρονομίας και οίνου, κουμανταρίας, κτλ, και επίσης με τον ηλεκτρονικό 'Τουριστικό Οδηγό Λεμεσού'.

Με στόχο την προσέλκυση εγχώριου τουρισμού πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακές εκστρατείες σε μηχανές αναζήτησης, κοινωνικά δίκτυα και σε δημοφιλή ειδησεογραφικά και lifestyle sites. Πριν από την καλοκαιρινή περίοδο, πραγματοποιήθηκε δίμηνη εκστρατεία σε συνεργασία με την Google για προώθηση της Λεμεσού στις χώρες πηγές τουρισμού. Για ανάδειξη των ειδικών ενδιαφερόντων πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακές εκστρατείες για την ποδηλασία στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Γερμανία, Αυστρία και Ολλανδία, ενώ διαδικτυακή προώθηση της πεζοπορίας έγινε στο Ισραήλ.

Στη διάρκεια του πρώτου του έτους, ο Σύνδεσμος πρόβαλε με συνεντεύξεις και δελτία τύπου το έργο του αλλά και τη Λεμεσό ως προορισμό για ολόχρονο τουρισμό.

Επιπλέον, παρευρέθηκε ενεργά και με προσωπική παρουσία του Προέδρου του, σε εκδηλώσεις και συναντήσεις.

Πέραν των πιο πάνω, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την ΕΤΑΛ (Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Περιφέρειας Λεμεσού), στην οποία ο Σύνδεσμος είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, για την άρτια συνεργασία και να τη συγχαρούμε για το έργο της.

10.3. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Για ακόμη μια χρονιά, το 2023 ο ΠΑΣΥΞΕ σε συνεργασία με την Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Λάρνακας έχει προβεί σε πολλαπλές ουσιαστικές και πολυδιάστατες δράσεις με στόχο όπως πάντα την ποιοτική αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας μας.

Οι δράσεις αυτές υλοποιήθηκαν όπως πάντα με τη στήριξη του Υφυπουργείου Τουρισμού και σε συνεργασία με τις Τοπικές Αρχές και τους Φορείς.

Στα πλαίσια του προγράμματος για ανάπτυξη Ηλεκτρονικού Μάρκετινγκ (Data Driven) αναβαθμίστηκε πλήρως η καμπάνια Digital Marketing με την δημιουργία γενικού βίντεο και Reels για την Λάρνακα με καινούργιο

φωτογραφικό υλικό και αυξημένη προώθηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και διαφήμισης. Με αυτόν τον σκοπό είχαμε επίσης και φιλοξενία ξένων δημοσιογράφων/οργανωτών ταξιδιών/Bloggers/Influencers σε διάφορα καταλύματα της Λάρνακας.

Μετά από την μεγάλη έμφαση στη ψηφιοποίηση των τουριστικών εργαλείων που έχει δώσει τα τελευταία χρόνια ο ΠΑΣΥΞΕ σε συνεργασία με την ΕΤΑΠ Λάρνακας, επέκτεινε το καινοτόμο πρόγραμμα Larnaka Storytelling Statues και πρόσθεσε τη δημιουργία χάρτη 'Treasure Hunting'.

Στον τομέα του φυσικού περιβάλλοντος και βελτίωσης του προϊόντος στα χωριά της επαρχίας, μετατράπηκαν τα τρία παιδικά πάρκα στα Μελισσοχώρια σε Μελισσόπαρκα. Επεκτάθηκε επίσης το Πρόγραμμα "Enriching & Greening Larnaka's Beaches" με αθλητικές και άλλες υποδομές στη Βορόκληνη και στο Κίτι.

Στον εμπλουτισμό της θαλάσσιας προστατευόμενης περιοχής Λάρνακας, τοποθετήθηκαν αμφορείς κοντά στο Ναυάγιο Ελπίδα με στόχο την αύξηση της βιοποικιλότητας του βυθού και την ενίσχυση του καταδυτικού ενδιαφέροντος.

Περαιτέρω ενέργειες με στόχο τη βελτίωση της εικόνας της Λάρνακας του έτους ήταν μεταξύ άλλων και η εκστρατεία καταπολέμησης της ταμπελορύπανσης σε τουριστικές περιοχές της επαρχίας, η στήριξη σε διάφορα Φεστιβάλ Παραδοσιακής Κουλτούρας και η στήριξη αθλητικών διοργανώσεων Ευρωπαϊκής και διεθνούς εμβέλειας (κατόπιν συνεννόησής με το Υφυπουργείο Τουρισμού).

10.4. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο , Ιούνιος 2023-Ιούνιος 2024, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΑΣΥΞΕ Αμμοχώστου συνήλθε σε οκτώ τακτικές συνεδρίες και σε άλλες επτά συνήλθε η Επιτροπή Μάρκετινγκ αφού ο ΠΑΣΥΞΕ ανέλαβε να υλοποιήσει την μεγαλύτερη μέχρι τώρα διαφημιστική εκστρατεία της Επαρχίας, ύψους 130,000 περίπου χιλιάδων ευρώ.

Η διαφημιστική εκστρατεία θα καλύψει την περίοδο Απρίλιος -Νοέμβριος 2024 όλες τις βασικές αγορές της Επαρχίας Αμμοχώστου αλλά κι αυτές οι οποίες έχουν αποκτήσει τα τελευταία χρόνια μια δυναμική προς την Επαρχία.

Το νυν Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΑΣΥΞΕ Αμμοχώστου εξελέγη κατά την ετήσια Γενική Συνέλευση στις 30 Μαΐου 2023 και καταρτίστηκε σε σώμα ως ακολούθως: Παναγιώτης Κωνσταντίου, Πρόεδρος, Λούης Μισέρης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, Χρύσω Τσόκκου, Α' Αντιπρόεδρος, Γιώργος Κοιτάζος, Β' Αντιπρόεδρος, Αντρέας Τσόκκος, Γραμματέας, Αλέξανδρος Λεοτσάκος, Οικονομικός Διαχειριστής. Μέλη: Αντρέας-Λούης Γιαννάκη, Μαρίνος Ηλία, Κορνήλιος Κεμιτζής, Ξενοφών Κίρκας, Γεώργιος Κουμή, Ευγένιος Λεοντιάδης, Παναγιώτης Μάρκου, Αντρέας Παναγίδης, Ηλίας Παναγίδης, Στέλιος Παναγιώτου, Σήλια Χατζηχρίστου, Αλέξιος Χρυσάφινης, Παναγιώτης Παναγιώτου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εφαρμόζοντας το Καταστατικό αλλά και για εύρυθμη λειτουργία του Συμβουλίου, αποφάσισε όπως απαλλαγούν από τα καθήκοντα τους, τέσσερα μέλη λόγω συχνών απουσιών από τις συνεδρίες. Η μείωση των μελών αναμένεται να βοηθήσει στην εύρυθμη λειτουργία του Δ.Σ. με τον περιορισμό της αναβολής συνεδριάσεων λόγω μη ύπαρξης απαρτίας.

Ενέργειες

- Το Διοικητικό Συμβούλιο κάλεσε σε μια από τις συνεδρίες του τον Πρόεδρο του Κεντρικού ΠΑΣΥΞΕ και το Γεν. Διευθυντή του Συνδέσμου, με τους οποίους συζήτησαν τα διάφορα προβλήματα της περιοχής, όπως η έλλειψη προσωπικού, η παραβατικότητα, οι ακραίες συμπεριφορές, η ηχορύπανση από τα κλαμπς και τις γουρούνες, η αυξανόμενη ροή τουριστών προς τα κατεχόμενα, κ.α.
- Το Δ.Σ. προχώρησε στη διεύρυνση της Επιτροπής Μάρκετινγκ της οποίας αυξήθηκαν τα καθήκοντα και η αποστολή της, αφού ο ΠΑΣΥΞΕ ανέλαβε να αναβαθμίσει το τουριστικό προϊόν της Επαρχίας ξεκινώντας από την αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Συνδέσμου και την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας
- Το Διοικητικό Συμβούλιο προσκάλεσε επίσης σε μια συνεδρία του, τον Έντιμο Υφυπουργό Τουρισμού, με τον οποίο συζήτησε τα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ξενοδοχειακή βιομηχανία, αλλά και η ευρύτερη Τουριστική Επαρχία Αμμοχώστου.

- Το Διοικητικό Συμβούλιο είχε συνάντηση και με την κα Μ. Κουρούπη της HERMES, στην παρουσία του Προέδρου και του Γεν. Διευθυντή του ΠΑΣΥΞΕ, με την οποία συζητήσε τη συνδεσιμότητα του αεροδρομίου Λάρνακας με νέα αεροδρόμια, ιδιαίτερα κατά την χειμερινή περίοδο προκειμένου να ενισχυθεί η προσπάθεια μας για επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- Συζητήθηκε επίσης και η συνδεσιμότητα του αεροδρομίου της Λάρνακας με το αεροδρόμιο Πάφου προκειμένου να διευκολυνθεί η συγκοινωνία μεταξύ των δύο αεροδρομίων.
- Στις 14 Μαΐου 2024, συγκλήθηκε έκτακτη Γενική Συνέλευση, στη παρουσία του Προέδρου του ΠΑΣΥΞΕ και του Γενικού Διευθυντή, προκειμένου να συζητηθούν τα σοβαρά προβλήματα που ταλανίζουν την ξενοδοχειακή βιομηχανία και κατ' επέκταση τον τουρισμό στην Επαρχία Αμμοχώστου. Μεταξύ άλλων συζητήθηκαν η πορεία του τουρισμού κατά την φετινή χρονιά και οι μέχρι τώρα κρατήσεις, η πορεία της μεγάλης διαφημιστικής εκστρατείας στην οποία μετέχουν όλοι οι τουριστικοί φορείς της Επαρχίας, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η έλλειψη εργατικού δυναμικού, οι οικονομικές σχέσεις μεταξύ των μελών, κ.α.

10.5. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΦΟΥ

Κατά τη διάρκεια του 2023 και αρχές του 2024, η Επαρχιακή Επιτροπή Πάφου ασχολήθηκε με τα ακόλουθα θέματα:

1. Η Επαρχιακή Επιτροπή Πάφου το 2023 και 2024 συνήλθε πέραν των 15 φορών τόσο διαδικτυακά, όσο και δια ζώσης και εξέτασε ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων.
2. Ψηφιακή εκστρατεία για την προώθηση του προορισμού Πάφος (Επαρχία Πάφου). Η καμπάνια χρηματοδοτήθηκε από τους ξενοδόχους της Επαρχίας Πάφου, την ΕΤΑΠ Πάφου, την Ελληνική Τράπεζα και την Hermes Airports. Πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις στην παρουσία του Υφυπουργού Τουρισμού, των ξενοδόχων της Ελληνικής Τράπεζας και της Hermes Airports, μια για την έναρξη της καμπάνιας και μια με την ολοκλήρωση. Το έτος 2024 επενδύθηκε για την καμπάνια το συνολικό ποσό των €180,000. Πέραν του ποσού των €100,000 προήλθε από τους ξενοδόχους της Πάφου και τα υπόλοιπα από την ΕΤΑΠ Πάφου την Ελληνική Τράπεζα και την Hermes Airports.

3. Ξενοδόχοι έχουν προβεί σε από κοινού προσφυγή εναντίον του ΣΑΠΑ προς αμφισβήτηση των τελών που επιβλήθηκαν στα ξενοδοχεία για το έτος 2020/2021. Η υπόθεση βρίσκεται σε εξέλιξη.
4. Συνεχιζόμενη προσπάθεια που αφορά τη δημιουργία κυματοθραυστών στο παραλιακό μέτωπο από τα Μπάνια μέχρι και τη Γεροσκήπου. Το έργο προχωρά για τη διαδικασία προσφορών. Η χρηματοδότηση θα γίνει κυρίως από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επί τούτου γίνονται συσκέψεις.
5. Ο ΠΑΣΥΞΕ συμμετέχει ανελλιπώς στις συνεδρίες του ΔΣ της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Περιφέρειας Πάφου, συμβάλλοντας καθοριστικά στις αποφάσεις που αφορούν την αναβάθμιση των προσφερόμενων εμπειριών και υπηρεσιών του προορισμού.
6. Το Μάιο του 2023, ο ΠΑΣΥΞΕ Πάφου συμμετείχε σε συνεδρία στην Πάφο με τον νέο Υφυπουργό Τουρισμού και προωθήθηκαν διάφορα ζητήματα όπως θωράκιση παραλιακού μετώπου Πάφου-Γεροσκήπου, αεροπορική σύνδεση, κα.
7. Ως ΠΑΣΥΞΕ Πάφου στηρίξαμε και βραβεύσαμε αριστούχους μαθητές τριών τεχνικών σχολών της επαρχίας τον Ιούνιο του 2023.
8. Στις 23/9/2023, με την συμμετοχή του ΠΑΣΥΞΕ Πάφου, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση του Κυπριακού Ιδρύματος Αειφορίας (CSTI). Πρόκειται για μια πρωτοβουλία με θέμα "PLASTIC FREE BEACH" για την προστασία ρύπανσης από πλαστικό των παραλιών και του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Με σύνθημα "Κρατήστε την άμμο και τις θάλασσες καθαρές από πλαστικό".
9. Στις 31/10/2023 Ο ΠΑΣΥΞΕ Πάφου συμμετείχε στα εγκαίνια του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και συγκεκριμένα του κτηρίου της νέας Σχολής Διοίκησης Τουρισμού, Φιλοξενίας και Επιχειρηματικότητας στην Πάφο. Επιπρόσθετα, τα μέλη του ΠΑΣΥΞΕ Πάφου στήριξαν τις προσπάθειες στέγασης των φοιτητών του ΤΕΠΑΚ Πάφου δίνοντας 30 δωμάτια σε ξενοδοχεία μέχρι την κατασκευή των φοιτητικών εστιών που κατασκευάζει ο Δήμος Πάφου.

10. Συμμετοχή στις Τουριστικές εκθέσεις WTM στο Λονδίνου 6-8 Νοεμβρίου 2023 και ITB Βερολίνου στη Γερμανία στις 4-6 Μαρτίου 2024.
11. Στις 23/5/2024 με την συμμετοχή του ΠΑΣΥΞΕ Πάφου, πραγματοποιήθηκε και δεύτερη εκδήλωση του Κυπριακού Ιδρύματος Αειφορίας (CSTI) μπροστά από το ξενοδοχείο AMAVI. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία με θέμα "PLASTIC FREE BEACH" για την προστασία ρύπανσης από πλαστικό των παραλιών και του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Με σύνθημα "Κρατήστε την άμμο και τις θάλασσες καθαρές από πλαστικό".

10.6. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΡΕΙΝΩΝ ΘΕΡΕΤΡΩΝ

Κατά το υπό ανασκόπηση έτος, η Επαρχιακή Επιτροπή των Ορεινών Θερέτρων δραστηριοποιήθηκε ως εξής:

- Είχε ενεργό συμμετοχή στο Σχέδιο Επιχορηγημένων Αδειών κατά το Καλοκαίρι 2023 που είχε ως αποτέλεσμα το ποσό να ανέλθει στις €937.000, καθώς και στον προγραμματισμό του Σχεδίου για το Καλοκαίρι του 2024, το ποσό του οποίου μειώθηκε φέτος στις €900.000.
- Είχε ενεργό συμμετοχή στο Σχέδιο Επιχορήγησης Διακοπών Χαμηλοσυνταξιούχων στα Ορεινά Θέρετρα και τον Πύργο Τυλληρίας, το οποίο εφαρμόστηκε κατά την περίοδο Ιουνίου-Ιουλίου και Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2023. Επίσης για την φετινή χρονιά έγιναν προσπάθειες για αύξηση του ποσού το οποίο θα ανέλθει στο €1.100.000.
- Έχει επιτευχθεί, δια της έντονης ενεργοποίησης του Προέδρου της Επιτροπής, η τροποποίηση από τη Βουλή, του περί της "Ρύθμισης της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμου" με την οποία ενσωματώθηκε και νέος ορισμός για "Ξενοδοχείο Υπαίθρου". Η σχετική τροποποίηση του Νόμου δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Μαρτίου 2024.
- Διεξήγαγε συναντήσεις προς συζήτηση διαφόρων προβλημάτων της περιοχής, όπως το κόστος καυσίμων και τη δυνατότητα παροχής 'αγροτικού' πετρελαίου για τα ξενοδοχεία των Ορεινών Θερέτρων, ως επίσης και θέματα προώθησης και προβολής.
- Η Επιτροπή Ορεινών Θερέτρων εκπροσωπείται στον Φορέα Τουριστικής Ανάπτυξης Ορεινών Θερέτρων.

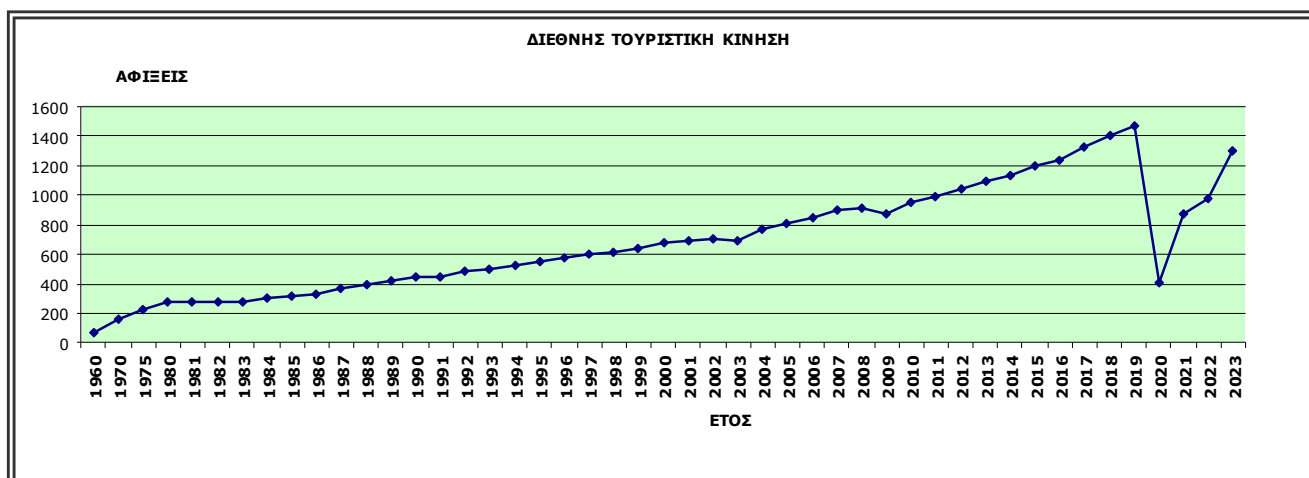
Είναι συντονιστής των Ομάδων Προβολής και λαμβάνει μέρος στις Ομάδες Εκδηλώσεων. Επίσης γίνονται διάφορες ενέργειες εκδηλώσεων και προβολής των Ορεινών Θερέτρων και ετοιμάζεται μελέτη ανάπτυξης και προβολής των Ορεινών Θερέτρων.

- Μετά από επίμονη προσπάθεια με το Υφυπουργείο Τουρισμού, εξασφαλίστηκε, για πρώτη φορά, κονδύλι €4.700.000 για ανακαινίσεις ξενοδοχείων στα Ορεινά θέρετρα μόνο, αλλά αναμένεται και νέα εξαγγελία του Σχεδίου εντός του τρέχοντος έτους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΕΤΟΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ (ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ)	ΔΕΙΚΤΗΣ (1960=100)	ΕΤΗΣΙΑ ΑΛΛΑΓΗ %
1960	69,3	100.0	-
1970	165,8	239.25	-
1975	222,3	320.78	-
1980	278,2	401.44	-
1981	278,8	402.31	0.2
1982	277,5	400.43	-0.5
1983	283,2	408.66	2.1
1984	308,6	445.31	9.0
1985	322,1	464.79	4.4
1986	332,8	480.23	3.3
1987	362,4	522.94	8.9
1988	388,2	560.17	7.1
1989	414,0	597.40	6.6
1990	445,8	643.29	7.7
1991	449,2	648.20	0.8
1992	486,7	702.31	8.3
1993	501,4	723.52	3.0
1994	526,6	759.88	5.0
1995	544,9	786.29	3.5
1996	575,3	830.16	5.6
1997	597,8	862.63	3.9
1998	617,4	890.91	3.3
1999	641,1	925.11	3.8
2000	677,0	976.91	5.6
2001	688,0	992.78	1.6
2002	709,0	1023.09	3.1
2003	697,0	1005.77	-1.7
2004	766,0	1105.34	9.9
2005	807,0	1164.50	5.4
2006	846,0	1220.78	4.8
2007	894,0	1290.04	5.7
2008	913,0	1317.46	2.1
2009	877,0	1265.51	-3.9
2010	952,0	1373.74	8.6
2011	994,0	1434.34	4.4
2012	1,040.0	1500.72	4.6
2013	1,088.0	1569.99	4.6
2014	1,137.0	1640.69	4.5
2015	1,196.0	1725.83	5.2
2016	1,239.0	1787.88	3.6
2017	1,329.0	1917.75	7.3
2018	1,407.0	2030.30	5.9
2019	1,465.0	2114.00	4.1
2020	407	587.30	-72.2
2021	869	1253.97	113.5
2022	975	1406.93	12.2
2023	1,300.0	1875.90	33.3

ΠΗΓΗ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (UNWTO) (Barometer Μάιος 2024)

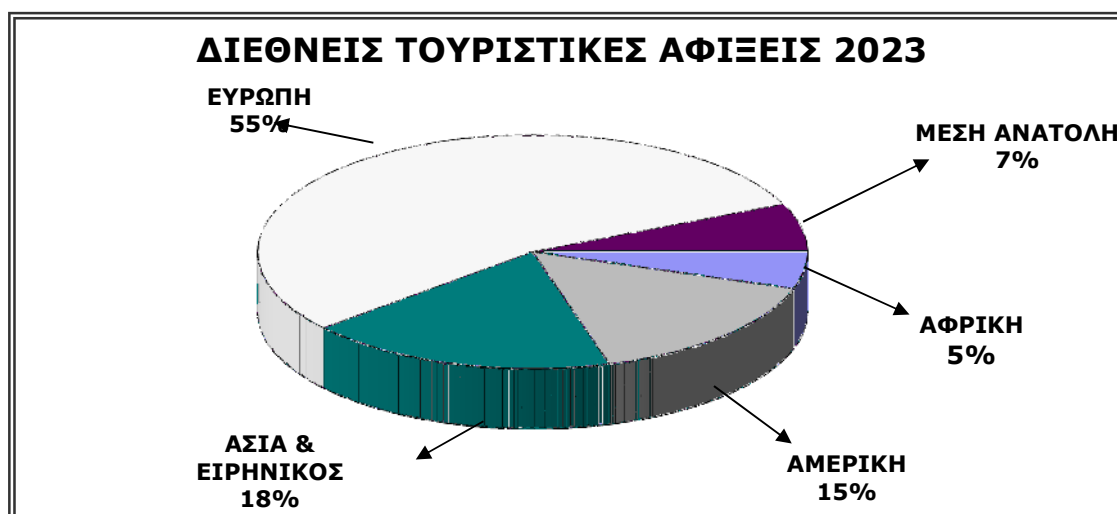
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2019/22/23 & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2030				
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ			
	2019	2022	2023	2030 *
ΕΥΡΩΠΗ	742.4	609.5	709.4	744
ΑΣΙΑ & ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ	362.7	93.3	237.2	535
ΑΜΕΡΙΚΗ	219.3	157.2	200.2	248
ΑΦΡΙΚΗ	69.0	47.0	66.3	134
ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ	71.3	67.8	87.0	149
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ	1.465.0	975.0	1.300.0	1,810

* Προβλέψεις UNWTO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ / ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ				
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΦΙΞΕΙΣ 2023 (ΕΚ.)	ΕΣΟΔΑ 2023 (€ δισεκ.)	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
			ΑΦΙΞΕΙΣ 2023/2019	ΕΣΟΔΑ 2023/2019
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ	1,300	1,394	-11.2	-2.5
ΕΥΡΩΠΗ	709.4	610.0	-4.4	+7.2
ΑΣΙΑ & ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ	237.2	321.0	-34.6	-21.9
ΑΜΕΡΙΚΗ	200.2	308.0	-8.7	-4.5
ΑΦΡΙΚΗ	66.3	35.0	-3.9	-5.3
ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ	87.0	119.0	+22.0	+33.3
ΚΥΠΡΟΣ	3.8	2.9	-3.3	+11.5

ΠΗΓΗ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (UNWTO) (Barometer Μάιος 2024),
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Αφίξεις Περιηγητών κατά Χώρα Συνήθους Διαμονής
Ετήσια

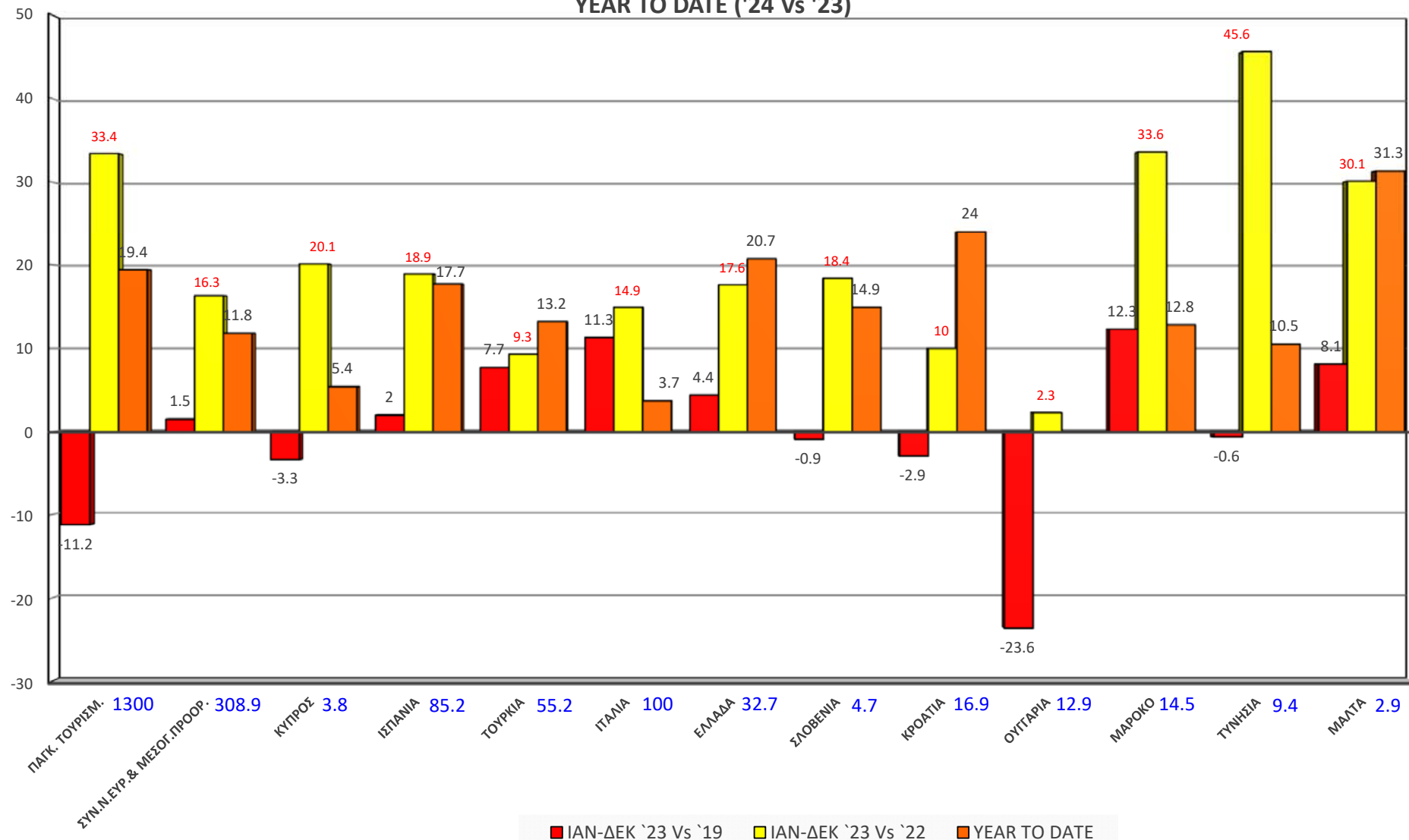
Χώρα Συνήθους Διαμονής	2023	2022	2021	2019	'23 Vs '22 %	'23 Vs '19 %	'22 Vs '19 %
Σύνολο αφίξεων	3,845,652	3,201,080	1,936,931	3,976,777	20.14	-3.30	-19.51
Σύνολο αφίξεων από Ευρώπη	3,154,174	2,728,237	1,756,334	3,430,067	15.61	-8.04	-20.46
Βέλγιο	25,232	27,278	15,313	26,077	-7.50	-3.24	4.61
Βουλγαρία	28,462	19,966	12,196	20,937	42.55	35.94	-4.64
Τσεχία	39,210	28,928	15,182	24,607	35.54	59.34	17.56
Δανία	64,454	67,621	34,406	40,568	-4.68	58.88	66.69
Γερμανία	211,216	198,424	93,092	151,500	6.45	39.42	30.97
Ελλάδα	187,914	169,831	109,395	171,512	10.65	9.56	-0.98
Ισπανία	14,199	11,791	6,752	9,550	20.42	48.68	23.47
Γαλλία	80,105	61,301	36,080	31,114	30.67	157.46	97.02
Ιρλανδία	18,464	16,139	6,738	19,513	14.41	-5.38	-17.29
Ιταλία	38,468	41,771	17,337	27,491	-7.91	39.93	51.94
Λετονία	17,878	15,195	10,810	15,398	17.66	16.11	-1.32
Λιθουανία	27,827	19,335	12,596	18,580	43.92	49.77	4.06
Ουγγαρία	66,438	50,712	33,429	31,916	31.01	108.17	58.89
Μάλτα	10,791	9,747	2,486	6,636	10.71	62.61	46.88
Ολλανδία	49,881	41,485	25,859	43,198	20.24	15.47	-3.97
Αυστρία	79,786	70,112	30,284	44,538	13.80	79.14	57.42
Πολωνία	273,872	186,796	113,126	80,243	46.62	241.30	132.79
Ρουμανία	80,686	49,875	33,444	57,313	61.78	40.78	-12.98
Σλοβακία	37,398	43,407	21,800	32,844	-13.84	13.87	32.16
Φινλανδία	35,600	30,518	5,710	24,661	16.65	44.36	23.75
Σουηδία	144,228	118,858	39,074	144,605	21.34	-0.26	-17.81
Ηνωμένο Βασίλειο	1,302,125	1,212,603	390,638	1,330,635	7.38	-2.14	-8.87
Ελβετία	73,134	60,817	31,483	67,534	20.25	8.29	-9.95
Ρωσία	65,803	51,815	519,174	781,856	27.00	-91.58	-93.37
Λευκορωσία	4,317	5,280	3,847	22,136	-18.24	-80.50	-76.15
Ουκρανία	24,850	...	95,811	95,031	#VALUE!	-73.85	#VALUE!
Σερβία	39,536	21,604	11,367	10,536	83.00	275.25	105.05
ΑΦΡΙΚΗ	16,628	15,914	5,773	20,263	4.49	-17.94	-21.46
Νότιος Αφρική	6,569	7,390	1,298	8,587	-11.11	-23.50	-13.94
Αίγυπτος	5,504	5,284	3,455	7,882	4.16	-30.17	-32.96
Άλλες	4,555	3,241	1,021	3,791	40.54	20.15	-14.51
ΑΜΕΡΙΚΗ	69,091	52,093	23,648	65,026	32.63	6.25	-19.89
Ηνωμένες Πολιτείες	48,616	37,324	19,456	47,513	30.25	2.32	-21.44
Καναδάς	13,489	9,624	2,590	11,512	40.16	17.17	-16.40
ΑΣΙΑ	577,341	386,649	149,710	438,156	49.32	31.77	-11.76
Κουβέιτ	3,496	1,519	u	3,922		-10.86	
Μπαχρέιν	1,713	967	u	1,699		0.82	
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	24,252	21,206	11,052	21,353	14.36	13.58	-0.69
Σαουδική Αραβία	7,510	2,900	2,722	4,113	158.97	82.59	-29.49
Κατάρ	4,573	3,448	1,952	5,403	32.63	-15.36	-36.18
Ιορδανία	19,773	15,538	11,669	18,275	27.26	8.20	-14.98
Ισραήλ	410,607	277,397	82,098	293,746	48.02	39.78	-5.57
Λίβανος	43,648	37,704	23,564	58,796	15.76	-25.76	-35.87
ΩΚΕΑΝΙΑ	28,262	17,385	936	23,170	62.57	21.98	-24.97

ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΦΙΞΕΩΝ ΓΙΑ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ

ΙΑΝ - ΔΕΚ 2023 Vs 2022

ΙΑΝ - ΔΕΚ 2023 Vs 2019

YEAR TO DATE ('24 Vs '23)

■ ΙΑΝ-ΔΕΚ '23 Vs '19 ■ ΙΑΝ-ΔΕΚ '23 Vs '22 ■ YEAR TO DATE

ΠΗΓΗ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (UNWTO)
TOURISM BAROMETER May 2024

εκ. Τουριστικές Αφίξεις 2023

ΠΑΡΑΤΗΜΑ V

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI**ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ****2023**

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 5-Άνευ Αστέρων	ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ / ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΧΩΡΙΑ	ΑΛΛΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Λευκωσία	1,549	130	78	1,757
Λεμεσός	8,790	912	172	9,874
Λάρνακα	4,458	870	489	5,817
Αμμόχωστος	23,645	13,856	308	37,809
Πάφος	17,687	7,726	2,028	27,441
Ορεινά Θέρετρα	1,585	10	566	2,161
ΣΥΝΟΛΟ	57,714	23,504	3,641	84,859

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII**ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ 5-1 ΑΣΤΕΡΩΝ****2023**

ΠΕΡΙΟΧΗ	5*	4*	3*	2*	1*	ΣΥΝΟΛΟ
Λευκωσία	388	254	296	378	233	1,549
Λεμεσός	3,306	2,570	2,221	586	81	8,764
Λάρνακα	386	1,790	832	1,405	45	4,458
Αμμόχωστος	4,674	10,090	7,422	1,254	105	23,545
Πάφος	5,450	9,201	2,373	368	295	17,687
Ορεινά Θέρετρα	---	280	657	164	376	1,477
ΣΥΝΟΛΟ	14,204	24,185	13,801	4,155	1,135	57,480

ΠΗΓΗ: ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII**ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΧΩΡΙΑ****2023**

ΠΕΡΙΟΧΗ	DE LUXE	A'	B'	Γ'	ΑΝΕΥ ΤΑΞΗΣ	ΤΟΥΡ. ΧΩΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Λευκωσία	---	---	130	---	---	---	130
Λεμεσός	---	156	190	70	368	128	912
Λάρνακα	---	160	510	---	200	---	870
Αμμόχωστος	---	5,154	4,692	466	2,040	1,504	13,856
Πάφος	---	2,264	708	342	1,520	2,892	7,726
Ορεινά Θέρετρα	---	---	---	---	10	---	10
ΣΥΝΟΛΟ	---	7,734	6,230	878	4,138	4,524	23,504

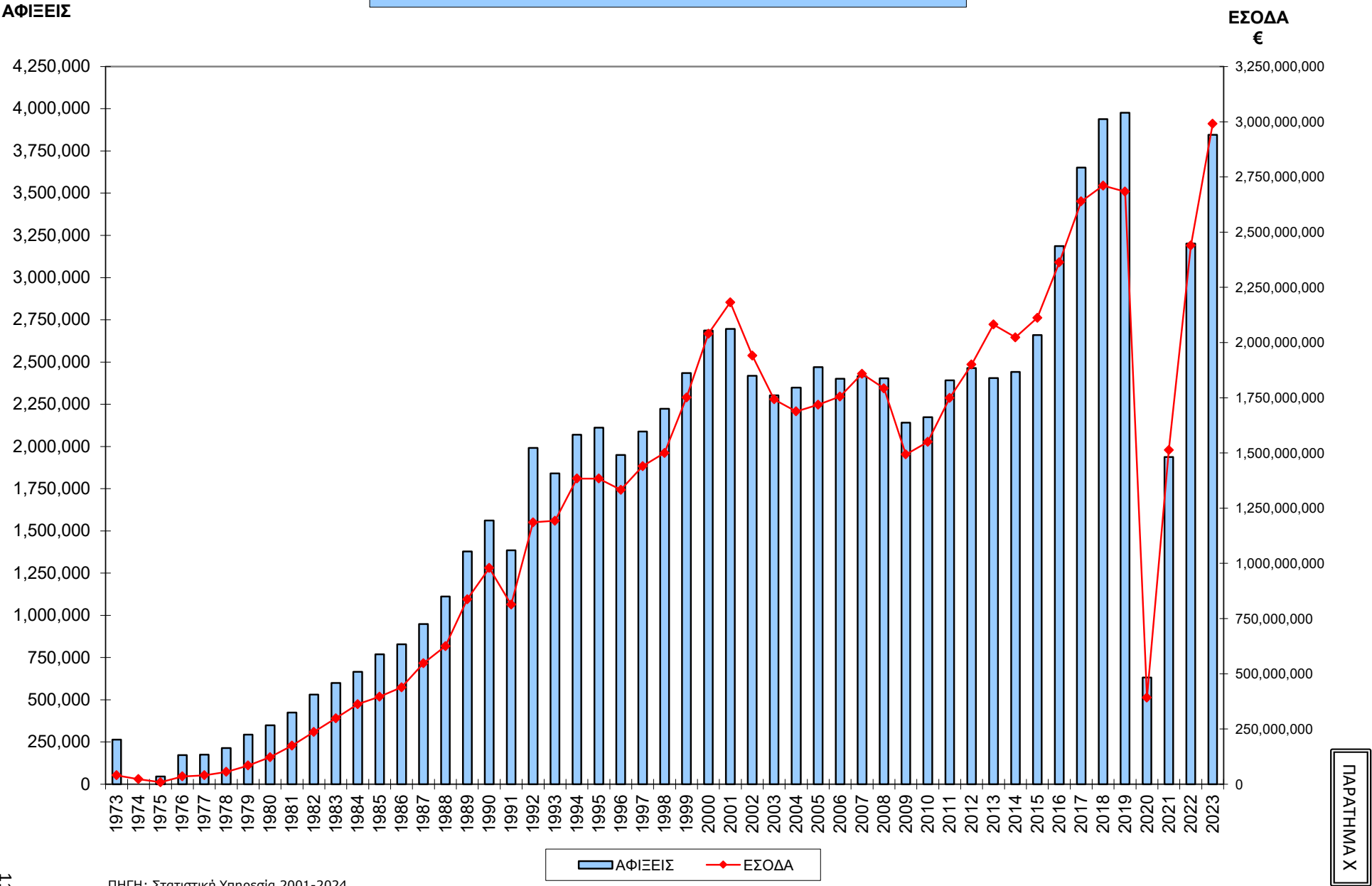
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX**ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΛΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ****2023**

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΑΡΑΔΟΣ. ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	ΞΕΝΟΔ. ΑΝΕΥ ΑΣΤΕΡΩΝ	ΑΛΛΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Λευκωσία	78	---	---	78
Λεμεσός	172	26	---	198
Λάρνακα	489	---	---	489
Αμμόχωστος	---	100	308	408
Πάφος	281	---	1,747	2,028
Ορεινά Θέρετρα	566	108	---	674
ΣΥΝΟΛΟ	1,586	234	2,055	3,875

* Η κατηγορία ΑΛΛΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ περιλαμβάνει Ξενώνες, Τουριστικές Επαύλεις και Τουριστικές Κατασκηνώσεις

ΠΗΓΗ: ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ & ΕΣΟΔΑ 1973 - 2023

ΜΕΛΗ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ			
	ΛΕΥΚΩΣΙΑ	Κατηγορία	Κλίνες
1	HILTON NICOSIA	5*	388
2	THE LANDMARK NICOSIA	5*	588
3	CLASSIC	4*	84
4	CLEOPATRA	4*	170
5	CENTRUM	3*	89
6	GATE TWENTY TWO BOUTIQUE	3*	64
7	MAP BOUTIQUE	3*	60
8	ASTY	2*	90
9	SKY	2*	38
10	ALMOND BUSINESS H/APTS	B	64
			1,635

	ΛΕΜΕΣΟΣ	Κατηγορία	Κλίνες
1	CITY OF DREAMS MEDITERRANEAN	5*	1000
2	GRANDRESORT BY LEONARDO HOTELS	5*	510
3	ROYAL APOLLONIA BEACH	5*	408
4	ALASIA	4*	110
5	ATLANTICA BAY	4*	402
6	ATLANTICA MIRAMARE BEACH	4*	556
7	NYX LIMASSOL	4*	378
8	POSEIDONIA BEACH	4*	280
9	ATLANTICA OASIS	3*	530
10	KAPETANIOS	3*	142
11	KAPETANIOS ODYSSEA	3*	318
12	MONIATIS	3*	60
13	PARK BEACH	3*	209
14	TSANOTEL	3*	192
15	CARAVEL	2*	171
16	PEFKOS	2*	184
17	BLUE CRANE H/APTS	A	98
18	LORDOS H/APTS	B	62
19	PIGEON BEACH H/APTS	B	24
20	POLYXENI H/APTS	B	40
21	HILL VIEW H/APTS	C	22
22	HYLATIO TOURIST VILLAGE	B	128
			5,824

	ΛΑΡΝΑΚΑ	Κατηγορία	Κλίνες
1	RADISSON BLU LARNACA	5*	212
2	HOTEL-E CYPRUS	4*	140
3	MERCURE BEACH RESORT LARNACA	4*	120
4	MERCURE CITY	4*	72
5	RADISSON BEACH	4*	404
6	SANDY BEACH	4*	410
7	FLAMINGO BEACH	3*	122
8	INDIGO LARNACA BOUTIQUE	3*	80
9	SVELTOS	3*	92
10	ACHILLEOS	2*	62
11	ELYSSO	2*	70
12	LIVADHIOTIS	2*	130
13	MIKES KANARIUM CITY	2*	52
14	QBIC	2*	35
15	SAN REMO	2*	120
16	THE JOSEPHINE BOUTIQUE	2*	46
17	OPERA	1*	26
18	ATRIUM ZENON H/APTS	A	160
19	FRIXOS H/APTS	B	42
20	SUN HALL H/APTS	B	78
21	TSIALIS H/APTS	B	68
			2,541

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ			
	ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ	Κατηγορία	Κλίνες
1	ADAMS BEACH	5*	440
2	ALION BEACH	5*	200
3	ATLANTICA AENEAS	5*	828
4	ATLANTICA MARE VILLAGE AYIA NAPA	5*	682
5	CHRYDOMARE BEACH	5*	588
6	GRECIAN BAY	5*	542
7	GRECIAN PARK	5*	490
8	THE NINES	5*	212
9	ANMARIA BEACH	4*	200
10	ASTERIAS BEACH	4*	396
11	ATLANTICA SANCTA NAPA	4*	442
12	DOM BEACH	4*	410
13	GAIA SUN N BLUE	4*	146
14	GRECIAN SANDS	4*	328
15	NISSI BEACH	4*	540
16	PAVLONAPA BEACH	4*	289
17	TOFINIS	4*	296
18	AMARANDE	3*	236
19	ANESIS	3*	212
20	ANONYMOUS BEACH	3*	112
21	ATLANTICA SUNGARDEN BEACH	3*	488

	ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ (συνέχεια)	Κατηγορία	Κλίνες
22	CORFU	3*	118
23	ELEANA	3*	168
24	LIMANAKI BEACH	3*	133
25	MARINA	3*	192
26	NAPA MERMAID	3*	308
27	NAPA PLAZA	3*	412
28	NELIA GARDENS	3*	170
29	NICHOLAS COLOR	3*	160
30	NISSI PARK	3*	152
31	RIVER ROCK	3*	125
32	SEASONS	3*	114
33	STAMATIA	3*	160
34	SUNNY BLUE	3*	75
35	TASIA MARIS BEACH	3*	237
36	TASIA MARIS SANDS	3*	91
37	CHRYSLAND	2*	44
38	CORNELIA	2*	51
39	FEDRANIA GARDENS	2*	101
40	KKARAS	2*	84
41	PAMBOS NAPA ROCKS	2*	230
42	L' EROS	1*	42
43	EURONAPA H/APTS	A	166
44	EVABELLE NAPA H/APTS	A	244
45	MELPO-ANTIA H/APTS	A	260
46	MON REPOS H/APTS	A	42
47	NISSIANA H/APTS	A	52
48	SO WHITE H/APTS	A	292
49	SUNPRIME H/APTS	A	140
50	SUNWING SANDY BAY VILLAGE	A	960
51	ANDROTHEA H/APTS	B	64
52	APHELANDRA H/APTS	B	100
53	COSMELENIA H/APTS	B	84
54	ELIGONIA H/APTS	B	44
55	GREEN BUNGALOWS H/APTS	B	202
56	KONNOS BAY H/APTS	B	44
57	LANTIANA NAPA H/APTS	B	60
58	LIQUID H/APTS	B	88
59	MACRONISSOS VILLAGE	B	248
60	MELISSI H/APTS	B	76
61	NAPA PRINCE H/APTS	B	72
62	NICK'S H/APTS	B	40
63	PAVLINIA H/APTS	B	54
64	PHILIPPIANA H/APTS	B	42
65	TSOKKOS HOLIDAY No 1 H/APTS	B	64

	ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ (συνέχεια)	Κατηγορία	Κλίνες
66	AGRINO H/APTS	C	46
67	RIO NAPA GARDENS H/APTS	C	68
68	TSOKKOS HOLIDAY No 2 H/APTS	C	78
69	ZOI H/APTS	C	50
70	ATLANTICA CALLISTO HOL. VILLAGE	A	536
71	ATLANTICA PANTHEA VILLAGE	A	562
72	TSOKKOS PARADISE HOLIDAY VILLAGE	A	272
	ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ	Κατηγορία	Κλίνες
73	CONSTANTINOS THE GREAT BEACH	5*	294
74	ANASTASIA BEACH	4*	386
75	ATLANTICA AQUA BLUE	4*	474
76	ATLANTICA SEA BREEZE	4*	294
77	BOHEMIAN GARDENS	4*	266
78	CAPO BAY	4*	450
79	CRYSTAL SPRINGS BEACH	4*	250
80	FLAMINGO PARADISE BEACH	4*	220
81	ILIADA BEACH	4*	210
82	ODESSA	4*	416
83	PERNERA BEACH	4*	448
84	SUNPRIME PROTARAS BEACH	4*	186
85	SUNRISE BEACH	4*	470
86	SUNRISE JADE	4*	316
87	SUNRISE PEARL	4*	292
88	THE VRISSAKI BEACH	4*	240
89	TSOKKOS PROTARAS	4*	244
90	VANGELIS	4*	193
91	VRISSIANA BEACH	4*	276
92	ANAI'S BAY	3*	114
93	ANTIGONI	3*	327
94	AT HERBAL	3*	200
95	CAVO MARIS BEACH	3*	403
96	HARRY'S	3*	72
97	KAPETANIOS BAY	3*	175
98	MIMOZA BEACH	3*	108
99	SILVER SANDS BEACH	3*	251
100	TSOKKOS GARDENS	3*	350
101	KOKKINOS-A RED WORLD	2*	142
102	SUNRISE GARDENS	2*	212
103	AUSONIA H/APTS	A	100
104	LOUIS ALTHEA BEACH H/APTS	A	316
105	LOUIS NAUSICAA BEACH H/APTS	A	384
106	MELINI H/APTS	A	98
107	NARCISSOS H/APTS	A	134
108	RISING STAR BEACH H/APTS	A	262
109	SUNRISE OASIS H/APTS	A	234

	ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ (συνέχεια)	Κατηγορία	Κλίνες
110	THE GOLDEN STAR BEACH H/APTS	A	262
111	THE KING JASON PROTARAS H/APTS	A	176
112	TSOKKOS GARDENS 2 H/APTS	A	156
113	WINDMILLS H/APTS	A	128
114	A.P. MAOURIS H/APTS	B	32
115	AMORE H/APTS	B	130
116	ANDREOTIS H/APTS	B	80
117	LOUIS INFINITY BLU H/APTS	B	100
118	MANTALENA H/APTS	B	84
119	MARLITA BEACH H/APTS	B	288
120	MYRO-ANDROU BEACH H/APTS	B	176
121	SUNRISE GARDENS H/APTS	B	48
122	ST ELIAS VILLAGE	A	344
			28,105

	ΠΑΦΟΣ	Κατηγορία	Κλίνες
1	ALMYRA	5*	374
2	ANNABELLE	5*	376
3	ATLANTICA APHRODITE HILLS	5*	580
4	KING EVELTHON BEACH	5*	768
5	LEPTOS CORAL BEACH	5*	842
6	THE IVI MARE	5*	296
7	VENUS BEACH	5*	432
8	AMPHORA	4*	198
9	AQUAMARE BEACH	4*	380
10	ASCOS BEACH	4*	406
11	ATHENA BEACH	4*	835
12	ATHENA ROYAL BEACH	4*	438
13	ATLANTICA GOLDEN BEACH	4*	372
14	ATLANTICA MARE VILLAGE PAPHOS	4*	826
15	AVLIDA	4*	386
16	LEONARDO CYPRIA BAY	4*	382
17	LEONARDO PLAZA CYPRIA MARIS BEACH	4*	474
18	LEPTOS PAPHOS GARDENS	4*	116
19	LOUIS IMPERIAL BEACH	4*	484
20	LOUIS LEDRA BEACH	4*	522
21	LOUIS PHAETHON BEACH	4*	844
22	MAYFAIR	4*	300
23	QUEEN'S BAY	4*	400
24	SOFIANNA	4*	344
25	ST. GEORGE BEACH	4*	490
26	THE PIONEER BEACH	4*	508

	ΠΑΦΟΣ (συνέχεια)	Κατηγορία	Κλίνες
27	ALIATHON RESORT	3*	88
28	DIONYSOS CENTRAL	3*	188
29	KISSOS	3*	274
30	PAPHIESSA	3*	82
31	THEO SUNSET BAY	3*	150
32	VERONICA	3*	330
33	THALASSA BOUTIQUE	4*	202
34	MINTHIS RESORT H/APTS	Deluxe	100
35	ANEMI H/APTS	A	224
36	CAPITAL COAST H/APTS	A	382
37	HELIOS BAY H/APTS	A	100
38	KEFALOS DAMON H/APTS	A	260
39	LOUIS KING JASON H/APTS	A	156
40	SUNNY HILL H/APTS	A	60
41	THEO SUNSET BAY H/APTS	A	190
42	HILLTOP GARDENS H/APTS	B	98
43	PANDREAM H/APTS	B	102
44	AKTI BEACH TOURIST VILLAGE	A	350
45	ALIATHON RESORT	A	516
46	ATLANTICA AKTEON HOLIDAY VILLAGE	A	464
47	KEFALOS BEACH TOURIST VILLAGE	A	508
48	LOUIS PAPHOS BREEZE TOURIST VILLAGE	A	288
	ΠΟΛΙΣ / ΚΑΤΩ ΠΥΡΓΟΣ		
49	ANASSA	5*	366
50	NATURA BEACH	3*	144
51	SOULI	2*	98
52	TYLOS BEACH	2*	124
53	PYRGIANA BEACH	1*	78
54	PYRGOS BAY	1*	88
55	SECRET FOREST	1*	112
56	BOUGENVILEA H/APTS	B	56
57	MARIELA H/APTS	B	128
58	STEPHANOS H/APTS	B	72
59	AKAMANTHEA HOLIDAY VILLAGE	A	172
			18,923

ΟΡΕΙΝΑ ΘΕΡΕΤΡΑ			
	ΤΡΟΟΔΟΣ	Κατηγορία	Κλίνες
1	JUBILEE	2*	66
	ΠΛΑΤΡΕΣ		
2	FOREST PARK	4*	280
3	NEW HELVETIA	3*	61
4	NIGHTINGALE	2*	30
5	PETIT PALAIS	1*	60
6	SPRING	1*	28
	ΚΑΚΟΠΕΤΡΙΑ		
7	EKALI	3*	110
8	HELLAS	3*	55
9	MYLOS	3*	27
10	MINAIDE'S	2*	92
11	CRYSTAL	1*	52
	ΠΕΔΟΥΛΑΣ		
12	HEALTH HABITAT	2*	56
13	CHRISTY'S PALACE	1*	30
14	TWO FLOWERS	==	28
	ΑΓΡΟΣ		
15	RODON	3*	308
16	VLACHOS	1*	34
	ΚΑΛΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ		
17	KASTALIA	==	16
18	LOUTRAKI	==	12
			1,345

ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΑ ΜΕΛΗ			
	ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	Κατηγορία	Κλίνες
1	ARGO	4*	144
2	ASPELIA	4*	284
3	ASTERIAS	4*	278
4	CYPRIANA	4*	200
5	GOLDEN MARIANA	4*	173
6	GRECIAN	4*	155
7	LOIZIANA	4*	340
8	SANDY BEACH	4*	288
9	AEGEAN COURT	3*	74
10	ARCADIAN	3*	114
11	AURORA	3*	85
12	CLEO	3*	105
13	CONSTANTIA	3*	230
14	ESPERIA TOWER	3*	114
15	FLORIDA	3*	92
16	GALA BEACH	3*	160
17	GOLDEN PLAGE	3*	180
18	GOLDEN STARDUST	3*	114

	ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ (συνέχεια)	Κατηγορία	Κλίνες
19	REVECCA	3*	80
20	TROIAN	3*	121
21	VENUS BEACH	3*	133
22	BLUE SEA	2*	114
23	CARYATIS	2*	84
24	GOLDEN PALMS	2*	150
25	KING GEORGE	2*	43
26	MARINA	2*	61
27	MARKOS	2*	75
28	TULIP	2*	63
29	HARRY'S	1*	40
30	OTHELLO	1*	27
31	SAVOY	1*	47
32	SHIAMBELLOS	==	12
33	ARSINOE		
34	TWIGA		
	ΚΕΡΥΝΕΙΑ	Κατηγορία	Κλίνες
35	DOME	3*	305
36	SEAVIEW	3*	69
37	DORANA	3*	51
38	ALCYON	2*	38
39	ANADEL	2*	42
40	BELLAPAIS	2*	48
41	EL GRECO	2*	30
42	KLEARCHOS	2*	48
43	MERMAID	2*	109
44	SOCRATES	2*	34
45	BRISTOL	1*	23
46	HOLIDAY HAVEN	1*	22
	ΛΕΥΚΩΣΙΑ	Κατηγορία	Κλίνες
47	LEDRA PALACE (<i>under UN control</i>)	5*	320
			5,319

ΕΝΕΡΓΑ ΜΕΛΗ ----- 252
ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΑ ΜΕΛΗ ----- 47
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΛΩΝ ----- 299
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ ----- 63,692

**ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΑΣΥΞΕ
2023-2026**

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κα	Χρ.	Ιακωβίδου
ΑΝΑΠΛΗΡ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Π.	Προδρομίτης
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κα	Cl.	Sirrieh
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	-	κ.	Π.	Λεωνίδου
ΟΙΚΟΝ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ	-	κ.	Π.	Σίβακας

ΛΕΜΕΣΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Χρ.	Τσάνος
ΑΝΑΠΛΗΡ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Z.	Χριστοφόρου
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	N.	Θρασυβούλου
Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	N.	Βλαδιμήρου
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	-	κ.	N.	Κατσουνωτός
ΟΙΚΟΝ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ	-	κ.	T.	Καπετάνιος
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	N.	Ευσταθίου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	A.	Καπετάνιος

ΛΑΡΝΑΚΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	M.	Πολυβίου
ΑΝΑΠΛΗΡ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Π.	Λειβαδιώτης
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Fr.	Αντωνίου
Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	A.	Παπουής
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	-	κα	I.	Φλωρεντιάδου
ΟΙΚΟΝ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ	-	κ.	Π.	Λειβαδιώτης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	A.	Ευσταθιάδης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Αχ.	Αχιλλέως
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	A.	Σοφοκλέους

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Π.	Κωνσταντίνου
ΑΝΑΠΛΗΡ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Λ.	Μισέρης
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κα	Χρ.	Τσόκκου
Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Γ.	Κοιτάζος
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	-	κ.	Α.	Τσόκκος
ΟΙΚΟΝ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ	-	κ.	Αλ.	Λεοτσάκος
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Α.Λ.	Γιαννάκη
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Μ.	Ηλία
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Κ.	Κεμιτζής
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Ξ.	Κίρκας
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Γ.	Κουμή
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Ευγ.	Λεοντιάδης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Π.	Μάρκου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Α.	Παναγίδης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Ηλ.	Παναγίδης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Π.	Παναγιώτου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Στ.	Παναγιώτου
ΜΕΛΟΣ	-	κα	Σ.	Χατζηχρίστου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Αλ.	Χρυσ αφίνης

ΠΑΦΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Ευρ.	Λοϊζίδης
ΑΝΑΠΛΗΡ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κα	Εβ.	Κωμοδρόμου
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Λ.	Λούκα
Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ.	Αντ.	Αριστοδήμου
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	-	κα	Α.	Μιχαηλίδου
ΟΙΚΟΝ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ	-	κ.	Ηρ.	Χριστοφόρου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Α.	Ευσταθίου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Χρ.	Ζένιος
ΜΕΛΟΣ	-	κα	Φ.	Κατσούρη
ΜΕΛΟΣ	-	κα	Ν.	Κισσονέργη
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Αγ.	Κωνσταντίνου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	R.St.	Mitroi
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Κ.	Παναγιωτίδης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Γ.	Πανταζής
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Ν.	Τουλιός
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Θ.	Φιλιππίδης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Στ.	Φιλιππίδης
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Α.	Χατζευσταθίου
ΜΕΛΟΣ	-	κ.	Αν.	Χατζηκουμής

ΟΡΕΙΝΑ ΘΕΡΕΤΡΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ. Α.	Μαντάλας
ΑΝΑΠΛΗΡ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ. Α.	Μιχαηλίδης
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ. Ν.	Γκουγκουτζής
Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	-	κ. Δ.	Μηναΐδης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	-	κ. Στ.	Τσάνος
ΟΙΚΟΝ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ	-	κ. Γ.	Σκυριανίδης

ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ ΞΕΝΟΔΟΧΟΙ

Εκπρόσωπος στο ΔΣ ΠΑΣΥΞΕ: κ. Στ. Μανδρίδης

**ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ
2023-2026**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΣ
Διοικητικό Συμβούλιο Κυπριακού Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ)	Θ. Μιχαηλίδης Θ. Φιλιππίδης Γενικός Διευθυντής
Διοικητικό Συμβούλιο Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων Κύπρου (ΟΕΒ)	Θ. Μιχαηλίδης Α. Καπετάνιος Γενικός Διευθυντής (Αναπληρωτής)
Επιτροπή Τουρισμού Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων Κύπρου (ΟΕΒ)	Γενικός Διευθυντής
Μόνιμη Επιτροπή Τουρισμού Κυπριακού Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ)	Γενικός Διευθυντής
Επιτροπή Όρων Υπηρεσίας στα Ξενοδοχεία (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ)	Α. Καπετάνιος
Ταμείο Προνοίας Υπαλλήλων Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας	Γ. Πανταζής (Πρόεδρος) Αλ. Χρυσάφινης Γ. Τσάνος Μ. Τσόκκου Μ. Ιωάννου Μ. Έλληνας - ΠΑΣΥΔΙΞΕ Σ. Σολομίδης - ΣΤΕΚ
Συμβουλευτική Επιτροπή για Θέματα Κατάρτισης & Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού στην Ξενοδοχειακή Βιομηχανία (ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ)	Α. Τσόκκος Χρ. Ιακωβίδου Ν. Κατσουνωτός Μ. Κουννάς Γενικός Διευθυντής

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΣ
Συμβουλευτική Επιτροπή του Ξενοδοχειακού Κλάδου της Τεχνικής Εκπαίδευσης (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ)	Χρ. Ιακωβίδου Ν. Κατσουνωτός Μ. Κουννάς Γενικός Διευθυντής
Συμβουλευτική Επιτροπή για τον Περί της Ρύθμισης της Ίδρυσης & Λειτουργίας Ξενοδοχείων & Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμο (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Θ. Φιλιππίδης
Επιτροπή Κυπριακού Σήματος Ποιότητας Τουρισμού για Ξενοδοχεία & Τουριστικά Καταλύματα (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Δ. Τάκκας Θ. Φιλιππίδης
Συμβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησης & Συντονισμού Τουριστικών Θεμάτων (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Θ. Μιχαηλίδης Γενικός Διευθυντής
Φορέας Προβολής Τουρισμού (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Ι. Φλωρεντιάδου Χρ. Τσάνος (Αντικαταστάτης)
Επιτροπή Μάρκετινγκ (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Ν. Μιχαηλίδου (Thanos Hotels)
Ομάδα Εργασίας (Task Force) για Παρακολούθηση των Εξελίξεων στις Τουριστικές Αγορές (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Γενικός Διευθυντής
Συμβουλευτική Επιτροπή του Cyprus Convention Bureau (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Χρ. Ιακωβίδου Γενικός Διευθυντής
Θεματική Ομάδα Θρησκευτικού & Προσκυνηματικού Τουρισμού (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Χρ. Ιακωβίδου Γενικός Διευθυντής

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΣ
Τεχνική Επιτροπή για την Αναθεώρηση της Διαδικασίας Συλλογής Στατιστικών Στοιχείων για τον Τουρισμό (ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ)	Γενικός Διευθυντής
Συμβούλιο Ανοικοδόμησης & Επανεγκατάστασης (ΕΤΕΚ και ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ)	Στ. Μανδρίδης Ι. Φλωρεντιάδου
Παράλληλη Βουλή για την Επιχειρηματικότητα (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ)	Γενικός Διευθυντής
Φορέας Προώθησης Υπηρεσιών Υγείας Κύπρου (ΚΕΒΕ)	Χρ. Ιακωβίδου Γενικός Διευθυντής
Cyprus Dialogue Forum (UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME)	Γενικός Διευθυντής
Συμβουλευτική Επιτροπή του ΙΤΑΛΟ-ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ	Γενικός Διευθυντής

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΣ
ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	<u>Αξιωματούχοι ΔΣ</u> Θ. Μιχαηλίδης Α. Καπετάνιος Δ. Τάκκας Α. Τσόκκος Ι. Περδίας Αλ. Χρυσ αφίνης <u>Προέδροι Επαρχιακών Επιτροπών</u> Χρ. Ιακωβίδου Χρ. Τσάνος Μ. Πολυβίου Π. Κωνσταντίνου Ευρ. Λοϊζίδης Α. Μαντάλας <u>Εκπρόσωπος Εκτοπισμένων Ξ/χων</u> Στ. Μανδρίδης
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Θ. Μιχαηλίδης Α. Καπετάνιος Δ. Τάκκας Α. Τσόκκος Ι. Περδίας Αλ. Χρυσ αφίνης Ν. Κατσουνωτός Α. Μιχαηλίδου Μ. Κουννάς <u>Προέδροι Επαρχιακών Επιτροπών</u> Χρ. Ιακωβίδου Χρ. Τσάνος Μ. Πολυβίου Π. Κωνσταντίνου Ευρ. Λοϊζίδης Α. Μαντάλας Αιμ. Μιχαήλ - ΚΕΒΕ Λ. Παναγιώτου - ΟΕΒ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	Θ. Μιχαηλίδης Α. Καπετάνιος Δ. Τάκκας Ι. Περδίας Χρ. Ιακωβίδου Χρ. Τσάνος Π. Κωνσταντίνου Ευρ. Λοϊζίδης Ι. Φλωρεντιάδου Ν. Κατσουνωτός Α. Μιχαηλίδου Μ. Κουννάς Θ. Φιλιππίδης Π. Τσόκκος
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΕΡΓΩΝ	Θ. Μιχαηλίδης Ευρ. Λοϊζίδης Θ. Φιλιππίδης Π. Λεωνίδου
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	Θ. Μιχαηλίδης Α. Καπετάνιος Μ. Πολυβίου Ευρ. Λοϊζίδης Ι. Φλωρεντιάδου Ν. Κατσουνωτός Θ. Φιλιππίδης Μ. Κουννάς
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	Θ. Μιχαηλίδης Αλ. Χρυσάφινης Χρ. Ιακωβίδου Θ. Φιλιππίδης Π. Λεωνίδου

ΣΗΜ: Σε όλες τις Εσωτερικές Επιτροπές συμμετέχει ο Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου.